

ИЗДАТЕЛСТВО КАМЕЯ

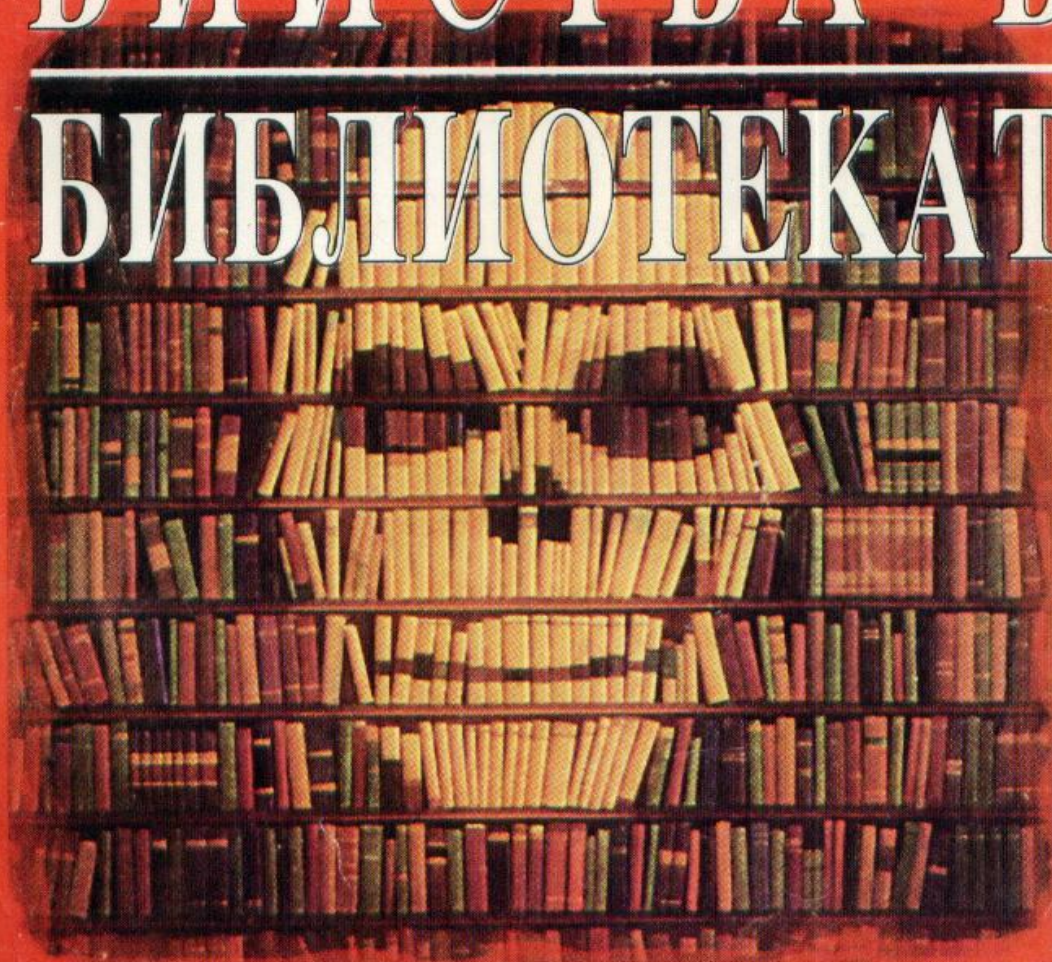
ИЗДАТЕЛСТВО ОРФИЯ

ДЕТЕКТИВ

ДЖО ДЕРЕСКЕ

УБИЙСТВА В
БИБЛИОТЕКАТА

ДЖО ДЕРЕСКЕ УБИЙСТВА В БИБЛИОТЕКАТА

Превод: Владимир Зарков

chitanka.info

На Джун Дереске

ГЛАВА 1

ТРУПЪТ В ОТДЕЛА ЗА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА

В утрото на четвъртъка, когато чистачът Джек се препъна в трупа до рафтовете „Мо-Не“ в отдела за художествена литература и се прости с овесената си каша и портокаловия сок близо до широкото петно тъмна кръв, мис Хелма Зукас закъсня за работа — рядка случка, която я спаси от първоначалната истерия и възбуда, предизвикани от находката.

Мис Зукас тъкмо се наместваше зад волана на своя „Буик“, облечена делово за предстоящия ден в Обществената библиотека, с изключение на кафявите кожени пантофи, които слагаше по пътя натам и обратно, за да не хаби обувките с високи токчета. Погледът ѝ се плъзна над залива Уошингтън и през циментовосивите облаци зърна блещукащата слънчева светлина. Златистите лъчи плахо пробягваха по далечната горска корона над Острова на косатките. Но това предупреждение беше достатъчно за Хелма. Беше сигурна, че не дръпна плътните щори, предпазващи обзавеждането ѝ от слънцето.

— Знаех си, че това време няма да трае вечно — каза си, докато изкачваше външната стълба към третия етаж на „Бейсайд Армз“ — мис Зукас винаги избягваше асансьорите.

Щеше да закъснее за работа, но нямаше какво друго да направи.

„Бейсайд Армз“ бе построен на брега над залива Уошингтън — на три етажа и с осемнадесет апартамента. С изключение на разположението си не се отличаваше с нищо, по него нямаше архитектурни измишльотини, беше приятно боядисан и спретнато поддържан. Откъм паркинга и улицата сградата имаше външни стълбища като на мотел. От другата страна малки балкони стърчаха пред всеки апартамент, с изглед към залива. Жилището на Хелма беше второто от края на третия етаж.

По навик тя бързо плъзна поглед из апартамента си още от вратата. Всичко беше подредено и — да, *беше оставила* щорите вдигнати.

По водата искреше светлина и денят заплашваше да бъде слънчев. Хелма пусна навитите на рула пластмасови щори на панорамния прозорец и на плъзгащата се остъклена врата, водеща към малкия балкон. Апартаментът потъна в здрача на меки сенки.

Хелма Зукас се настани в апартамент 3F преди четиринадесет години, веднага след построяването на „Бейсайд Армз“. По онова време току-що бе завършила Библиотекарския институт в Мичиган и дойде в щата Уошингтън, за да започне работа в Обществената библиотека на Белхавън. За пръв път напускаше Мичиган и 3F бе първото жилище, което имаше само за себе си.

Апартаментът на мис Зукас разполагаше с две спални. Нейната собствена, в бежово и розово, също като останалите стаи, и спалня за гости, която тя наричаше „задната спалня“, там оставяше неподходящи на вкусовете ѝ подаръци, получени от хора, чиито чувства не би желала да засегне. Сред другите вещи се мъдреха индианско одеяло върху леглото за гости (подарък от майка ѝ) и малка, твърде ярка картина, нарисувана от приятелката ѝ Рут. Когато нямаше гости, Хелма заключваше задната спалня.

Всички картини по стените в жилището на мис Зукас бяха оригинали от школата на реализма — приятни бежови пейзажи, пастелни натюрморти, бляскави бели яhti в кротки морета.

Ако не се брой едва забележимото петно на бежовия килим, където приятелката ѝ Рут веднъж разля кафето си по време на опитите да изтрезнее, апартаментът беше в същото девствено чисто състояние отпреди четиринадесет години, когато Хелма внесе в него първия надписан кашон с кухненски прибори.

Обърна се, погледна часовника си и установи, че вече е закъсняла с пет минути. Кракът ѝ се закачи в чинията под китайското брястче, керамичната саксия се катурна върху килима и пръсна поток черна пръст по шарките му.

— О, Фокнър! — процеди тя през стиснати устни, наведе се да изправи растението и да събере пръстта с шепи.

Измъкването и на последната бучица от килима щеше да ѝ отнеме поне петнайсетина минути. Положението изискваше намесата

на прахосмукачката, също и на препаратата за почистване на петна.

Тя въздъхна и се изправи, като внимаваше да държи изцапаните си ръце по-далеч от полата.

Белхавън беше разположен на тих бряг, защитен от капризите на Тихия океан от залива Уошингтън и островите Сан Хуан. Зад града местността се издигаше към подножията на хълмовете, а по-нататък — към заснежената назъбена верига на планините Каскейд, която възпираше дъждовните облаци да продължат на изток и ги принуждаваше да изсипят мокрия си товар от страната на Белхавън. Дъждът, сивеещото небе и замъгленият изглед често навестяваха Белхавън, седмиците без слънчев лъч бяха нещо обикновено. И тъкмо затова той се радваше на умерен климат през цялата година, беше потънал в пищна и сочна зеленина, истински рай за градинарите, макар и слънчогледите да се срещаха не по-често от силно загорелите лица.

Обществената библиотека, градската управа, съдът и полицейското управление, все приличащи си тухлени постройки, заемаха един обширен квартал в центъра на Белхавън. Правоъгълното здание на библиотеката се отличаваше с лишения от излишества стил на шестдесетте години — плосък покрив, хлътнали в стените прозорци, врати с матово стъкло и привидна склонност да се гуши в земята.

Нерядко се случваше полицаите да паркират колите си близо до библиотеката, но когато Хелма вкара своя „Буик“ в тесния служебен паркинг, нейното място беше заето от черно-бял полицейски автомобил. През отворените прозорци се носеше професионалният жаргон на полицейските радиостанции. В библиотеката работеха двадесет души, а на паркинга имаше само шест места. Хелма трябваше да чака четири години, за да получи място за колата си, а десет години по-късно вече го смяташе за своя лична собственост.

Няколко секунди оглеждаше полицейската кола, после прехапа устни и спря своя „Буик“ направо зад нея.

Хелма работеше в Обществената библиотека на Белхавън пет дни в седмицата и една събота в месеца. Всяка година разполагаше с пет седмици платен отпуск, защото имаше четиринадесет години като

библиотекар, а това беше максималният отпуск, разрешен на градски служител. Освен това бе натрупала 166 дни неползван платен отпуск по болест — за момента рекорд в града.

Тя обичаше работата си и съвсем трезво преценяваше, че много добре се справя с нея. Ако някой от клиентите ѝ зададеше въпрос, на който да не може да отговори, Хелма си записваше неговото или нейното име и телефонен номер, за да се обади, когато научи отговора, независимо от времето за търсенето му. Веднъж някаква жена я попита престорено невинно дали и при плужеците има мъжки и женски. Шест месеца по-късно Хелма откри отговора, както четеше някаква книга за животинските видове в Северозапада, и се обади на жената, която още не го знаеше — няма.

Хелма се закова наместо и примигна. Пред рампата, където обикновено спираше пикапът на библиотеката, бе паркирана линейка. Задните вратички зееха, но поне сигналните лампи не се въртяха и тя реши, че в библиотеката няма спешен случай с опасност за живота. На рампата до служебния вход стоеше млад полицаи и невъзмутимо наблюдаваше как Хелма го доближава, отпуснал ръце, с пистолет, прибран в кобура.

„Той стои на пост“ — каза си тя и не особено неприятна тръпка на уплаха се плъзна по гърба ѝ и я накара да настръхне.

— Мога ли да видя документите ви за самоличност? — вежливо попита полицаят и докосна края на шапката си.

Мис Зукас рядко повишаваше глас над обичайното за нормален разговор. Вместо това, оказеше ли се необходимо, тя прибъгваше към доведеното до съвършенство смразяващо спокойствие в тона, сякаш сребърни монети падаха върху лед. Този подход влияеше магически на всеки, който някога е бил дете.

Вратата на служебния вход рязко се отвори и мистър Ъпман, директорът на библиотеката, излезе припряно с вдигната ръка, същински регулировчик на кръстовище. Възелът на вратовръзката му с индийски шарки бе изместен наляво.

— Всичко е наред, господин полицаи. Тя е от нашите служители. Добро утро, мис Зукас.

— Не съм сигурна дали това утро изглежда особено добро — обърна се тя към мистър Ъпман.

Той кимна отсечено и с жест подкани Хелма да влезе. Бръчките шареха по челото му и се прокрадваха към лъскавото плешиво теме. Капчици влага замъгляваха горните ъгли на очилата му.

Когато Хелма мина край него, той я прихвана под лакътя. Тя отстъпи встрани толкова, че ръката му да падне или той да попадне в глупаво положение, ако се пресегне твърде силно.

Мистър Ъпман бе прехвърлил петдесетте — лицето му го издаваше. Но Хелма веднъж мина край него с колата си, докато той тичаше в тръс по тротоара, надянал яркосини шорти и бяла тениска. Тя така се изуми, че мускулестото тяло, стегнато и стройно до атлетичност, съжителства с бледата, плешива, късогледа глава, дори за миг се забрави и зяпна втренчено.

Мистър Ъпман дръпна ръката си, по бузите му избиха червени петна. Харесваше му да докосва хората. И според слуховете той... но Хелма не се увличаше по слухове.

Претъпканата работна стая, обикновено шумна от библиотечните дела, сега беше празна. Лилаво-червената найлонова торба, която Иви наричаше дамска чантичка, се мъдреше на нейното бюро до подплатеното палто „Падингтън“ от меча кожа. Шитото по поръчка манто на Патрис бе настанено върху облегалката на нейния стол. Хелма не надуши аромат на кафе.

— На мястото ми за паркиране има полицейска кола — съобщи тя на мистър Ъпман. — И защо пред рампата е спряла линейка? Какво да кажем пък за полицаия на входа...

Той кимна разсеяно и притисна длани към лицето си.

— Навсякъде са. Из цялата сграда — произнесе Ъпман през пръсти. — Като на кино.

— Някаква злополука?

— Чистачът... нали го знаете, Джек... открил тяло, когато дошъл сутринта. Труп.

— Къде? — попита тя.

— Между рафтовете.

— А... убийство ли е?

— Полицайте смятат, че е бил убит след затварянето на библиотеката снощи.

— При художествената или при научната?

Мистър Ъпман свали ръце от лицето си и сурово изгледа Хелма.

— Не си правя майтап — възмутено изрече той.

— Не, питам дали трупът е бил при рафтовете с художествена или с научна литература?

Мистър Ъпман сви рамене.

— Не зная. И какво значение има? — Той замълча и забеляза, че Хелма чака отговор. — При художествената. Май до рафта „Мо-Не“.

Мис Зукас отговаряше за отделите по история и приложни науки.

— Кой е?

Мистър Ъпман отново сви рамене.

— Не казват, но според онова, което дочух, може да е някой само минаващ през града.

— Не видяхте ли трупа?

— Разбира се, че не съм надзъртал.

Мис Зукас вдигна вежди. Мистър Ъпман ѝ отвори вратата и тя влезе пред него в достъпната за посетители част на библиотеката.

Макар и да беше голяма за град с население тридесет и пет хиляди, Обществената библиотека на Белхавън страдаше от липса на място и от неудобства, а ползването на книги на глава от населението будеше завист у всеки библиотекар в щата.

— С всичкия този дъжд — отсече Рут, когато Хелма ѝ се похвали със статистическите данни за първото тримесечие — какво му остава на човек с поне малко мозък в главата, *освен да чете?*

Общодостъпната част всъщност представляваше обширна, просторна Г-образна зала, разделена от рафтове с книги и маси. Преустрояването на сградата преди четири години им позволи да преместят детския отдел на долния етаж — едно несъмнено подобрене.

Персоналът се състоеше от петима библиотекари, седем служители и осем помощници на почасова работа, но поддържаше услугите на библиотеката на такова равнище, че веднъж се окъпа в лъчите на славата след едноминутно репортажче, излъчено по местната телевизионна програма.

Библиотеката още не беше отворена за посетители, но цялото осветление беше включено, хладното флуоресцентно сияние проникваше и в тесните пътеки между рафтовете, заливаше дори всяко ъгълче.

Част от служителите стояха плътно скупчени до прозорците, зад филодендрона, колкото може по-далеч от отдела за художествена литература. В средата пълната мисис Кармън, която преди обяд даваше и приемаше книгите, хълцаше в прегръдките на Пати, една от помощничките. Другите се гушеха наоколо, потупваха я по рамото и тихо разговаряха. Встрани Джордж Мелвил, отговарящ за каталозите, и Роджър Барнард, детският библиотекар, се бяха облегли върху лавиците с енциклопедиите и оживено коментираха. Иви, която завеждаше отдела за художествена литература, стоеше до групичката с разрошени руси къдри. Весело махна на Хелма, очите ѝ блеснаха.

Мъже с официален вид кръстосваха из сградата. Двама полицаи бяха застанали до чекмеджетата на каталозите — единият драскаше в бележник, а другият шепнеше на касетофона си. Сред рафтовете други мъже с обикновено облекло, но с недвусмислено властно държание ровеха из книгите и примижаваха напрегнато около первазите на прозорците.

Убийство. Убийство в библиотеката.

Хелма си позволи да потрепери от смайване, после решително отстрани от съзнанието си ужаса на случката. С това приключи. Твърде късно беше да променя вече съществуващото. Сега ѝ оставаше да приеме само фактите.

Седна до една от двете останали в библиотеката читални маси от дъб (замениха другите със съвременни от стомана и ламинирани плоскости) и свали от краката си кожените пантофи. Мистър Ъпман се присъедини към служителите, попивайки с кърпичка челото си, и беше веднага погълнат от групата.

Хелма си сложи морскосините обувки с токчета и леко чукна подметките в пода, за да намести по-удобно стъпалата си. Приглади с длани полата си. Предпочиташе хармонията в облеклото. Синьото на полата ѝ точно съответстваше на перата в опашката на бразилската емайлирана птичка, забодена на нейния виненочервен пуловер.

Хелма докосна косата зад ушите си, за да се увери, че непослушният кичур си е на мястото. Двадесет години поддържаше все същата подхождаща ѝ къса къдрава коса, още от деня, когато майка ѝ я заведе във фризьорския салон на Доли, в градчето Скууп Ривър, щат Мичиган. Беше изненадващ подарък за шестнадесетия ѝ рожден ден.

По краищата на рафтовете с художествена литература минаваше жълта лента, за да отдели местопрестъплението от останалото пространство в библиотеката. Надписът гласеше:

НЕ ПРЕМИНАВАЙТЕ, ПОЛИЦЕЙСКА ЗОНА.

Хелма повдигна лентата с ръка и ловко се плъзна отдолу.

До покритото със зелено платно тяло стояха и разговаряха четирима униформени полицаи и двама мъже в костюми. Един червенокос полицай се прокашля, за да привлече вниманието на останалите, после кимна към мис Зукас, нахълтала в тяхната оградена зона.

— Може ли да погледна? — попита тя, докато пристъпваше към трупа.

Лежеше на сивия мокет под зеленото платно, мръсните кокалчета на единия юмрук се подаваха изпод края. Очевидно тялото беше едро. Стъпалата на мъжа стърчаха изпод платното, обути в развързани обувки „Рокпорт“.

Под покривалото имаше мъж, убит мъж. Хелма преглътна, макар и да нямаше какво.

Не, това там вече не беше човек. Беше труп, само един труп. Неодушевен.

— Чистачът ще се препоти, докато почисти — отбеляза Хелма и посочи тъмночервеното петно, което се виеше край платното подобно на залязващо слънце.

Един от санитарите на линейката, увлечено прелистващ „Лолита“, вдигна погледа си от страниците.

— Май ще трябва да го смените тоя мокет.

— Госпожо — червенокосият полицай посегна да хване Хелма за ръката. — Това е полицейска...

— Извинете — каза тя и вдигна зеленото платно.

Мъртвецът лежеше по корем с лице, обърнато към Хелма. Очите му бяха затворени. До този миг мис Зукас не бе виждала умрял човек, който да не е прилично положен в ковчег, а някъде беше прочела, че

очите на мъртвите оставали отворени, докато някой склопи клепачите им. Жертвата наглед беше на трийсетина години, с кестенява коса и брада, сплъстени като на невчесано куче или пък на някого от музикантите, които зърваше за малко, когато превключваше телевизионните програми. Беше мръсен. Джинсите му бяха износени до овехтяване, а пуловерът беше съдран на единия лакът.

— Виждала съм този човек — съобщи тя на полицаия, понечил да хване ръката ѝ, и пусна платното, което се изду, после се слегна върху трупа.

Всички обърнаха към нея своите хладнокръвни, безучастни погледи на полицаи. Тя почувства как очакваха напрегнато, как я наблюдаваха зорко.

— Имате ли нещо против да ни изясните обстоятелствата на срещата ви?

Хелма позна Уейн Галънт, шефа на полицията. Тя отметна глава назад, за да го погледне в очите. Въпреки сивото по слепоочията лицето на шефа Галънт си оставаше някъде между юношеството и зрелостта, а бръчиците от смях само подчертаваха гладкостта на бузите, но ясните му очи бяха загрозени от тъмни кръгове.

— Вчера следобед той поиска да види един от справочниците, които държим до бюрото за обслужване.

— Кой справочник? — попита шефът.

Хелма не бе забелязала, но полицаите като един я заобиколиха. Тя леко смръщи нос от миризмата на лосион за след бръснене и боя за обувки.

Опита да си спомни. Вчерашният ден беше доста натоварен. Дъждът често привличаше посетители в библиотеката. Може да е бил атлас с пътни карти или някой алманах...

— Съжалявам — извини се тя. — В момента не се сещам, но може би по-късно. Често се случва да си спомня.

— Помните ли какво каза?

— Помоли ме за четвърт долар, искаше да се обади по телефона.

— Дадохте ли му?

— Никога не давам пари на непознати — увери го Хелма.

— Видяхте ли го да излиза от библиотеката? — попита другият мъж с костюм, докато припряно драскаше в бележника си.

Хелма поклати глава.

— Твърде заета бях с клиентите си, за да забележа — тя махна с ръка към тялото, отново анонимно под безличното зелено покривало. — Щом е намерен тази сутрин в библиотеката, вероятно въобще не е излизал.

— А имало ли е къде да се скрие?

— Предполагам, че има няколко такива места. Служителите в библиотеката имат твърде много задължения в работно време, за да надничат из потайни кътчета и ниши.

— Спомняте ли си още нещо за него? — попита шефът Галънт. — Как ходеше, дали беше сам? Каквото и да било.

— Не. Както вече казах, вчера бях много заета.

— По-късно може би ще искаме да ви зададем и други въпроси. Бихте ли дала на офицер Сандерсън името и телефонния си номер?

— Разбира се — съгласи се Хелма.

Щом мина зад лентата, тя спря и се обърна.

— Още нещо — каза на шефа Галънт. — Как е умрял?

— Намушкали са го. Сега търсим оръжието, въпреки че сигурно отдавна не е тук.

— Ох, мис Зукас! — промълви мисис Кармън, когато Хелма се присъедини към неспокойните си колеги. Тя изтри очите си с ръкава на блузата. — Как можете да гледате това?

— Въобще не беше толкова страшно, колкото човек очаква — осведоми я Хелма.

— Позна ли го? — попита Иви, докато вадеше от устата си влажен рус кичур и го навиваше около пръста си.

— Не е от редовните ни читатели.

Мистър Ъпман се съгласи с шефа Галънт, че да, най-разумно е днес библиотеката да остане затворена. Полицаите записаха имената и адресите на всички, после казаха на служителите да си отиват вкъщи.

Хелма спря мистър Ъпман до шкафа с каталозите.

— Ще смятаме ли днешния ден за неделя по отношение на просрочените книги?

— Просрочените ли? — повтори той.

Махна неопределено с ръка и още повече кривна вратовръзката си.

— Не зная. Мисля, че... Ами да, нека така да направим. В края на краищата има убийство. И то тук... Само че...

— Извинете — прекъсна ги един полицаи. — На паркинга един сив „Буик“ е заклешил патрулната ми кола.

— Бяхте заели моето място — съобщи му мис Зукас. — Ще преместя колата си веднага щом се преобуя. Това е единственото място за паркиране, на което имам право, а вие, полицаите, можете да си оставяте колите, където пожелаете, из целия град.

— Да, госпожо. Благодаря.

— Какви са тези неща, госпожо? — попита друг полицаи със сраснати тъмни вежди над носа.

Сочеше вързоп шишове върху каталожните шкафове.

— Това са месингови пръти, които придържат каталожните картички в чекмеджетата — обясни Хелма. — Влизат в дупките в долния край на картичките. Вписвахме новите книги.

— Досадно занимание — допълни мистър Ъпман зад гърба на Хелма. — И ще сподели съдбата на другите отживелици, когато се компютъризираме. Ще спестим безброй работни часове на персонала.

— Според мен — поправи го Хелма, — не че се допитахте до служителите по този въпрос, но сегашната ни система е напълно задоволителна.

— Задоволителна не означава...

Вързопът месингови пръти издрънча при огледа на полицаия. Мистър Ъпман хлъцна и вдигна ръка пред гърдите си.

Полицаят извади парче бял плат от джоба си и хвана с него един от прътите. Топчето в края блестеше от чистота, но заостреният край беше зацапан с нещо тъмно, почти черно.

— Шефе, открих оръжието! — заяви полицаият гръмко и ликуващо.

Шефът Галънт бързо се шмугна между Хелма и мистър Ъпман и застана до полицаия.

— Благодаря на всички ви за съдействието — каза шефът, макар мис Зукас и мистър Ъпман да бяха единствените служители, останали в библиотеката.

Той се усмихна хладно, но усмивката не стигна до очите му.

— Ще ви се обадим, ако възникнат допълнителни въпроси.

— Прътите в чекмеджетата са дебели приблизително колкото стрела — подхвана Хелма. — С подходяща сила те...

— Благодаря ви — отново каза шефът и с жест подкани нея и мистър Ъпман да тръгнат към вратата за работната стая. — Ще поддържаме връзка.

Хелма седеше на шофьорското място в колата и стискаше волана с две ръце. Слепоочията я наболяваха. Странно бръмчащо ехо съпровождаше всичко, което чуваше, сякаш звуците минаваха през вода. Два пъти дълбоко пое дъх, силно примижа, запали двигателя и майсторски изкара своя „Буик“ от малкия паркинг на библиотеката.

Движеше се през града и не желаше да мисли за нищо, освен гледката пред очите ѝ. Внимателно спираше на всеки светофар, забави при основното училище „Емили Дикинсън“, старателно забелязваше вече цъфналите цветове сред пищната зеленина въпреки влажната, сива пролет. Бели и пурпурни цветя сякаш заливаха храстите из градините и склоновете на хълмовете. Червени и розови азалии се открояваха върху наситенозеления фон. Големият рододендрон до входа на парка скромно показваше сините си цветчета, а под него бледо жълтееше шотландската метличина.

За миг слънчевата светлина откри разнообразните неясни оттенъци на къща във викториански стил срещу „Бейсайд Армз“, после отслабна и остави сградата мрачно сива.

В апартамента си Хелма закри с пердетата черната пластмаса на щорите и си пушна музика от любими филми. Преоблече се в синя тениска с надпис „Запишете се в градската библиотека“ и единствените си спортни шорти, които купи по пощата от каталог преди пет години.

Погледна да не стъпи върху мокрото петно на килима и се зае със своя половин час упражнения, които обикновено правеше в шест и четвърт сутринта всеки понеделник, сряда и петък. Състави си програмата според съветите на книгата „Прекрасни напук на годините“ — вярваше, че затова носи дрехи със същите мерки, както в студентските си години. Днес направи упражненията с пълно натоварване.

Въпреки че беше средата на деня, Хелма реши да се изкъпе след гимнастиката и да пропусне вечерната баня.

Запуши с малка хавлия отвора срещу преливане на ваната и се пъкна във водата, задържала дъх, защото едва се търпеше от горещина. Загледа се в своите бавно порозовяващи крака.

Убийство.

В Белхавън убийствата бяха доста необичайно събитие. Случваше се някой да намери смъртта си при нападение в затънтена уличка или при стигнала до крайности домашна свада. Но в Обществената библиотека?

Понякога, станеше ли време да затварят, служителите се натъкваха на някой несретник, решил незабелязано да се свие в особено рядко посещавано кътче като отдела по политически науки. Вероятно двама случайно минали през града скитници са успели да се скрият в библиотеката и после единият убил другия.

Хелма размишляваше за дълбините на страстта и безумието, до които човек трябва да падне, за да отнеме живота на друг, завинаги да ограби бъдещето му, да го лиши от всичко. За нея това беше необяснимо.

Подложи под врата си надуваемата възглавница с форма на морска раковина и се отпусна във ваната. Безсмислено беше да си губи времето в разсъждения за това убийство или за убийствата изобщо. За първото просто не й достигаше осведоменост, а второто я въвличаше в напълно чужда за нея територия.

Тя набързо огледа ноктите си и се отдаде на отдиха, остави ръцете и краката си леко да се реят във водата, прочисти съзнанието си от грижите.

Хелма избягваше да употребява лак за нокти, макар и след ваната да се занимаваше грижливо с маникюра и педикюра си. Педантично миеше и чистеше ушите си с тампони, когато само минаваше под душа. Над мивката се виждаше електрохидравличната ѝ четка за зъби и венци. На кутията личеше предупреждението „Да не се прилага за интимните части на тялото“. От любопитство мис Зукас опита веднъж и прецени усещането като съвсем приятно, но обикновено използваше четката само за зъбите си и от шест години нямаше нито един кариес.

Хелма се изтри с хавлията, забеляза в огледалото, че от горещата вода луничките по раменете и ръцете ѝ изпъкваха по-ясно, дори и мъничките по носа. Тъкмо си подсушаваше гърба и раменете ѝ се приведоха от внезапно налегнала я умора. Хавлията тежеше като олово. А беше едва обед. Не беше гладна. Не искаше храна, искаше сън. С полупритворени клепачи се отпусна в леглото, придърпа върху себе си сгънатото вълнено одеяло и потъна в дълбок унес без сънища.

Телефонът до леглото на Хелма звънна. Тя седна, след миг вече събудена и бодра, но остави апарата да звънне още два пъти, преди да вдигне слушалката. Изпитваше някакво смътно неудобство, когато хората се обаждат след първия сигнал — струваше ѝ се, че такава припряност е нелюбезна.

— Ало.

Минаваше шест часът.

— О, Хелма! Току-що научих. Ти добре ли си, мила? Какво ужасно събитие! Ти беше ли там? Видя ли трупа? Вече знае ли се кой го е направил?

Хелма изчакваше — майка ѝ рано или късно щеше да спре да си поеме дъх.

— Елиънор Уат се обади да ми каже и да попита дали ти вече си ми съобщила новината. Разбира се, обясних ѝ, че сигурно си видяла всичко с очите си и не си могла да зарежеш задълженията си, за да говориш с майка си по телефона за подробностите. Тя чула от Сара, нали я познаваш — момичето с тъжния глас, което работи в закувалнята. Миличка, толкова се безпокоях за тебе. Какъв ужас!

Майка ѝ се задъха.

— Добре съм, мамо. И съм уверена, че полицията е в състояние да се справи с разследването.

— Видя ли мъртвеца? — отново попита майка ѝ.

— Да.

— Страшно ли беше, миличка? — колебливо промълви майка ѝ.
— Имаше ли много... кръв?

— Намушкали са го и затова имаше доста кръв. Когато отидох, полицаите вече бяха там.

— Ти познаваше ли го?

— Мисля, че не е от града. И не беше от редовните ни читатели.

— Но кой би решил да убие някого в библиотеката? Прилича ми на роман от онази британска дама.

Хелма притисна слушалката с брадичка към рамото си и потърси друга блуза в гардероба. Синята, извадена преди малко, се оказа със смачкан ръкав.

— Мамо — подхвана тя, — не зная повече от тебе. Просто ще трябва да изчакаме, за да прочетем написаното във вестника.

— Ами изглежда ще трябва — майка ѝ въздъхна разочаровано. — Според тебе дали утре библиотеката ще бъде отворена? Време е да върна две книги.

Майката на Хелма живееше в другия край на Белхавън, в жилищен комплекс за пенсионери, светъл и с изобилие на хромирана стомана. Върху стената във фойето се пъчеше плакат с букви цял метър:

„НАД 55 СМЕ И НЕ ПРОПУСКАМЕ ШАНСА!“

— Не забравяй за нашия обяд утре — напомни майката на Хелма. — Горя от нетърпение да ти покажа плакатите за моята изборителна кампания.

— До един часа съм на бюрото за работа с читателите.

— За мен не е проблем. Напоследък почти не огладнявам. Всъщност бих могла и да забравя за храната, ако други не ми напомняха.

Веднъж седмично Хелма и майка ѝ обядваха заедно, обикновено се събираха и за вечеря в неделите. Преди три години тя убеди майка си да се премести от Мичиган в Белхавън — шест месеца след смъртта на баща ѝ и скоро след като нейната майка откри, че бащата на Хелма е лъгал за застраховката си.

Хелма си приготви чиния бъркани яйца и аспержи, после отвори вратата на апартамента, за да си вземе броя на „Белхавън Дейли Нюз“.

Неведнъж настояваше вестникът да бъде добре опакован и оставен на постелката пред вратата, но това рядко се случваше. Тази вечер го намери по средата между своя апартамент и 3F на мисис Уитни, натикан до перилата и с разкъсан ъгъл на първа страница.

„МЪЖ Е НАМЕРЕН УБИТ В ОБЩЕСТВЕНАТА БИБЛИОТЕКА“

— гласеше водещото заглавие, а отдолу с по-дребен шрифт: „Полицията издирва престъпника“.

Към репортажа беше поместена и снимка на библиотеката. Очевидно я бяха изровили от редакционния архив, защото пред главния вход цъфтяха рози вместо азалии и няколко плахи лалета.

Освен раздуването на сензационните моменти в престъплението вестникарската история не каза на Хелма нищо, което вече да не знае. Полицията още не беше наясно как точно жертвата или убиецът са проникнали в библиотеката след затварянето. В трупа и около него нямаше никакви документи за самоличност, мотивът не беше известен. Прободни рани в гръдния кош. Хелма с благодарност отбеляза, че „Дейли Нюз“ въобще не споменава за оръдието на убийството — прът от каталожно чекмедже.

Набързо прегледа останалото — женски кокершпаньол се грижел за изоставени котенца; градската управа възнамерявала да вдигне таксата на паркингите; нямало съмнение, че в икономиката започвал период на възход.

Хелма сгъна вестника и отново се зае с вечерята си. Колкото и да се променяха нещата, все същите си оставаха...

Тъкмо ухапа края на една аспержа и телефонът звънна отново. Хелма никога не позволяваше обажданията да нарушават храненето ѝ, да я изкарват от ваната или да ѝ пречат, когато гледаше предаването на Том Брокау. Нейният брат Джон, който живееше в Айова и имаше навика да я търси около времето за вечеря, миналата Коледа ѝ подари телефонен секретар, но за късмет го бе купил от „Сиърз“. Хелма върна апарата на „Сиърз“ и го замени с комплект емайлirани тенджерки.

Шестото извънмяване прекъсна на средата. Вероятно Рут искаше да говори с нея. Хелма нямаше особено желание да обсъжда поцветистите подробности около убийството, а беше абсолютно сигурна, че Рут се интересуваше само от тях.

Дръпна пердетата встрани и вдигна пластмасовите щори. Небето беше твърде облачно, за да очаква красив залез. Излезе на балкона и лениво се загледа в две платноходки, обръщащи срещу вятъра край една от шамандурите в тихата сивееща вечер. Усещаше влажния въздух по бузите си, а това предвещаваше дъжд. В този час на отлива заливът беше обкръжен от мокра лъскава скалиста брегова линия, изпъстрена тук-там от любители на миди и деца, взиращи се в оставените от океана локви.

Телефонът звънна отново и този път тя вдигна слушалката.

— Labas, labas, Вилхелмина.

Хелма беше забравила.

— Лельо Ем — разкажано промълви тя. — Съжалявам. Имахме проблем в библиотеката.

— Вилхелмина, ти никога не забравяш да се обадиш. Притесних се да не е станало нещо.

Леля Ем беше по-възрастната сестра на баща ѝ, последната жива от шестима братя и сестри и единствената от тях (както казваха хората в Мичиган) с малко ум в главата. Хелма бе свикнала да ѝ се обажда в четвъртък вечерта, в пет и половина следобед (осем и половина вечерта в Скууп Ривър, щат Мичиган), малко преди леля Ем да си изпие чашата топло мляко и да се приготви за сън.

— Аз съм добре, лельо Ем — уверя я Хелма, — но в библиотеката наистина стана нещо лошо днес. Един човек умря.

— Ах, хората твърде лесно умират. Я виж какво стана тук. Бруси каза ли ти, че Елзи Бирзауски почина миналата седмица? Стасис Макавич и Джон Замикас си отидоха миналия месец. Твърде рано според мен. Чувам, че и на Лиди Дурбас не ѝ остава много.

Леля Ем говореше за старите литовци, деца на имигрантите от началото на двадесети век, мятащи се между два свята през целия си живот, сега вече на по седемдесет-осемдесет години като нея.

— Myliu tave — каза леля Ем, преди да прекъсне връзката.

„Обичам те.“ Хелма намота около пръстите си спиралния кабел на слушалката.

— Myliu tave — отвърна тя, чувствайки леко неудобство.

ГЛАВА 2

БИБЛИОТЕКАТА ОТНОВО Е ОТВОРЕНА

Сутринта в петък небето бе плътно покрито от високи, еднообразно сиви облаци. Върховете и скалистите зъбери на канадските планини безредно се трупаха на северния хоризонт. На запад островите сякаш се гърбеха един зад друг, сиви като небето и водата.

Щом дръпна пердетата и зърна какво става навън, Хелма непоколебимо спусна пластмасовите щори. Ей така, за всеки случай.

Широката улица от „Бейсайд Армз“ до центъра на Белхавън следваше извивките на залива и спокойно заобикаляше острата скала, надвиснала над водата. Местните хора наричаха улицата „булеварда“, в неделя и по залез-слънце обичаха да карат по нея. Тук-там имаше панорамни отбивки и пътечки, спускащи се полека към каменистия бряг на градския Крайбрежен парк. Когато пътуваше за работа, Хелма с удоволствие оглеждаше сивата вода, обрамчена от грижливо поддържаната зеленина край улицата, цялата в меки, преливащи се оттенъци, нищо твърде ярко или дразнещо окото.

Някакво движение привлече погледа ѝ, тя се озърна за миг и видя двама мъже в гумена лодка, носеща се близо до брега. Хелма намали скоростта на „Буика“, хрумна ѝ колко ефектна снимка биха представлявали техните силуети на фона на спокойната вода. Защо в „Дейли Нюз“ не публикуваха *такива* снимки вместо отклонения от природните закони като котенца, сучещи от кучка?

Мъжете гребяха към розова шамандура, бележеща пуснат на дъното кош за лов на раци. Да се занимават с това през май, когато раците не бяха натрупали достатъчно месо, беше донякъде безсмислено.

Може би трябваше да почете за раците и лова им днес, ако нещата в библиотеката се бяха уталожили. Докато спираше колата на

първия светофар, в който зеленото тъкмо се смени с жълто, тя не обърна внимание на двете остри квакания на клаксона от колата зад нея, а съставяше план — ще започне с индекс 595, справочниците за ракообразните и мидите, после ще се порови в 639.54, там бяха книгите за риболова. Би могла дори да прочете какво казва законът за лова на раци. Разбира се, само за свое удоволствие.

Хелма остави чантата си върху бюрото и в изваденото от чекмеджето огледало провери дали червилото ѝ не се е размазало. Нейното бюро беше сложено между бюрата на Патрис и Иви.

В Обществената библиотека на Белхавън работеха шестима библиотекарите, ако се брои и директорът мистър Ъпман. Иви отговаряше за художествената литература и музиката. Хелма — за историята и приложните науки. Роджър се занимаваше с детските книги. На Патрис се падаха обществените науки и периодичните издания, а каталозите оставаха за Джордж Мелвил.

— Старият Ъпи така ли си представя равноправието? — попита Рут, приятелката на Хелма, когато научи как се разпределят по пол библиотекарите. — Деветдесет и пет процента от библиотекарите в цялата Вселена са жени, а той насила ви докарва до едно към едно?

При преустрояването на библиотеката само преди четири години средствата не достигнаха за разширяване на работните помещения. Целият персонал бе събран в задната стая, която вече приличаше на склад заради купищата книги, архиви и бюра. Кабинетът на мистър Ъпман и малката заседателна зала бяха единствените, отделени с врати. Бюрата на библиотекарите се редяха от едната страна на работната стая, разделени от високи метър и двадесет лавици за книги, а отсреща бяха настанени каталожните маси и кътът за възстановяване на книги. Тук не съществуваше уединение.

Библиотеката не работеше с читатели до десет часа и тази сутрин голямата зала беше смущаващо тиха, въздухът сякаш бе наситен с тежка сериозност. Мисис Кармън и двама помощници безшумно подреждаха вестниците и списанията. Въобще не се чуваха оживените разговори, в които по-младите помощници се впускаха с увлечението на хора, опитващи забранен плод.

Дори количките за книги се шмугваха някак крадешком между рафтовете, докато служителите връщаха по местата им книгите, пуснати предишната вечер в кутията, чийто отвор беше до входа.

Джордж Мелвил стоеше до каталожните чекмеджета и приглаждаше брадата си.

— Пати — говореше той с необичайно снишен глас, когато Хелма мина край него. — Слез долу и ми намери прът за чекмедже. Останахме с един по-малко.

— Сама ли? — Пати завърши въпроса си с нервно хихикане.

— Да, скъпа моя. Току-що ни свършиха и придружителите. И, моля те, носи го с острия край надолу.

Санитарят от линейката бе познал — два метра от мокета при рафтовете „Мо-Не“ бяха изрязани и заменени с ново сиво парче, майсторски паснато и нагласено.

Хелма опита да повдигне с върха на обувката си краищата му, но те бяха старателно залепени. Един от помощниците, понесъл множество книги, я гледаше откъм края на рафта.

— Някакъв проблем ли имаш, Кърт? — попита тя.

Той преглътна, адамовата му ябълка изчезна зад яката и пак се появи.

— Ами не. Нямам проблем. Само че трябва да върна по местата им тези книги и...

— И не искаш да минеш през мястото на убийството — довърши вместо него Хелма.

Той кимна и се засмя притеснено.

— Дай ми ги. Аз ще се оправя — тя стъпи върху новото парче, за да вземе книгите.

— Мис Зукас, според вас кой е направил това? — попита Кърт.

— Очевидно някой умопобъркан, но не можем да си позволим това да пречи на задълженията ни към читателите — напомни му тя.

— Не можеш дори да познаеш, че някой си е намерил там белята, нали? — обади се Джордж Мелвил, когато Хелма излезе измежду рафтовете. — Чух, че работили цяла нощ, за да почистят.

Мистър Ъпман назначи Джордж Мелвил да работи с каталозите преди три години. Това беше първата библиотека за Мелвил, макар вече да гонеше четирийсетте. „Претърпях смяна на професията насред живота си“ — обичаше да казва драматично той, като отбелязваше, че

преди работил „в образованието“. Иви не му вярваше, тя твърдо поддържаше съмненията си, че или е бил актьор в някоя трупа за Шекспирови пиеси, или евтин комедиант. Хелма подозираше, че е разочарован дребен бюрократ. Когато чу спора между Иви и Хелма, Патрис обяви, че тя вярвала на Джордж Мелвил и не би се учудила, ако чуе, че са го изгонили от образованието заради безнравствено поведение.

До бюрото за обслужване Иви седеше на висока табуретка с библиотечни списания, пръснати като ветрило пред нея. Бързо отмяташе името си в бланките за връщане на взетите издания. Хелма не вярваше да е прелистила дори едно от тях. На брадичката ѝ личеше малка медицинска лепенка. Иви се ухили, когато забеляза погледа на Хелма.

— Пъпка — обясни тя. — Как ми се иска да имах кожа като твоята!

Иви бе най-младата и най-скоро постъпила сред библиотекарите. Макар че невинаги се отнасяше сериозно към работата си, Хелма не можеше да сдържи усмивката си, когато зърнеше момичето с рошавите къдрици. Веднъж се натъкна на Иви, седнала на стъпалата пред детския отдел (Хелма подозираше, че повечето си четива момичето взема оттам) и увлечена в игра със съвсем невръстна читателка и нейната кукла Барби.

— Наоколо май се навъртат призраци, а? — изрече Иви. — Вождът свиква сбор в осем и половина, само за библиотекарите. Може пък да го е споходило вдъхновение кой е убиецът. Тъкмо се надявах да затворят библиотеката и днес, а ти? Все едно да ти дадат снежна ваканция в училище. Щеше добре да ми дойде.

— Защо? — попита Хелма. — Какво щеше да правиш?

— Да си потърся друга квартира.

— Аз пък си мислех, че онази над пицарията ти харесва.

— Ами да, страхотен аромат — Иви се намръщи и захапа края на молива.

— Заради приятеля ми е. Той... е, вече не се погаждаме много. Чий ред било да чисти банята, кой бил зарязал мръсните чинии в мивката, ей такива неща. Нали разбираш.

Хелма не разбираше.

— Ще ти кажа, ако чуя за нещо свободно в моя блок.

— Благодаря.

Беше едва 8 и 9 минути. Времето сякаш беше замръзнало. Хелма намери празна количка за книги и я избута към рафтовете с научна литература.

Преди година мистър Ъпман реши лично да се занимава с отделянето на старите книги от сбирката, като обясни на служителите си, че като директор било негова „професионална отговорност да прави промени в библиотечната наличност“.

Хелма нямаше да му се меси, ако мистър Ъпман действително махаше старите книги, но неговият метод представляваше пълна бъркотия и с нищо не помагаше.

Нейната системата беше проста и резултатите личаха. Проверяваше датите за връщане на бланката, залепена отвътре на корицата. Ако книгата не бе взимана повече от три години и Хелма не виждаше в нея никаква антикварна стойност, махаше я.

През ден-два напредваше по малко из рафтовете с научна литература и изваждаше книгите, които никой не четеше. Стараеше се да не привлича вниманието, но *не се криеше*. Така поне казваше на себе си. Естествено, щеше да прекрати заниманията си, ако мистър Ъпман я засечеше някой път.

След петнайсетина минути количката се затрупа от остарели и нечетени книги от секция 650. Хелма потри ръце и я избута към прохода между рафтовете. Въздухът сякаш трептеше от опънатите нерви на служителите.

Мина Иви, понесла към работната стая целия си товар от библиотечни списания.

— Да бяха оставили трупа — театрално прошепна тя на Хелма. — И без това тук прилича на погребално бюро.

До справочната сбирка мисис Кармън и Лоти си шепнеха и току поглеждаха към рафтовете с художествена литература. Мистър Ъпман се бе облегнал на рафта „А-Ве“, хапеше устни и поглаждаше плешивата си глава от челото към темето. Хелма бе принудена да признае пред себе си, че и тя се старае да стъпва по-меко.

Изведнъж Иви изскочи от работната стая и гръмко заговори мистър Ъпман.

— Хайде де, признайте си, това да не е някакъв рекламен номер? Нима ще будим интереса към криминалетата, като застиламе пода с трупове, или може би ще наемаме малки зелени човечета да хвалят удоволствието от научната фантастика? А какво смятате да направите за рекламата на любовните романи? Длъжна съм да ви напомня, че това е семейна библиотека.

Мистър Ъпман зяпна.

— Какво, какво...

Джордж Мелвил вдигна поглед от каталозите и прихна. Иви се хилеше.

Мистър Ъпман се усмихна несигурно.

— О, вие се шегувате — досети се той. — Доста непохватна шега, мис Окснард.

И Хелма смяташе, че ѝ липсваше хумор, но се засмя одобрително. Глупавото хрумване на Иви отдалечи убийството още една крачка от мислите им.

— Знаете ли — мистър Ъпман отново говореше нормално, — чух за библиотека, където те наистина разделяли художествената литература на криминални, любовни и научнофантастични романи.

— Да не забравите уестърните — напомни Джордж Мелвил.

— Това е овехтяло схващане — възрази Иви. — Никой вече не прави така.

— Защото съвременната теория твърди — подхвана Джордж Мелвил, — че в една смесена сбирка някой нещастен глупак, който чете само уестърни, може случайно да вземе „сериозна“ книга и да разшири духовния си хоризонт.

— Само споделих една идея — промърмори мистър Ъпман и ядно се отправи към кабинета си.

— Ох, майчице! — Иви допря длан до челото си.

Джордж Мелвил вдигна вежди срещу Иви и Хелма, после сви рамене.

Мистър Ъпман стана директор преди четири години, когато предишната директорка, мисис Дорман, бе принудена да постъпи за продължително лечение в болница.

Понякога Хелма се питаше дали мистър Ъпман не дължи работата си като библиотекар на факта, че е мъж. В професия, където преобладаваха жените, твърде голяма част от директорите бяха мъже.

„Попечителските съвети на библиотеките предпочитат директори мъже“ — помнеше как мис Кинли им повтаряше това в института, сякаш студентките трябваше да усвоят и този дребен факт наред с десетичната система на Дюи и англо-американските каталожни правила.

— Време е за събрание, колеги — Джордж Мелвил се престори, че удря китайски гонг.

Хелма седна между Иви и Роджър Барнард, детския библиотекар.

— Някой иска ли още кафе? — попита Патрис, вдигнала стъклената кана от кафе машината.

Джордж Мелвил подаде чашата си. Преди да му налее кафе, Патрис измъкна смачкана салфетка „Клийнекс“ от ръкава на пуловера си и попи капката, стекла се отвън по стъклото.

Джордж Мелвил припряно захлупи чашата си с длан.

— Не, благодаря.

— Ами не ме разигравайте тогава — сопна му се Патрис.

Тя бе работила при трима директори и приближаваше пенсионна възраст, но бе заявила недвусмислено, че няма намерение да се пенсионира, докато е в състояние да се справя с работата си — въпрос, за който някои вече се замисляха. Иви, която някак успяваше да пуска покрай ушите си честите заяждания на Патрис, изпитваше съжаление към нея.

— Страх я е да се пенсионира. Всичко, което има, е онзи малък стар френски пудел — съчувствено казваше момичето.

Патрис остави каната на мястото ѝ и се настани на стола срещу Хелма, като огради територията си на масата с чашата, бележника и химикалките си. Джордж Мелвил се облегна на лакът в опасна близост до границата.

— Ивченце, ти ли го уби? — изсъска Роджър към Иви зад гърба на Хелма.

— Много си любопитен — Иви смръщи нос насреща му.

— Зад твоя невинен вид на Шърли Темпъл се спотайва черното сърце на убийца. Знаех си аз.

— Значи Шърли Темпъл, а? — Иви изпръхтя. — Ей това го наричам аз обида.

— Поне стана тук, горе — Роджър завъртя очи. — Ако беше долу, в детската зала, седмици наред нямаше как да примамим хлапетата.

— Щеше да ти се подмокри статистиката — присмя му се Иви и косата ѝ бръсна Хелма по носа.

— Искате ли да се преместя — обади се тя, — за да си побъбрите вие двамата?

— Тихо, дечица — намеси се Джордж Мелвил и допря пръст към устните си.

Кимна към мистър Ъпман, който почукваше с химикалката по купчината жълти листа пред себе си.

— Извинявайте, сър — Роджър вдигна ръка в насмешливо приветствие.

Роджър, с кръглите си палави очи на момченце, сякаш направо от илюстрациите на Морис Сендак, не беше по-висок от мнозина читатели в своя отдел. Неведнъж Хелма слизаше в детската зала и заварваше служителките да се занимават с отдела, а Роджър седеше в кабинета си и четеше финансови списания. Така и не се запозна с жена му, но веднъж ги видя да вървят по улицата с четирите си деца, наредени като стълбичка — Роджър заемаше третото стъпало, след жена си и единия си син.

Мистър Ъпман се прокашля, за да привлече вниманието.

— Както знаете, тук се случи стъписваща трагедия — започна той.

— О, нима? — измънка Роджър толкова тихо, че само Хелма го чу.

— Имаме основания да очакваме, че разследването ще нарушава установения ред през следващите дни — продължаваше мистър Ъпман. — Дадох на полицията разрешение да разследват, където и когато поискат, наложително е всеки от нас да им оказва възможно най-пълно съдействие.

— Сигурна съм, че говоря от името на всички — можете да разчитате на нас — увери го Патрис, докато погледът ѝ шареше по лицата на седящите около масата, спирайки се за миг на всекиго.

— При мен в каталозите всичко е като отворена книга — безучастно каза Джордж Мелвил.

Роджър плесна одобрително по масата, а Иви се закиска. Патрис се изправи сковано на стола си. Очите ѝ, обикновено блестящи за мъжете и пренебрежителни за жените, сега се присвиха срещу Джордж.

— Разбира се, всички ще им помагаме — намеси се Хелма. — Има ли някакъв напредък в разследването?

Мистър Ъпман поклати глава, очите му изглеждаха твърде големи зад дебелия лупи на очилата.

Патрис потръпна и потупа обширния си гръден кош с очилата.

— Щом допускаме подобни хора в библиотеката, трябва да очакваме и убийства, и всякакви други неприятности.

— Ами няма как да си пресяваме клиентите на вратата — отбеляза Джордж.

— Вярно е — съгласи се мистър Ъпман. — Независимо дали това ни харесва или не, ние сме общественодостъпно учреждение.

— Веднъж отидох на обществен басейн в Охайо и там ни преглеждаха краката, преди да ни пуснат във водата — обади се Иви. — Това също е общественодостъпно учреждение.

Роджър замислено я изгледа. Джордж се почеса по ухото.

— И какво искате да кажете с това? — попита Патрис, ноздрите ѝ се раздуха.

Иви вдигна рамене и омота около показалеца си руса къдрица.

— Де да знам — промърмори.

Мистър Ъпман пак се прокашля и нервно завъртя химикалката между пръстите си.

— Само помнете — по време на криза като тази не бива да пренебрегваме читателя.

— А, читателят и без това няма да ни позволи — промълви Джордж Мелвил.

— Сега да преминем към другите ни проблеми — продължи мистър Ъпман. — Времето не спира дори пред лицето на трагедията. Напредваме с плановете за компютъризация на каталозите. Скоро ще взема решение от кого да закупим техниката, затова в близките дни ще срещате в библиотеката представители на няколко фирми. Моля ви да се държите любезно с тях, каквото и да е отношението ви към този проект.

— Подмяната на каталозите е ненужно финансово бреме — възрази Патрис.

— Добре ни служат през всичките тези години.

— Благодаря ви, Патрис — Джордж Мелвил мило склони глава.
— Правя, каквото мога.

Патрис притисна гръб към облегалката на стола и стисна устни, не можа веднага да измисли отговор.

— Ако се бяхме компютъризирали, нямаше да има пръти от чекмеджета, с които да си служат убийци — изтъкна Роджър.

— О, чудно предимство — вметна Джордж Мелвил.

— Тогава убиецът можеше да използва електрошок — подсказа Иви.

Хелма леко вдигна ръка, за да привлече вниманието на мистър Ъпман.

— Загрижена съм, че персоналът не беше привлечен за обсъждане на проекта. Ако бяхте избрали представител на служителите, който да изразява нашите мнения, сигурно щяхме да се отнесем по-въодушевено. Имам няколко въпроса — за системата MARC ли говорим? И за програми с търсене по ключови думи?

Мистър Ъпман драскаше квадратчета и пирамиди по жълтия лист.

— Разбира се, по-късно всички ще се включите. Но сега е времето на административните решения, а не на препирните в комисии.

Хелма млъкна и започна да рисува дебели изпъкнали лупи в бележника си.

След събранието Патрис докосна ръката на Хелма, която прибутваше стола си до масата.

— Не можете ли да повлияете на това дете?

— Моля?

— Говоря за Иви — устата на Патрис се изпъна. — Не можете ли да й кажете две-три думи, за да осъзнае колко сериозно е положението? За нея всичко е игра. Съмнявам се, че има качествата да работи дълго в нашата сфера.

— За небесната или за земната сфера говорим? — обади се Джордж Мелвил зад гърба на Патрис. — Вие с коя сте по-запозната?

Патрис вдигна ръка към гърлото си. Очите й сякаш пламнаха.

— Не говоря с вас. Вие едва ли можете да различите сериозното от повърхностното.

Тя рязко се врътна и излезе от стаята.

— Тази жена ходи, като че има царевичен кочан в... — Той спря и вдигна рамене. — Дърта вещица!

Мелвил излезе след Патрис и остави Хелма сама в заседателната зала с директора.

Мистър Ъпман взе горния лист от купчината и го смачка.

— Тези събрания... — каза той на Хелма. — Никога не вървят, както съм ги планирал. Служителите...

— Извинете ме, но не забравяйте, че и аз съм една от тях — прекъсна го Хелма и остави мистър Ъпман да стиска още по-силно хартиената топка в ръката си.

ГЛАВА 3

ШЕФЪТ ГАЛЪНТ И РУТ ИДВАТ В БИБЛИОТЕКАТА

— Може и да не вземат повече книги, ама колко са се насъбрали! — каза Иви на мис Зукас, когато Кърт отключи двойната врата в десет часа и дълга колона посетители се вмъкна вътре.

Очите им оживено шареха из залата в търсене на някакви следи от убийството.

— Днес май криминалните романи ще бъдат особено търсени — отвърна Хелма.

— Бих се хванала на бас — съгласи се Иви и с вдигнат нагоре палец показва колко е доволна. — И щом отговарям за художествената, дали да не ги разведа малко? Преди да стигнем до съдбоносния рафт, може да им покажа и някои хубави книги.

— Не съм сигурна дали мистър Ъпман ще одобри това — усъмни се Хелма.

— Майтап си правя — успокой я Иви. — Честно.

В единадесет без една минута Хелма смени Патрис на справочното бюро. Там беше „фронтната линия“ на библиотечното обслужване, до бюрото се спираха читатели, за да задават въпроси, простиращи се от „Къде имате острилка за моливи?“ до „А какво означава изрязаният полумесец на вратата в градинските клозети?“. На последния още не бяха открили задоволителен отговор.

— Натоварено ли е тази сутрин? — попита Хелма.

Патрис свали очилата си и ги пусна да висят на златната верижка върху внушителните ѝ гърди.

— Имаше няколко особено трудни въпроса. За щастие аз обслужвах бюрото. Ако имате някакви проблеми и се нуждаете от помощта ми, ще бъда в работната стая.

— Ще имам предвид — отвърна Хелма.

Гледаше как Патрис отива към работната стая със сковани, предвзето ситни крачки и се замисли как ли щеше да изглежда продължението на забележката на Джордж Мелвил за походката на Патрис и царевичния кочан.

— Аз съм от „Дестини Компютър Систъмс“ — заяви мъжът пред бюрото още преди Хелма да му предложи съдействието си. — Дойдох да се срещна с мистър Тпман.

Беше млад, грижливо обръснат, в погледа му се четеше безразличие към Хелма. По светлосивия му костюм не се виждаше и една гънка, почукваше с внимателно оформените си нокти по черното си куфарче.

Един от продавачите на компютри. През последната година Хелма го забеляза няколко пъти да се умилква на мистър Тпман. Явно фирмата се бе наредила сред финалистите в борбата за компютъризиране на каталожната система. Но не си спомняше досега да е проявявал подобно нетърпение. Може би така влияеше близката възможност да спечелиш.

— Да? — подкани го тя.

— Обадете му се и му кажете, че съм дошъл — заповяда той, ала побърза да добави: — Моля ви.

Когато ѝ дойде редът да работи на справочното бюро, Хелма често правеше именно това, но като проява на любезност, а не по нечие нареждане.

— Аз съм професионална библиотекарка и имам по-неотложни задължения — вежливо уведоми тя човека от „Дестини Компютър Систъмс“. — Бихте могли да се обърнете към някой от служителите на гишето за заемане на книги.

Студеният му поглед се задържа една секунда повече от допустимото върху нея, после той се извърна.

Аларменият сигнал на защитната система бръмна и Хелма чу веселия глас на мисис Кармън, която говореше на мъж на средна възраст:

— Ай-ай! Мисля, че сте забравил да си отметнете книгата.

Явно нямаше желание да се усъмни в намеренията му. Повечето читатели знаеха за квадратните защитни лепенки във всяка книга — те включваха алармата, ако книгата не беше отбелязана на гишето, за да ѝ дезактивират стикера. Но въпреки това някои си опитваха късмета.

— Госпожо?

Хелма погледна над бюрото в тъмните очи на около деветгодишно момче. То си изтри носа с оръфания ръкав на якето.

— Можеш да ме наричаш „мис“ — каза тя с гласа си като сребърни монетки върху лед. — А детската зала е долу.

— Знам, мис. Искам да видя къде са намерили оня труп.

— Защо не си на училище?

— Даскалицата ни е болна — момчето отмести поглед. — Май не намериха заместник, та затуй... затуй ни пуснаха всички да си ходим.

— Къде е майка ти?

Момчето махна неопределено.

— Ами тя не ходи по библиотеки.

— Ясно. А ти?

Момчето вдигна рамене.

— Веднъж идвахме с класа.

Хелма обмисли какво да прави с момчето. Най-трудно беше да ги примамят в библиотеката. Щом това станеше, обикновено захапваха кукичката. Тя се наведе към него.

— Искаш ли някой да ти покаже местопрестъплението?

Очите му се разшириха, на едната буза се показа трапчинка.

— Йе! Жестоко!

— Подозирам, че това означава съгласие. Извини ме за момент, ей сега ще уредя всичко.

Хелма натисна бутона за бюрото на Иви.

— При справочното бюро има един младеж, който поиска твоята обиколка с екскурзовод. Може би ще го убедиш и да си избере нещо криминално от долната зала.

— Жестоко! — възкликна Иви.

Хелма откри пълното име на емира на Кувейт, упъти един към тоалетните, потърси биографична справка за италианския скулптор Бенвенуто Челини и тъкмо намери неправилно регистрирана топографска карта на връх Бейкър, когато мистър Ъпман се приведе неприятно близо до ухото ѝ и каза:

— Извинете ме, мис Зукас, но шефът Галънт ще дойде след десетина минути да ви зададе още няколко въпроса. Когато се появи, ще ви сменя на бюрото.

— Вече му казах всичко, което зная — Хелма се дръпна от лъщящото лице на мистър Ъпман. Видя гримасата му и въздъхна. — Предполагам, че полицаите смятат за необходимо да предъвкват подробностите, докато изровят нещо ново.

Директорът я потупа по рамото и каза примирително:

— Хайде, хайде, мис Зукас, не се притеснявайте за въпросите му. Сигурен съм, че лесно ще им отговорите, ако се придържате към истината.

— Мистър Ъпман, уверявам ви, че никога не съм се затруднявала да отговоря на въпроси, зададени ми от полицията — отсече тя и се обърна към млада жена с малко дете в бебешки сак на гърдите си.

— Какво мога да направя за вас? — Хелма се наведе към жената така, че мистър Ъпман остана зад гърба ѝ.

— Имам телефонния номер на един човек, който искаше да купи моята кола — обясни жената и намести бебето по-удобно. — Обаче му забравих името, а от централата не щат да ми го кажат. Вие ще ми помогнете ли?

— Номерът в Белхавън ли е?

Жената кимна.

— Трябва да погледнете в списъците по номера, има ги отзад в градския указател — обясни ѝ Хелма. — Ей сега ще ви го дам.

Посетителите в библиотеката особено често задаваха въпроси, на които можеха да си отговорят сами с помощта на градския указател. Кой е съседът ми? Къде работи? Дали мъжът, с когото се запознах снощи, е женен? Дали е собственик на къщата, в която живее? Но на всички тези въпроси библиотекарите отговаряха без никакво усилие, а и точно за тази помощ читателите им бяха особено благодарни. Хелма така и не проумя защо беше така.

Тя завъртя стола към лавиците зад себе си. Докосна корицата на „Градски указател. Издателство Полк“ и тогава си спомни.

Убитият бе поискал да погледне същия този указател. Все пак щеше да съобщи нещо ново на шефа Галънт.

— Правилото е да го ползвате тук, на справочното бюро — обясни Хелма на младата жена.

Ако указателят изчезнеше от погледа на библиотекарите, често им го връщаха с липсващи страници, макар и мистър Ъпман да настояваше в читалнята винаги да има химикалки и листа за бележки.

Подаде указателя на жената и в този миг от него изпадна парче жълта хартия. Хелма го хвана, остави го на бюрото и показа на жената как да потърси необходимата информация в списъците по номера.

Жълтото листче беше неравно и от двете страни, като че откъснато от бележник или (Хелма се намръщи) от задните страници на някоя книга. На него бяха написани буквите SQ VILKE HCR, следвани от две дати — 10 март и 7 април, сетне бележка: „1649 или 1469“. Не виждаше никакъв смисъл в това.

Читателите често използваха като отбелязки за страници парчета от салфетки, касови бележки, пликосе или фиби. Веднъж в кутията за връщане пушнаха книга, между чиито страници се мъдреше хрусково изпържено парче бекон.

Хелма вече питаше „Какво мога да направя за вас?“, но позна шефа Галънт.

— Мис Зукас — поздрави я и кимна.

Той държеше шапката си в ръка. Шефът Галънт беше сред малцината мъже в Белхавън, които смятаха шапката за част от костюма. Усмихна се леко на Хелма, край очите му се появиха бръчици, състаряващи лицето му, без да го загрозяват. Тялото на шефа Галънт сякаш беше твърде едро за обличения на него костюм и човек оставаше с впечатление, че ако си събереше лактите отпред, сакото би се пръснало на гърба му. Хелма си припомни прочетеното някъде — в колежа бил звезда на американския футбол или пък на баскетбола. Сега май се упражняваше достатъчно, за да не трупва излишни килограми.

— Ще бъде ли възможно да ви задам някои допълнителни въпроси?

— Разбира се — отговори тя и зачака.

— Може ли да намерим някое по-спокойно място?

— Моля, настанете се в моя кабинет. Там няма никой.

Беше мистър Ъпман, който протегна ръка на шефа Галънт.

— Много любезно от ваша страна. — Шефът Галънт стисна ръката на директора. — Благодаря.

Хелма пусна жълтото листче в джоба на полата си и поведе шефа Галънт към работната стая. Чу зад себе си жизнерадостния глас на мистър Ъпман:

— Да видим сега с какво мога да ви бъда полезен?

Кабинетът беше педантично чист. Иви го наричаше „светилището“.

Хелма се настани зад бюрото на мистър Ъпман. Шефът Галънт сякаш се обърка за миг, после затвори вратата и се отпусна в едно от креслата срещу бюрото. Метна крак върху крак и остави шапката си на коляното.

— Какво бихте искали да научите? — попита Хелма, скръстила ръце върху бюрото.

— Имам записаните показания на всеки от работещите тук — каза шефът Галънт.

Извади бележник от вътрешния горен джоб на самото си, прехвърли няколко страници и се зачете за миг, показалецът му проследяваше редовете. След това попита:

— Съобщихте ни, че може би сте разпознала мъжа, станал жертва на убийството, той ви е задал въпрос в библиотеката?

— Не.

Шефът Галънт сви вежди, загледан в бележника.

— Така е записано.

— Казах ви, че *определено* разпознах мъжа, а не може би.

— Сигурна ли сте?

Мис Зукас се поизправи на стола.

— Разбира се.

Шефът Галънт допря молива до връхчето на езика си. Усмихна се, десният ъгъл на устата му се вдигна малко по-високо от другия.

— Защо не ми разкажете всичко, което си спомняте?

— Беше около четири и половина. Беше моят ред да работя на справочното бюро, погледнах и той стоеше пред мен...

— Опишете го, ако можете.

— Ръст около метър и осемдесет, кестенява коса, кестенява неподстригана брада, възраст — между тридесет и тридесет и пет години. Мърлява външност. — Хелма леко смръщи нос. — Вонеше на цигари и се съмнявам, че скоро се беше къпал.

— Изглеждаше ли нервен или възбуден?

Хелма обмисли въпроса и чукна с показалец по бюрото.

— Не, не беше нервен, но докато ми говореше, десният му клепач трепкаше. Това би могло да означава, че е бил неспокоен, как мислите?

— Възможно е.

Шефът Галънт бързо записа нещо в бележника си.

— Казахте, че не си спомняте точно какво ви е попитал?

— Да, така беше, но преди малко се сетих. Помоли да провери нещо в градския указател. Това е един от най-ползваните ни справочници. Вие сте го виждал, нали?

Шефът на полицията кимна.

— Имаме един в управлението. Забелязахте ли какво търсеше?

— Мистър Галънт, аз уважавам правото на лични тайни.

— Не се съмнявам в това, мис Зукас. Той каза ли ви още нещо, поиска ли друга информация, освен градския указател? Видяхте ли го да разговаря с някого?

Хелма поклати глава.

— Десетина минути разлистваше указателя. Няколко пъти промърмори нещо, но не различих думите. После ми върна указателя и тогава ми поиска четвърт долар за телефонния автомат. Видях го за пръв и последен път... разбира се, ако не броим вчерашната сутрин.

Полицаят се наведе напред и се вгледа над бюрото в лицето на Хелма. Погледът на сините му очи беше смуцаващо проницателен.

— Ще се опитате ли да си спомните какво мърмореше, докато преглеждаше указателя, дори и тогава да ви се е сторило, че е безсмислица?

Хелма си представи кестенявия мъж с раздърпаните дрехи. Тогава се опита да не му обръща прекалено внимание заради вонята и всичко останало. Сбърчи чело, зареяла поглед към рамкирания девиз, окачен на стената срещу бюрото на директора — „Днес е първият ден от оставащия ти живот“.

Шефът Галънт се почеса по ухото с гумичката на молива. Едрото му тяло се беше настанило удобно в креслото, сякаш разполагаше с безкрайно много време да изчака, докато Хелма се сети за някой нищожен факт. За каквото и да е. А тя беше много заета. Имаше толкова работа. Трябваше да обработи статистическите данни за април.

— Мисля — бавно започна тя, — макар и да не съм сигурна, но май каза нещо като „Четири е, а не девет“.

Шефът на полицията бързо записа това в бележника, после ѝ се усмихна като на изненадващо умно дете.

— Остана последният въпрос. Забелязахте ли някой друг да проявява интерес към този човек? Сигурна ли сте, че не ви се е мяркал пред погледа, след като се отдалечи от справочното бюро?

— Твърде съм заета, за да любопитствам как се отнасят един с друг читателите. Обществената библиотека на Белхавън е най-натоварената на глава от населението в целия щат. Страдаме от недостиг на средства, на служители, а отгоре на това заплашват да ни орежат бюджета. Сградата пука по шевовите въпреки разширението отпреди четири години. Според вас дали и без това позадлъжнелите жители на града биха купили нова емисия облигации за второ разширение или за нова сграда, от която всъщност имаме нужда?

Шефът Галънт затвори бележника си и вдигна ръка.

— Знам, знам. Всички градски служби имат същите проблеми. — Взе шапката от коляното си и стана. — Всички правим максимално възможното. Вие от библиотеката заслужавате повече признание за изключителната си работа, няма никакво съмнение.

— Благодаря ви — скромно каза мис Зукас. — Мистър Галънт, след като отговорих според силите си на вашите въпроси, не смятате ли, че съм заслужила да науча какво разкрихте досега за това убийство?

— Боя се, че нямам тайни, които да споделя с вас — отвърна той. — Имаме убит мъж с неустановена самоличност, прободен в гърдите. Нямаме заподозрян. Не знаем мотивите за престъплението. Доколкото ни е известно, не са го виждали в града преди сряда. Съобщиха ни за друг човек, който според описанието не е жител на града, навъртал се край библиотеката вечерта преди убийството.

— Но как са влезли вътре?

— Открихме отпечатъци от обувки, съвпадащи с тези на жертвата, върху една тоалетна чиния в мъжката тоалетна.

— Значи е останал в библиотеката след затварянето. Ами убиецът?

Шефът Галънт разсеяно вдигна шапката към главата си, но забеляза погледа на Хелма, отпусна ръка надолу и потупа с шапката

крачола на панталона си.

— Предполагаме, че убитият го е пуснал да влезе.

— И защо предполагате това?

Полицейският началник хвана дръжката на вратата.

— Подът до изхода към улица „Уебър“ е бил чистен наскоро. Следите от обувките му личаха ясно.

— Като че е чакал някого — довърши Хелма вместо него. — Имаше ли отпечатъци от пръсти?

— Не открихме никакви по вратата. А от намерените горе не можем да направим твърди заключения.

— Но на мен ми се струва, че ако убийството е било предварително замислено, нямаше да бъде извършено с предмет като прът от каталожно чекмедже, а с нещо, донесено *отвън* в библиотеката.

— И това е възможно. — Шефът Галънт извади визитна картичка от джоба си и я подаде на Хелма. — Ще остана тук още малко, искам да поговоря с някои от вашите колеги. Ако се сетите за още нещо, колкото и да ви изглежда незначително, моля ви, свържете се с мен.

Хелма взе картичката, видя на нея и домашния, и служебния му телефонен номер.

— Добре, макар и да съм уверена, че ви казах всичко, което си спомням.

— Никога не знаете дали случайна мисъл няма да изскочи в главата ви.

Стана ѝ неприятно от представата за скачащи из главата ѝ мисли и остави шефа Галънт да разпитва следващия в списъка.

Гърлото на Хелма беше пресъхнало, почти усещаше болка. Не пиеше от достъпните за всички чешмички, затова си наля чаша вода в работната стая.

Патрис и мисис Кармън стояха до кафе машината.

— Е, какво е това ужасно куче? — попита Джордж Мелвил, седнал до масата да изяде поничката си, поръсена с пудра захар.

— Мисля, че е шпаньол — предпазливо отговори Патрис. — Да, трябва да е английски шпаньол. Бинки много се плаши от него.

— Значи причината е очевидна. Англичаните и французите никога не са се разбирали.

Патрис се засмя тихо и колебливо.

Докато миеше чашата си, Хелма се замисли дали Иви беше права, дали всичко, което Патрис имаше в този свят, беше нейният френски пудел Бинки.

Веднъж, без да иска, Хелма дочу, че някъде в далечното минало на Патрис имало съпруг. Според слуховете бил пощенски служител, който години наред бил нейна вярна сянка, после се пропилил, все повече наистина наподобявал кротка сянка и накрая окончателно излинял от живота на Патрис. Някой грубо предположи, че са минали поне три месеца, докато тя забелязала отсъствието му.

Мистър Ъпман шумно затвори броя на „Изкуство и антиквариат“, когато зърна Хелма. Не гледаше с добро око, когато служителите четяха на справочното бюро. „Клиентите ни се чувстват неудобно, че трябва да ви прекъснат, за да зададат въпрос“ — казваше той.

— Вашата приятелка, художничката беше тук — съобщи ѝ намусено. — Каза, че ще се върне след десет-петнадесет минути.

— За Рут Уинтърп ли говорите? — попита Хелма, макар и да знаеше, че е точно така.

— Че за коя друга? — неловко отговори той.

След като бе видяла учудващо жизненото тяло на тичащия за здраве мистър Ъпман, тя сподели това с приятелката си, която млъкна и се замисли, нещо неприсъщо за нея. Хелма предполагаше, че Рут го е завлякла в своето или в неговото легло, после е продължила към следващата жертва, щом е задоволила любопитството си. Накрая приятелката ѝ се задоволи само да отбележи:

— Колко жалко — мозъкът на библиотекар, излязъл от комедиите на братя Маркс, да е прикачен към тялото на олимпийски шампион по маратон.

По внезапната тишина наоколо Хелма позна, че Рут е влязла в библиотеката. Смълчаното внимание и втренчените погледи винаги предшестваха и следваха появата ѝ.

Рут беше висока към метър осемдесет и пет, прибавяше към ръста си и ботуши с високи токчета, многоцветни тюрбани или вдигната над главата коса. Видът ѝ беше достатъчно сътресение и без

нейните крещящо несъответстващи си одежди, обикновено шити по поръчка, защото не намираше достатъчно дълги дрехи в магазините.

Предпочиташе драматичните цветове — ярък пурпур, наситено червено и оранжево, понякога носеше по себе си всички едновременно. Подчертаваше пронизващите си очи с черни сенки и окачваше на ушите си обеци, големи колкото юмруците на Хелма.

Днес Рут си бе облякла тоалет в три различни оттенъка на червеното. Хелма не би избрала за своя дреха нито един от тях. Беше подобие на рокля, но шевовете май не бяха на обичайните си места.

Рут се друсна върху ръба на справочното бюро, изпъшка и изрече:

— Каж ми истината. Ти ли уби она скитник?

Опита се да сниши глас, но успя толкова, че кожата на Хелма настръхна от погледите на всички читатели в залата.

Лицето на Рут изпъкваше със същите необичайни пропорции като тялото ѝ — широка уста и високи масивни скули, широк нос, който в края нелепо се извиваше нагоре, твърде раздалечени очи.

— Здравсти, Рут — прошепна Хелма.

— Как си, Хелм? — вече с нормалния си глас попита Рут.

— Хелма — поправи я мис Зукас по навик.

— Хелма — повтори Рут. Произнесе името „Хел-ма-а“, както винаги правеше. — Така си и мислех, че ще те намеря да обслужваш порочното бюро.

— Справочното — сопна се Хелма, въпреки че забеляза доволния блясък в очите на приятелката си.

Мъж в работни дрехи тръгна към бюрото. Рут му намигна и залюля крак напред-назад. Мъжът зави към лавиците с телефонни указатели.

— Да не го уплаших? — прошепна Рут.

— Малко прекалено си... внушителна — рече ѝ Хелма.

Ъглите на устата на Рут се свиха в раздражителна гримаса.

Рут и Хелма бяха на една възраст. Познаваха се от десетгодишни, от Скууп Ривър, където попадаха заедно в края на всеки списък по азбучен ред — Уинтърп, Зукас^[1]. Като деца често си фантазираха, че са ги разменили при раждане. Рут се извисяваше като кула над баща си и повече подхождаше за грамадните размери в семейството на Хелма,

която беше най-дребната и незабележимата в дома си, на ръст не достигаше дори бащата на Рут.

Преди осем години Рут бе последвала един свой любовник до Санта Фе, а оттам до Сиатъл. Накрая (вече без своя рок музикант) попадна в бавно набъбващата артистична общност на Белхавън. Понякога Хелма се заглеждаше в нея и под внушителната самоувереност виждаше отново единайсетгодишното прегърбено момиче, което плаче горчиво зад училището, защото твърде често я подкачаха за нейния ръст и излишно непосредственото държание.

— Е, ще ми прошушнеш ли нещо на ушенце? — попита Рут и се облегна по-удобно на бюрото. — Някакви потресаващи новини от гестапо?

Силният ѝ парфюм трайно се настани над бюрото заедно с маслената миризма на бои — неизбежен спътник на заниманията ѝ.

— Нищо потресаващо — увери я Хелма. — Мисля, че това престъпление като нищо може да попадне сред неразгаданите тайни.

— Не подценявай нашите тукашни ловци на престъпници — Рут укорно размаха пръст срещу Хелма. — Но в библиотеката... кой се е осмелил да оскверни светостта ѝ с убийство?

Приятелката ѝ живееше ден за ден — охолно, когато картините ѝ се продаваха, и от бедно по-бедно, когато закъсваше, но никога не слагаше нещо настрана за периодите на оскъдица. Пиеше прекалено, имаше твърде многобройни връзки, плюскаше като хамалин, винаги идваше не навреме (подраняваше не по-рядко, отколкото закъсняваше). Ако рисуването ѝ спореше, можеше да изчезне за дни наред, затваряше се в къщата си и не вдигаше телефонната слушалка. А когато не беше в състояние да рисува, бродеше из Белхавън с хлътнали очи и трескава жажда да прави нещо, привличаше вниманието, а често и неприятностите.

Хелма винаги изпадала в недоумение, когато си задаваше въпроса, как и защо бяха останали приятелки с Рут. Прекарал ли повече от час с нея, вече се чувстваше изтощена и готова да подремне.

— Не ми се вярва което и да е място да е подходящо за убийство — отвърна Хелма.

Преди Рут да влезе в библиотеката, тя трябваше да изслушва едновременно по два-три въпроса от посетители. А сега човешкият

поток към справочното бюро секна отведнъж. Рут се бе проснала върху плота, облегната на лакът.

— Според мен она е закъснял с връщането на книги и Ъпман го е подмамил тук, за да го накаже със смърт. На какво искаш да се обзаложим, че го е пробол с молива си?

Тя замушка с юмрук въздуха между себе си и Хелма, която се прокашля многозначително, но Рут не схвана намека.

— Всъщност — обясни Хелма — убийството е извършено с прът от каталожно чекмедже.

— Без майтап? Това какво е, ефективно използване на наличните ресурси или що? И как типчето се е промъкнало вътре?

— Стъпил на тоалетна чиния и никой не го забелязал в края на работния ден.

Рут отвратено махна с ръка.

— Това е един от най-вехтите номера в книжките. Никой ли не проверява кабинките в тоалетната?

— Аз никога не съм проверявала мъжката тоалетна.

Рут кимна и завъртя кръглата поставка за моливи.

— Не съм и очаквала друго от тебе, но да знаеш, че би трябвало. Ще откриеш напълно непозната досега представа за телесните функции.

Хелма сведе очи към плота на бюрото. Беше оставила там визитната картичка с телефонните номера на шефа Галънт. Не можеше да си представи, че би му се обадила вкъщи, без значение дали има да му каже нещо ново. Рут улови погледа ѝ.

— Имаш домашния му номер? Знаеш ли, че го няма в указателя? Много жени биха замислили и най-гнузното убийство, за да се сдобият с това късче картон.

— Защо?

Рут изтръгна от гърлото си своя дълбок хълцащ смях.

— Защото шефът е първокласен материал, гъско такава. И много сдържан, откак се разведе. При това съотношение между мъже и жени в града доста страсти се разбуниха, щом се разбра, че е свободен.

— Ти интересуваш ли се от него? — попита Хелма.

Рут намигна.

— Нека кажем само, че вече не се интересувам.

Хелма реши да смени темата.

— Как ти върви новата картина?

Заядливите огънчета в очите на Рут отстъпиха пред мрачна сянка. Тя се сгърби и потри ръце, сякаш ѝ стана студено.

— Ъх. Има нещо сбъркано, но не мога да го налучкам. Снощи седях пред нея три часа и ми се видя пълно скудоумие. Трябва да накарам и някой друг да ѝ хвърли един поглед.

Хелма не си предложи услугите — знаеше, че Рут и не очаква това от нея. Картините на приятелката ѝ събуждаха у нея някакво смущение и тревога. Опита се да ѝ обясни какво чувства — че изкуството трябва да бъде насочвано, за да показва уменията на художника да отразява действителността, а не да бъде толкова... сурово. От обяснението Рут разбра единствено, че нейното изкуство не е „любимото уиски“ на Хелма.

— Добре ли си? — загрижи се Рут.

— Извинявай. Замислих се.

— Разгадаваш убийството ли?

— Ще оставя това на полицията.

— Нашите оправни момчета ще го разнищят за нула време — Рут дръпна ръкава си, за да погледне своя грамаден мъжки часовник. — Трябва да си ходя. Имам среща с новоизлюпен художник, който е дошъл да падне с обожание в краката ми. Ще обядваме в „Пердиджи“. Май ще трябва аз да плащам. Искаш ли да дойдеш?

Хелма поклати глава.

— Ще обядвам с майка си.

Рут стана и се раздруса, докато дрехата ѝ почти се опъна по тялото.

— Сигурно напират да чуе най-кървавите подробности?

— Ами нали са плъзнали слухове. Тя иска да научи фактите.

— Естествено. „Само фактите, госпожо.“ Ще се видим.

Рут направи две дълги крачки и погледна през рамо.

— Помисли ли пак за... нали знаеш... да ми опростите прегрешенията?

Хелма тръсна глава. Рут не можеше да взема книги от библиотеката, защото дължеше глоба от 86 долара и 47 цента за закъснения, а Хелма отказа да използва влиянието си, за да заличат глобата от картона ѝ.

Рут направи муцуна на Хелма.

— Хелм, помисли си само, какви висини на ефективността щеше да постигне правителството, ако имаше две-три хиляди като тебе — каза тя и с широки крачки излезе от сградата.

Хелма взе визитката на шефа Галънт от бюрото и я пусна в джоба си. Без да иска, докосна жълтото листче, изпаднало от градския указател на Белхавън. Разгъна го и го разглади върху плота.

Обикновени драсканици, които някой от читателите разсеяно е писал, докато е ровел из указателя. Хелма взе молив и безцелно повтори буквите SQ VILKE HCR, после обгради с правоъгълниче „10 март“ и „7 април“, а в ъгълчетата нахвърля скици на цветя.

Изведнъж гузно дръпна молива от хартията. Повреждаше нечия собственост. Преписа буквите и цифрите колкото може по-точно на чист лист от бележника си, дори се постара да имитира странно изписаните шестици и седмици. Собственикът на жълтото листче можеше да се върне, за да си го поиска. Вероятно беше някаква игра на думи.

— Извинете.

Пред нея стоеше мъж на средна възраст в син костюм. Достатъчно дълго общуваше с хората, за да разпознае някого, който не е от Белхавън или поне не е свикнал да ползва доброжелателните услуги на обществената му библиотека.

— Мога ли да ви помогна? — попита Хелма.

Той извади писалка „Монблан“ и я задържа в готовност над бележник с кожена подвързия.

— Търся добър частен колеж за сина си. Бихте ли ми посочили къде да намеря някои сравнителни данни за учебните заведения?

— Нужни са ви справочниците на „Питърсън“ — уведоми го Хелма. — Те са на рафта до апарата за четене на микрофишове.

— Там ли? — мъжът посочи аудио кабините.

Хелма Зукас рядко сочеше с пръст и никога не си позволяваше това в сграда.

— Не — поправи го тя. — Зад вас, малко вляво.

Той се обърна, бележникът се изплъзна от ръцете му и падна на бюрото.

— Колко съм тромав! Моля да ме извините — каза мъжът и се наведе да го вземе.

Бележникът на Хелма се закачи в неговия, мъжът вдигна и двата.

— Съжалявам — каза тя. — Но взехте и моя бележник.

— Извинете — пак промълви мъжът, освободи нейния и го остави точно на предишното му място.

— Няма нищо — успокои го мис Зукас.

— Сега разбрах за кой рафт говорите. Благодарен съм ви за помощта.

Друг читател търсеше стар брой на вестник. Жена с превръзка на ръката попита къде са книгите за отровните змии. Застаряващ господин с бастун се оплака, че днешният „Уол Стрийт Джърнъл“ не публикувал котировките на неговите акции. Хелма му даде телефонните номера на две местни брокерски фирми.

В един часа Иви дойде да я смени.

— Доста работа ли имаше? — попита тя.

— Както винаги.

— Знаеш ли с какво се занимавах?

— Не зная — отвърна Хелма.

Иви поклати глава и русите къдрици се разлюляха.

— Проверях книгите на рафта „Мо-Не“ за кръв.

— И намери ли?

— Дори не видях подозрително ръждиво петънце. Мисля, че вождът беше разочарован. Идеята беше негова. Не искал някой от нашите невинни читатели да вземе опръскана с кръв книга от рафта.

Хелма оправи бюрото за Иви, нагласи молива в поставката, подреди бележника и телефона.

— Джордж ми каза, че в неговия блок имало свободен апартамент — каза Иви. — Как мислиш, много ли е неудобно да живееш на едно и също място с някой от работата ти?

Жълтото листче беше изчезнало. Хелма провери на пода и под телефона.

— Нещо си загубила ли? — попита Иви.

— Някой от читателите беше оставил едно жълто листче в градския указател — обясни намръщената Хелма. — Беше ей тук, върху бюрото. Помислих, че той или тя може да се върне, за да си го прибере.

Хелма изтръска телефонния указател, после откъсна горния лист от бележника, на който преписа буквите и цифрите.

— Ако някой си го потърси, тук имам копие — каза на Иви.

Мъжът, който търсеше справочници за коледите, си беше отишъл. Не отдели особено много време за тях. Непохватността, с която изтърва бележника си, изглеждаше малко странна. Не приличаше на някой с две леви ръце. Може случайно да е вдигнал и жълтото листче от бюрото.

Какъв късмет, помисли Хелма, докато опипваше листа в джоба си заедно с картичката на шефа Галънт, че преписа жълтата хартийка, защото собственикът ѝ можеше да си я поиска.

---

[1] В края на английската азбука са буквите W, X, Y, Z. Уинтърп се изписва Winthrop. Бел.прев. ↑

ГЛАВА 4

ПРОИЗШЕСТВИЕТО В ЗАКУСВАЛНЯТА НА СОЛ

— Харесва ли ти този оттенък? — попита майка ѝ и докосна синьото шалче на цветчета, вързано около шията ѝ.

— Подхожда на очите ти — отвърна Хелма, потопа пакетчето с чай два пъти в чашата си, после го притисна с опакото на лъжичката, за да се доизцеди.

Майка ѝ приглади с длан сребристорусата си коса, наклони глава и мило се усмихна на отражението си в стъклото на прозореца. Хелма забеляза, че отново е зарязала контрола на теглото си. Копчетата на блузката ѝ опасно се опъваха.

— Дали не е прекалено ярък?

— Мамо, мисля, че е чудесен.

— Е, исках само да съм сигурна.

Майка ѝ отрязва коричките от своите препечени сандвичи с авокадо и пастообразно сирене, после раздели сандвичите на половинки.

— Това ще ми дойде прекалено. Твърде големи са им порциите.

Тя уви коричките в салфетка и ги остави накрая на масата, сякаш бяха опакован подарък.

Закусвалнята на Сол беше претъпкана. За щастие Хелма забеляза две жени, които ставаха от маса до прозореца, и стоя до нея, докато сервитьорката почистваше и бършеше. Три жени и добре облечена двойка все още чакаха до входа.

Хелма ядеше сандвич с обикновено телешко печено, без горчица или майонеза, само с малко масло. Чакаше майка ѝ да подхване разговор за убийството.

Името на нейната майка беше Лилиан, защото бабата на Хелма обожавала фалшивия блясък на Холивуд, особено Лилиан Гиш. И сега майка ѝ бе окачила ретуширана снимка на артистката над дивана в

своя пенсионерски апартамент. „Адашки сме“ — обичаше да казва със загадъчна усмивка, щом някой я попиташе за снимката. Когато Хелма беше дете, майка ѝ си правеше косата като на рекламните снимки от филма „Прекършени цветя“ с Лилиан Гиш в главната роля.

— Ще си ядеш ли гарнитурата? — попита Лилиан.

— Не. Ти искаш ли я?

— Не е хубаво да отива на вятъра.

Хелма прехвърли туршията в чинията на майка си. Лилиан ѝ предложи своята паница с плодове. Но там бяха останали само миниатюрни зрънца грозде от сорта „Конкорд“.

— Искаш ли грозде?

— Не ям такива неща.

— Разбира се, мила. Забравих.

Лилиан грижливо нарязва парчетата туршия. После се облегна върху масата и каза приглушено:

— Хайде, миличка. Искам да ми разкажеш за убийството — но истинската случка, а не кухите измислици в „Дейли Нюз“.

Хелма въздъхна.

— Мамо, няма никаква истинска случка. Полицията е объркана не по-малко от всеки друг. Никой не познава жертвата. Крил се е в библиотеката, докато затворим, после са го намушкали, точно както пише във вестника. Шефът Галънт твърди, че нямамо никакви следи от влизане с взлом. Може би убийният сам е пуснал убиеца си да влезе.

— Шефът Галънт ли? Ти си говорила с шефа Галънт?

— Че нали той е началник на полицията тук.

Лилиан размаха вилицата си, от която висеше стръкче копър, и тъжно завъртя глава.

— Горкият, горкият човек. Как само го заряза жена му. Чух, че дошла с камион да откара покъщнината, докато той бил на работа. Взела дори бюрото му, представяш ли си? Оставила всичките му дрехи и един спален чувал, захвърлени на пода в спалнята. Такава трагедия, а той е толкова добър, любезен човек. Само като го погледнеш и разбираш. Как ти се стори, дали е надмогнал скръбта си?

— Не сме обсъждали личния му живот.

Лилиан зарея празен поглед над главата на дъщеря си и прехапа долната си устна. Хелма познаваше тази привичка. Майка ѝ мислеше

за нещо, което искаше да каже, макар и да знаеше, че е по-добре да се въздържи.

— Е, както и да е. Истинска трагедия. Побъркана е всяка жена, която не се погрижи добре за отношенията си с такъв мъж.

Доколкото беше известно на Хелма, нейната майка досега не бе разменила и две-три думи с шефа Галънт.

— Знаеш ли, може би убиецът още се движи свободно из града — изрече тя, за да отклони мислите на майка си от очевидната посока, в която поеха.

— Вече е в Мексико или Канада — уверено заяви Лилиан. — Никой убиец с поне малко ум в главата не би се мотал наоколо.

— Мисля, че мнозина убийци са оставали близо до мястото, където са извършили престъплението си. Смята се, че така избягват подозренията.

— Но само ако са от града, където убиват — произнесе Лилиан, както дъвчеше последното парченце от туршията. — Щом не е местен, най-добре да си плюе на петите. Аз поне това бих направила.

Хелма си допи чая. Слънцето се беше показало през облаците и огряваше лицето ѝ отстрани. Тя леко отстрани ръцете си от тялото, за да не напои блузата си с пот. Може би нямаха чак такъв късмет с тази маса до прозореца.

— Някои хора нямат никакво търпение — отбеляза Лилиан.

— За кого говориш?

— Виж го онзи мъж — майка ѝ кимна към прозореца. — Пред него имаше само двама, но не му се чака дори минутка. Зяпна нашата маса, като че трябва тутакси да ставаме и да се махаме.

Хелма примижа срещу слънцето към мъжа, излязъл от закусвалнята на Сол. Беше облечен в син костюм и носеше бележник.

— Мамо, извини ме, ей сега ще се върна.

Хелма едва се промъкна между двамата и изскочи на тротоара, хлъцна, когато някакъв хлапак се стрелна на скейтборда си между нея и брояча за паркиране.

Мъжът със синия костюм припряно се вмъкна на шофьорската седалка в син „Форд“. Беше сигурна, че е същият, потърсил сведения за колежите и изпуснал бележника си на бюрото тъкмо преди да изчезне жълтото листче.

— Сър! — извика тя.

Беше само на шест-седем метра от колата. Той сигурно я чу. Но тресна вратата и запали двигателя, без дори да се огледа. Вмъкна се в движението със свирещи гуми, остро засече „Фолксваген“, чийто клаксон ревна. Хелма запомни номера на колата му.

— За какво беше всичко това? — попита Лилиан, когато дъщеря ѝ седна на мястото си.

Хелма извади молив от чантата си и записа регистрационния номер на същия лист от бележника, където преписа буквите и цифрите от жълтото парче хартия. Майка ѝ я наблюдаваше с любопитство.

— Мисля, че е един читател, който си забрави нещо в библиотеката — обясни Хелма. — Искан да му кажа, че е на съхранение при нас. Та какво си говорехме за укриващите се убийци?

Лилиан се разсмя.

— Укриващи се убийци. Звучи ми като някоя от плоските шегички на баща ти. Виждам, че на витрината имат много апетитен наглед шоколадов сладкиш. Да си разделим ли един?

— Не, мамо, благодаря.

— Поне една трета за тебе?

— Не искам, но ти си вземи.

— О, не, цяло парче не мога да изям за нищо на света — Лилиан погледна с възжеление към витрината.

— Говорих с леля Ем снощи — каза ѝ Хелма.

Лилиан се зае да си оправя шалчето.

— Емили пак ли е същото щастливо, сияйно слънчице?

— Така ми се стори.

— Хъммм.

— Вие двете защо не се понасяте?

— Че защо? Тя какво ти каза?

— Нищо. Но си личи. Винаги е било така.

Лилиан вдигна рамене.

— Може да ни е различна химията. Баща ти смяташе, че тя е живо възплъщение на светица.

— Нали е била *неговата* по-голяма сестра — напомни Хелма.

— Ех, това семейство! — Лилиан поклати глава и заговори разгорещено. — Бяха като торнадо, направо засмукваха всекиго. Да се омъжиш в този род беше все едно да влезеш в мафията. Забрави живота си, стани почетен литовец. Самата аз съм половин литовка, но

моето семейство поне преодоля това. А какво стана с тебе, Брюс и Джон — та вие заговорихте на литовски, преди да сте навършили три години.

— Вече помня само няколко думи — вметна Хелма.

— Сигурно още щеше да го говориш, ако те не бяха почнали да измират — натърти Лилиан. — А *това* им отвлече вниманието.

От шест деца бе останала само леля Ем. Бащата на Хелма умря последен — преди три години падна покосен от инфаркт в самия кабинет на лекаря. Хелма си взе едноседмичен отпуск и като в неясен сън прелетя със самолет до Мичиган. Имаше смътен и съмнителен спомен как се разплака на рамото на някакъв чиновник от фабрика за бисквити, седнал до нея.

Погребението също беше като насън, запълнено от главоболното ухание на цветята и от лица, които Хелма едва помнеше. И над всичко натрапваше присъствието си тъмният ковчег с бронзови дръжки. Два дни след това, когато братята ѝ и техните семейства се върнаха в Айова и Гранд Рапидз, Хелма се качи в самолета и се прибра в Белхавън. Щом влезе в апартамента си, тя направо падна в леглото и проспа двадесет и един часа, събуди се прегладняла и с непоносими напъни да прескочи до тоалетната, вече чувстваше, че е оставила смъртта на своя баща зад себе си.

— Предполагам, че Емили ти е съобщила новината — тъкмо казваше майка ѝ.

— Какво? Каква новина?

Лилиан пак си прехапа устната и почука с нокът по ръба на чашата си.

— Рики се сгодил.

— Рики ли? Кой Рики? Да не говориш за Рики на чичо Мик?

— Естествено.

— Значи братовчедът Рики се е сгодил и *ще се жени*?

Лилиан разгъна салфетката, пълна с хлебни корички, и извади една. Огледа я, вдигна рамене малко неловко и я ухапа.

— Мила, знам какви са чувствата ти към Рики. С вашите постоянни, дребнави и глупави караници през всичките тези години.

— Мамо, не бяха „дребнави и глупави“. И не ми се вярва, че знаеш какви са чувствата ми. Рики е един... Добре де, коя въобще би се съгласила да му стане жена?

— Доколкото разбрах, младичка е. Момиче от рода Камерън, те живеят извън Скууп Ривър. Била санитарка или пък сервитьорка. Нещо такова.

— Ясно.

Братовчедът Рики беше толкова близо до разбирането на Хелма за враг, колкото е възможно за роднина. Разглезен, самодоволен, себичен, гръмогласен мъчител. На тридесет и шест години, а още живееше при майка си в Скууп Ривър. Хелма бе принудена тринадесет години да понася присъствието му в своя клас, „да си пази гърба“, както Рут обичаше да казва, в очакване Рики да ѝ вреди, с каквото е по силите му.

„Бъди мила с Рики“ — Хелма израсна с тези думи. Само заради начина, по който умря бащата на Рики, неин чичо, когато тя и Рик бяха на девет години.

В един миг чичо Мик бе дал на Рики извинение за всеки недостатък, който би решил да проявява през остатъка от живота си.

— Хелма, би трябвало да се радваш за Рики — каза Лилиан. — В края на краищата той е на тридесет и шест, а досега не се е оженил.

Хелма пренебрегна дебелия намек.

— Можеше и да го направи, ако не си беше останал вкъщи.

— Хелма, не бъди груба. Той искаше непременно да ти съобщи за годеежа му. Винаги пита как сте ти и Рут.

В девети клас имаше юмручен бой в стаичката с инструментите на оркестъра — Рут срещу Рики, който прекали с подмятанията за нейния ръст. Тя почти го надви.

— Ще ѝ кажа.

— А как е Рут напоследък? — в гласа на Лилиан се прокрадна остра нотка.

— Рут си е... Рут — промълви Хелма. — Заета да прави изкуство, малко пренапрегната, както винаги.

— Не мога да разбера какво намират хората в нейните картини. Всички ми приличат на мацаници от пощурели хлапета в детската градина.

— Тя работи много упорито над тях — уклончиво каза Хелма.

— Миличка, знам, че ти е приятелка, но този неин живот! Трудно ми е да проумея какво общо имате вие двете. *Ти* винаги си била толкова добро момиче. А онези нейни крещящи дрехи! Човек очаква

една художничка да проявява по-добър вкус. А и всичките мъже, с които са я виждали хората...

Лилиан въртна глава и цъкна с език, вгледа се очаквателно в Хелма.

Майка ѝ твърдеше, че не понася клюките. „Възприемам само фактите, а не слуховете“ — обичаше да повтаря тя. Но Хелма бе забелязала, че тя отделя много от времето и енергията си, за да разнищи слуховете и да открие „фактите“.

Хелма си погледна часовника.

— Мамо, най-добре вече да се връщам. Имам премного работа.

— Ох, ами плакатите за моята кампания! Искях да чуя и твоето мнение.

Лилиан се кандидатираше за президент на женската група в нейния пенсионерски жилищен комплекс.

— Не може ли да ги видя в неделя?

— Лилиан! — повика някой, когато вървяха към изхода.

— Кетрин!

Жена със снежнобяла коса седеше до маса при отсрещния прозорец. Беше си вързала косата отзад в стегнат кок. Хелма любопитно изгледа Кетрин. В едно женско списание прочете, че силно опънатиет назад кок доста помагал за прикриване на бръчките.

— Това е дъщеря ми Вилхелмина — представи я Лилиан. — Тя е библиотекарка в Обществената библиотека.

— Много ми е приятно, Вилхелмина — каза Кетрин и меко стисна ръката ѝ. Ухаеше на лавандула.

Когато Хелма завърши института, хората често възкликваха: „Но вие изобщо не приличате на библиотекарка!“ Сега никой не примигваше изненадано при споменаването на нейната професия. Хелма смяташе, че това се дължеше на промените в нравите. Никой вече не си представяше библиотекарите като излети в един калъп.

— Вилхелмина тъкмо ми разказваше за убийството в библиотеката — похвали се Лилиан.

Кетрин издаде неопределен звук и поклати глава.

— Кой би си помислил, че подобно нещо може да се случи в нашата библиотека?

— Сигурна съм, че това най-вече не е хрумвало на жертвата — каза Хелма. Потупа майка си по ръката. — Мамо, време е да отивам на

работа. Приятно ми беше да се запозная с вас, Кетрин.

— Довиждане, миличка. Поздрави шефа Галънт от мен.

Веждите на Кетрин се вдигнаха. Едно на нула за Лилиан.

— Мис Зукас, да върна ли по местата им тези? — попита Пати. Сочеше количката, която Хелма използваше за извадените стари книги. — Нужна ни е количката.

— Не, не, работя по една програма. Нека я задържа още десетина минути и ще ви я върна.

Хелма избута количката край рафтовете с художествена литература, през новото парче мокет и навлезе в научната, индекс 650, като през цялото време с критичен поглед преценяваше подредбата на книгите, търсеше рафтове, нуждаещи се от почистване или пък прекалено претъпкани.

Хелма работеше бързо и най-често веднага се досещаше кои книги не са били вземани повече от три години. Мистър Ъпман несъмнено бе оставил нещата на самотек.

Ето и поредното заглавие: „Полиструктурален многопланов подход към организационните взаимоотношения — прогноза за седемдесетте години“. Плачеше за изхвърляне. Хелма взе зелената книга от рафта и я отвори, за да погледне бланката за заемане.

Чудно — никой не бе я вземал повече от четири години, обаче през последната година беше отметната четири пъти, като последните дати за връщане се оказаха 24 март и 21 април, тоест през предишните два месеца.

Хелма набързо прочете главите в съдържанието. Стори ѝ се убийствено досадно. Любопитството ѝ се подразни и тя остави книгата на количката, за да я прелисти по-късно. Може пък организационните взаимоотношения да са станали последният хит в света на бизнеса.

Озърна се и видя как Пати се опитваше да не изтърве множеството книги от ръцете си, докато оставяше поредната на мястото ѝ.

— Тази количка ти е по-необходима, отколкото на мен — каза ѝ Хелма. — Ей сега ще се отърва от тези и ти я оставям.

Вкара количката в килера на чистача Джек. Всъщност той беше голям колкото кабинета на мистър Ъпман, пълен с различни запаси,

имаше и окъсан люлеещ се стол в ъгъла, зад кашоните с тоалетна хартия. На една от стените беше люкът към шахтата на пещта.

Хелма отдели бланките, отвори люка и пусна първите три книги, трепна от шума на падането им.

Омразно ѝ беше да гори, която и да е книга, но другите начини да се отърват от отхвърлените май не бяха особено успешни. Независимо дали ги даряваха на училища или старчески домове, дали ги разпродаваха или ги пращаха за вторични суровини, книгите винаги намираха обратния път към библиотеката. Хората ги връщаха гордо и сериозно или пък ги пускаха в кутията за връщане. Изглежда просто не вярваха на печата ИЗТЕГЛЕНА ОТ ОБРЪЩЕНИЕ.

Хелма върна количката до заемното бюро и отнесе книгата за организационните взаимоотношения на своето бюро в работната стая.

Надникна над лавиците, за да е сигурна, че Патрис няма да я подслушва от своето бюро, после се обади на Поли, старшата секретарка в полицейското управление.

— Тъкмо щях да ти се обадя, за да ми запазиш новата книга на Даниъл Стийл — каза тя, щом чу гласа на Хелма.

Двете понякога сядаха на една маса в стола на градските служители. Поли си правеше списъци на любовни романи, а Хелма ги запазваше, докато тя нахълта през обедната почивка в библиотеката, за да ги вземе. Хелма не бе чела любовен роман още от осми клас, а и онзи си остана единствен — „Спомени за страстната любов“. Но още се изчервяваше, като си помислеше за Дафни и Родерик и техния объркан, бурен стремеж един към друг.

— С удоволствие. Можеш ли да ми дадеш съвет за едно нещо?

— Съвет ли? — Поли се засмя. — Не съм сигурна дали ще успея, но да опитаме.

— Последните вечери една кола ми заема мястото на паркинга до блока. Не искам да вдигам шум и да се оплаквам на собственика. Ще погледнеш ли на кого е записана колата с този номер, за да се обадя лично на човека?

— Няма проблем. Само ми продиктувай номера.

Хелма ѝ прочете номера на колата, която видя пред закусвалнята на Сол — HRZ 417.

— Ще ти се обадя след две-три минути — обеща Поли.

През останалата част от деня Хелма нямаше дежурство на справочното бюро, затова се настани в пренаселената работна стая и се зае със статистиката от миналия месец за броя и видовете справочни въпроси, на които библиотекарите отговаряха, готвеше се вече да обобщи данните. После мистър Ъпман щеше да ги представи на попечителския съвет като доказателство колко нужни им бяха още справочници.

Хелма вдигна очи от листовете тъкмо когато мистър Ъпман и Патрис влязоха заедно в стаята. Патрис бе стиснала устни. Отиде право до бюрото си и с делови вид се зарови из папките по него, без да погледне Хелма. А мистър Ъпман дойде при Хелма.

— Чух, че се занимавате с изваждането на книги от сбирката — започна той по-скоро недоволно, отколкото властно.

— Крайно наложително е — уведоми го Хелма. Откъм Патрис тишината бе мъртвешка. — Рафтовете ни са препълнени с книги, които читателите не ползват. Представете си какво ще стана, ако по някаква причина всички изведнъж върнат взетите книги.

— Да, да. Това би означавало пълен хаос.

— Не бих избрала точно тази дума, но със сигурност ще имаме сериозни затруднения.

— Надявам се, че отделяте тези книги за благотворителни дарения.

— Изгорих ги. Освен една, която искам да прегледам по-внимателно.

— Може би сте забравила, че помолих персонала да не вади книги от сбирката — натърти мистър Ъпман. — Решенията за промени в цялата сбирка би трябвало да са от компетенцията на директора.

Бащата на Хелма веднъж я посъветва: „Били, никога не си признавай, че си виновна. Един път да ти се случи и хората ще ти повярват завинаги.“ — Когато решавах съдбата на книгите, правех го с оглед интересите на нашите читатели — каза Хелма.

— Надявам се повече да не се занимавате с това, мис Зукас, но ако пак махате книги от рафтовете, бих предпочел да ги запазите.

— Те винаги се връщат при нас.

— Можем да ги дарим на институции с по-ограничени възможности от нашите.

— Тези институции ще трябва да са доста *отдалечени* — напомни му Хелма.

Нейният телефон бръмна и тя вдигна слушалката, но почака мистър Ъпман да се отдалечи от бюрото, преди да се обади. Беше Поли.

— Хелма, боя се, че няма с какво толкова да ти помогна. Колата е взета под наем от Сиатъл. Май все пак ще трябва да се оплачеш на собственика на блока.

— Поне не е някой от съседите ми. Благодаря ти, Поли.

Кола под наем. Можеше да означава каквото и да било. Мъжът със синия костюм вероятно просто не бе я чул заради уличния шум. А може би не е изскочил забързано от закусвалнята на Сол точно заради Хелма. Може и да не е взел жълтото листче. За какво му е?

Хелма стана, за да се отърве от книгата за организационните взаимоотношения, и по невнимание се блъсна в кашон с книги.

— Ох! — силно извика тя.

— Лошо ли се удари? — попита отсреща Барбара, която лепеше сигнални стикери на книгите.

— Добре съм, благодаря. Обувката ми се закачи в един от тези кашони.

— Нищо чудно. Тук няма никакво място вече.

Хелма не отговори. Служителите често се оплакваха от това. Не достигаше място. Претъпкано. Купчини книги и материали там, където би трябвало да има подредени рафтове и шкафове. Не достигаше място, не достигаха пари. Просто всичко беше недостатъчно.

ГЛАВА 5

ВЕЧЕР У ДОМА

Докато караше към къщи, Хелма включи радиото и потърси местната „разговорна програма“.

— Вярно ли е? — питаше водещият. — Наистина ли у някои хора има генетично заложиени отклонения, които ги правят неподходящи за брак? Обадете ми се. Нека си поговорим за това.

Тя натисна бутона за развлекателната програма и се отпусна на шофьорската седалка, безгласно припяваше на „Странници в нощта“.

Значи братовчедът Рики щеше да се жени. В мислите ѝ пак се мярна думата „отклонения“. За да повярва, щеше да почака, докато леля Ем ѝ прати репортаж за сватбата от местния вестник на Скууп Ривър.

Намали скоростта — пред нейния „Буик“ караше велосипедист, навлязъл поне на два метра в платното. От четвърти клас досега Хелма не се бе качвала на колело, но ясно си спомняше как тогава автомобилите профучаваха в опасна близост. Съчувстваше на настойчивите искания за прокарване на повече велосипедни алеи.

Разбира се, никой от познатите ѝ не бе карал с трико като велосипедиста пред нея (и много други, които виждаше по пътищата). Ясно се виждаше как се напрягаха мускулите на бедрата му, може би личеше и още нещо, ако човек си направи труда да зяпа по-втречено.

Тя хвърли поглед към огледалото за обратно виждане и забеляза колоната от коли, принудени да забавят зад нейната. Шофьорът на първата размаха юмрук и Хелма намали още малко скоростта — от двадесет на петнадесет километра в час.

Мисис Уитни от апартамент 3Е чукна на прозореца си и махна на Хелма. Тя вдигна ръка и в коридора изчака мисис Уитни да се покаже на вратата.

Хелма беше от най-младите наематели в „Бейсайд Армз“. Преди четиринадесет години, когато си избра апартамента, имаше свободни жилища и в „Гълвю“. Наистина гледката там беше по-добра, но в „Гълвю“ пускаха и семейства с деца.

— Толкова се радвам, че те видях, Хелма — каза мисис Уитни. — Тъкмо си имам прелестна новост, искам да я видиш.

Мисис Уитни беше пълна беловласа вдовица, чиито дъщери живееха в Калифорния. Винаги слагаше върху дрехите си кухненски престилки, предпочиташе грубоватите здрави обувки и готвеше повече, отколкото можеше да изяде. Хелма си погледна часовника и мисис Уитни я потупа по рамото.

— Само минутка, скъпа. Имам за тебе и прясно изпечен бананов сладкиш, ще си го отнесеш за вечеря.

Апартаментът ѝ представляваше дъгоцветно изобилие от порцеланови куклички, бродирани покривчици, плетени вълнени завивчици, рамкирани гобленчета и настенни килимчета. Стотици мънички очи се взираха с празни погледи от лавици, маси и столове. Бузи с трапчинки и пълни устнички се хилеха глупаво из стаята.

— Ето го — посочи мисис Уитни. — Да му се сгрее душата на човек, нали?

Върху масичката за кафе, до китайското гърненце с копринени рози в него, сложено върху поставка от плетена слама, едно порцеланово бебе седеше на гърне и щастливо си играеше с мъничко руло тоалетна хартия.

— Изумително наподобяват цвета на кожата — отбеляза Хелма.

— Нали? Направо ще си помислиш, че ей сега ще стане и ще си избърше хубавото дупенце.

Хелма въобще не споделяше възторга ѝ, но бързо попита:

— Къде го открихте?

— В рекламните страници на неделния вестник. Поръчах и тази сутрин го получих.

— Да, това е добро попълнение за вашата колекция.

— Благодаря. — Мисис Уитни леко погали порцелановата бужка на куклата и се усмихна нежно. — Тежък ден ли имаше днес? Всички говорят за това убийство.

— Беше истински шок — призна Хелма.

— Какъв срам. Вече никъде не сме в безопасност, а? Даже и в домовете си. Да ти кажа, по-сигурна съм, като знам, че си от другата страна на стената. — Мисис Уитни ѝ стисна ръката. — Сега да извадя този бананов сладкиш, за да се прибереш, да си свалиш обувките и да си отдъхнеш.

За вечеря Хелма си изпече на скара филе от съомга. Намаза щедро парчето с истинско масло, намаза и зеления фасул, стопли си една бяла франзела. Седна да се храни с лице към залива, обърната с гръб към кухнята.

Блестящо бял ферибот се насочваше към островите, до перилата на палубите стояха мнозина пътници. Мина почти година, откакто за последен път се бе качвала на ферибот. Може пък да се повози в края на седмицата, ако времето е хубаво. Яхти и уиндсърфове прекосяваха водата, жителите на Северозапада веднага се възползваха от слънчевия ден. По-нататък влекач теглеше шлеп, пълен догоре със златисти стърготини, идеше откъм дървообработващия завод отсреща. А в далечината островите Сан Хуан потъваха в дълбока сянка под залязващото слънце.

Всяка друга вечер Хелма щеше да се наслаждава на залеза и оживлението из залива. Но днес извади от чантата си листа с преписаните цифри и букви от жълтото парче, разгъна го върху ленената салфетка.

В буквите нямаше никакъв смисъл — SQ VILKE HRC. Пак огледа датите — 10 март и 7 април, разделяше ги почти месец. После се взря в двете комбинации от по четири цифри — „1469 или 1649“. Можеше да бъде номер на къща, от която и да е улица на Белхавън.

Или пък последните четири цифри от телефонен номер. Хелма безцелно написа на листа местните централи — 623, 676, 606, 612. Бяха само четири.

Тя въртеше с пръсти края на салфетката, плъзгаше поглед по листа с цифрите, буквите и номера на колата, чудеше се дали има връзка между мъжа, изтървал бележника си на справочното бюро, и жълтото листче, и убития, който бе чел градския указател, откъдето изпадна същото това листче. Ами ако парчето хартия е било *негово*?

Но защо ще го оставя в градския указател? Тогава търсеше нещо много съсредоточено и въобще не приличаше на човек, който ще забрави да си вземе записаната информация.

Хелма зачука с молива — първо с гумичката, после с графита, върху ленената салфетка. Слънцето се спусна зад островите, а тя още разсеяно почукваше с молива по масата.

Да предположим, че убитият не е забравил случайно жълтото листче, а е *скрил* информацията в градския указател, с намерението да се върне по-късно и да си я прибере.

Хелма забеляза, че цапа с молива ленената салфетка, и го бутна по-надалеч от себе си. Защо да крие хартиятката в указателя, когато също толкова лесно е могъл да я пусне в джоба си? Освен ако е бил *принуден* да я скрие. Ами ако е усетил, че някой го гледа или дори го следи, някой, от когото се е страхувал, който би могъл да открие смисъла в привидно нищо незначещите букви и цифри? Може би човекът със синия костюм?

Трябваше да уведоми шефа Галънт. Хелма премести телефона от поставката му в кухнята върху масата. Извади визитката му от джоба си и набра домашния му номер.

— Ало?

Беше жена. Каквато и да беше връзката ѝ с полицейския началник, това не влизаше в работата на Хелма.

— Моля ви, искам да говоря с началника на полицията.

— Мога ли да знам кой се обажда? — хладно отвърна жената.

— Отнася се до полицейско разследване — съобщи Хелма.

— О, така ли? Той е в управлението. Да му предам ли нещо?

— Кажете му... — Хелма се запъна. — Не, няма нужда. Ще се обадя в управлението.

Остави слушалката. Какво ли би могла да му каже? Че ѝ се губи жълто листче, в което няма никакъв смисъл, може да е принадлежало на убития мъж, а може и да не е, може да го е взел, а може и да не е някакъв мъж, който вероятно няма син, за когото да търси подходящ колеж? Какво би могла да му разкаже за мъжа в колата под наем — не е спрял, когато непозната за него жена го повикала, и подозрително бързо отпрашил нанякъде?

Хелма поглади листа от бележника си и се отказа от идеята да говори с шефа на полицията. Нейните фантазии едва ли бяха

достатъчно важни, за да му прекъсва работата.

Пак се замисли за възможните телефонни номера. Ами ако се обади на всички? Не виждаше защо да не направи това. Но нямаше причина и да го прави.

Хелма набра първата централа — 623, после първата последователност от цифри — 1469. Имаше сигнал.

— Ало? — обади се гърленият глас на жена, която Хелма веднага заподозря като непоправима пушачка.

Не бе измислила какво да й каже.

— Ало? — повтори жената, гласът ѝ се изостри от раздразнение.

— Здравейте — оживено заговори Хелма. — Безпокоим ви от Обществената библиотека. Наскоро намерихме лично писмо в една от книгите и предположихме, че на него е записан вашият телефонен номер. Малко е размазан и трудно се разчита, но решихме да ви се обадим, в случай че сте загубила писмото.

Хелма притисна свободната си ръка към челото и поклати глава. Кой би повярвал на нещо толкова неубедително?

— Колко мило, че си правите труда — вече по-топло каза жената. — Но аз съм сигурна, че не ми липсват никакви писма. До кого е писмото?

— Пликът липсва. Писмото започва с „Мила Бети...“ — Не, тук няма такава. Но ви благодаря, че се обадихте.

При следващите две обаждания я сгълча запис на мъжки глас: „С набрания от вас номер не може да се осъществи връзка. Моля проверете в указателя и се обадете отново. Ако пак не се свържете, обадете се в централата за съдействие.“ На номер 623–1469 се обади мъж. Хелма едва успя да каже: „Обаждаме се от Обществената библиотека“, и той прихна.

— Библиотека ли? Че аз не я знам тая библиотека къде е.

— Точно срещу полицейското управление, което със сигурност ви е добре познато — сопна се Хелма и прекъсна връзката.

Мина на следващата поредица от цифри, повтори централите. На първия номер — 623–1649, имаше сигнал, но никой не се обади. На следващия — 676–1649, се обади мъж.

— Да? — тихо каза той вместо обичайното „Ало“.

Когато Хелма му обясни за намереното в библиотеката писмо, чу се щракане, последвано от тишина.

Не приличаше на звука от прекъсване на връзката, по-скоро беше като тракане на метал.

— Ало — подкани го Хелма. — Чувате ли ме?

Никакъв отговор.

— Моля ви, елате на справочното бюро в библиотеката, за да си приберете писмото, ако е ваше — изрече тя в странното мълчание и остави слушалката върху апарата.

При последните два номера записите пак я призоваха да набира по-внимателно. Хелма взе молива и написа осемте възможни телефонни номера. Зачерта четири, до един написа „Не отговаря“, до 623–1469 — „Приятна жена“, до 612–1649 — „Грубиян“, а до 676–1649 — „Отговаря, не каза нищо“. Не беше кой знае какво и нищо не означаваше.

Редицата облаци навън се оцвети отдолу в мътнолилаво. Последните лодки, с включени мигащи светлини, се строяваха в неравна колона към ярко осветените докове на пристанището. Хелма обърна листа и започна да съставя списък за покупки — препарат за миене на прозорци, репички...

Телефонът звънна.

— Ало? — обади се Хелма.

Мълчание.

— Ало? — повтори тя с глас като звън на сребърни монетки. — Какво мога да направя за вас?

Нямаше отговор. Тя притисна слушалката до ухото си, вслуша се напрегнато. Не чу нито дишане, нито никакви шумове. Само тежко мълчание, плътна очакваща тишина. И накрая звук — меко прещракване.

Хелма остави слушалката върху апарата. После без никакъв повод погледна зад гърба си.

Макар да беше петък и Хелма се изкъпа под душа сутринта, сега задълго се потопи в горещата вана, отпуснала глава върху надуваемата възглавница. Мислено си представяше празен лист светлосиня хартия, която надеждно я скрива от убийства, непознати и загадъчни драсканици. Чу телефона, но го пренебрегна и след пет иззвънявания той млъкна.

Водата започна да изстива, Хелма излезе от ваната и се намаза от брадичката до петите с лосион за овлажняване на кожата без никаква миризма. Облече си нощницата и халата, отиде в кухнята да си направи чаша чай без кофеин.

Флуоресцентната лампа над печката осветяваше достатъчно, тя сложи чайника да заври, извади чаша и пакетче чай.

Зад вратата на апартамента се чу лек тропот. Хелма се обърна и погледна заключената врата, уви се по-плътно в халата.

Ако беше поредната котка, щеше да се обади на собственика, ако ще и да е станало късно. В „Бейсайд Армз“ не беше разрешено отглеждането на домашни животни. Пишеше го черно на бяло в договора. Хелма имаше някои съмнения за кутията, която семейството от 2D изнасяше и внасяше в сградата.

Лампата над вратата беше изключена, може би някой се е спянал в тъмното. Надяваше се този човек да не е ритнал саксиите с маргаритките.

Тъкмо се обръщаше към печката, когато забеляза с периферното си зрение, че дръжката на вратата се завъртя. Бавно. По посока на часовниковата стрелка.

Хелма се вцепени, затаи дъх, взираше се ужасено.

Беше ли заключила? Паметта не ѝ подсказа нищо. Когато се прибра, заключи ли външната врата? Не си спомняше. Трябва да се е сетила. Дори боклука не изхвърляше, без да си вземе ключовете и да заключи апартамента си.

Тогава също толкова бавно дръжката се завъртя в обратната посока, крадешком, но нахално.

Хелма направи крачка към вратата, после отстъпи. „Отиди да надзърнеш през шпионката, каза си тя. Виж кой е. Запомни, за да го опишеш на полицията. Върви. Направи го.“ Изведнъж чайникът зад нея изсвири бясно. Хелма подскочи и се пресегна да го махне от печката. Горещата пара обгори китката ѝ и тя не издържа на болката. Пусна сребърния чайник и той издрънча на пода. Вряла вода плисна по шарените плочки.

Хелма отскочи от горещата струя и се втурна към вратата. Натисна ключа за външната лампа и прилепи око към шпионката.

Но през изкривяващата картината лупа видя само изтривалката с цвят на какао и саксиите с маргаритки. Никакви други шумове не

стигаха до ушите ѝ. Нямаше трескаво прескачане на три стъпала наведнъж надолу, нямаше свирещи на завоя гуми на кола.

Хелма остана така няколко минути, взираше се през шпионката. Не мърдаше, едва дишаше, очите ѝ се насълзиха от напрежението. Никакви подозрителни звуци. Никой наоколо.

— На Данте поничките — изруга тя.

Водата бе плъзнала като блещукащо стъкло из кухнята. Чайникът лежеше настрана до шкафа, от чучура още капеше гореща вода.

Тя махна плетеното чердже, застлано пред мивката, с кърпата за чинии прегради пътя на водата, промъкваща се под шкафа. Отвори пакет с нови домакински гъби, хвърли и тях на пода.

Когато най-последно оправи бъркотията, отново надникна през шпионката. Навън имаше само тъмна и тиха нощ.

Сложи чайника под чешмата, за да го напълни пак. Но струята се разливаше отстрани, опръска ръкава на халата ѝ. Тя озадачено погледна чайника, после ръцете си. Трепереха.

Хелма го остави в мивката, пъкна ръце в джобовете на халата и тръгна към леглото си.

ГЛАВА 6

МИС ЗУКАС СПАСЯВА РУТ

До момента, когато Хелма осъзна, че не сънува, телефонът звъня поне шест пъти. Надигна се на лакти и се взря в червените цифри на радиочасовника.

1:47.

— Да? — обади се тя.

Вежливо, но с леден глас. Един часът и четиридесет и седем минути сутринта!

— Хелм! Какво правиш?

Беше Рут. Естествено.

— Правех точно това, което би трябвало да правиш и ти — спях.

Рут се кискаше и Хелма веднага позна, че приятелката ѝ си е пийнала здраво.

— Хелма, ами че сега е петък вечер. По-добре да си играеш навън, а не да проспиш целия проклет уикенд.

Хелма се удържа да не отговори. Още преди години установи, че мълчанието често беше най-действиеният начин да се справи с Рут, която обожаваше препирните. Тя сякаш разцъфваше, хвърляйки се през глава в битката, въодушевено дразнеше и се заяждаше с всеки, умоляващ я да се държи по-разумно. Но мълчанието, липсата на реакция объркваше и обезкуражаваше Рут, след малко беше готова да се предаде.

— Спи, спи, спи — промърмори Рут. — Задряма ли вече? Още ли ме чуваш? — попита тя толкова пронизително, че Хелма дръпна слушалката от ухото си.

— Още те чувам, Рут. Ако се обаждаш да си бърбим, нека оставим това за друг път, стига да нямаш нищо против.

— О, Хелм! Миличката ми Хелми. Не затваряй. Рути малко се оплеска.

— Рут, какво си направила?

Хелма включи лампата до леглото и придърпа завивките към раменете си. Разговорът можеше да се окаже продължителен.

— Най-скъпа ми Хелми, нищичко не съм направила — с пиянско възмущение каза Рут. — Ама случайно изпаднах в едно положение и бях много мъдра, защото усетих, че е най-добре да се омитам.

— И какво би искала да направя аз? — попита Хелма.

Рут сниши глас, опитваше да се умилква.

— Ами ако можеш, ела да ме вземеш и да ме откараш вкъщи. Това е. Нищо особено.

— Къде е колата ти?

Мълчание, последвано от изгървана въздишка.

— Не знам.

— Ох, Рут!

— Ама знам си, че сутринта всичко ще ми стане ясно. Само дето сега не мога много да мисля.

В слушалката Хелма дочу стенещите звуци на влак. Бяха силни, като че на броени метри от Рут.

— За Бога, къде си?

— Долу, на Скуобли Харбър, до онова малко ново ресторантче с изглед към яхтклуба. Знаеш ли го?

Хелма го знаеше. Хаос от лека промишленост, пристанищни съоръжения, влаково депо и яхтклуб. Не особено добре осветена територия, отстояща на цели квартали от най-близкия населен район. Бе чувала, че близо до депото бил разположен бивак на бродяги. Хелма се съмняваше, че е безопасно човек да се навърта там след здрачаване.

— Рут, сама ли си?

— Да — призна си Рут.

— Сега ме чуй добре.

Мълчание.

— Рут, слушаш ли ме?

— Да, Хелма.

— Остани, където си, точно до телефонния автомат. Имаш ли още монети по четвърт долар? Както и да е. Няма значение. Веднага ще дойда да те взема. Ако ти е нужна помощ, преди да стигна при тебе, дори ако ти се струва, че си в опасност, набери 911. — Хелма говореше отчетливо и невъзмутимо. — Девет-едно-едно. Обещава ли?

— Девет—едно—едно — сериозно и с благодарност повтори Рут.
— Обещавам.

Хелма остави слушалката и отметна завивките.

— О, Фокнър! — произнесе тя, махна от главата си мрежичката и оправи косата си с пръсти.

Не за пръв път се налагаше да помага на Рут да се измъква от неприятни положения. Въобще не беше необичайно тя да изникне на прага, обзета от паника, защото се бе забъркала в нещо, за което вече съжаляваше. Това започна отдавна.

Когато бяха по на седемнадесет години, Рут ѝ се обади отчаяна след абитуриентската вечер, в два и половина сутринта, молеше я да дойде и да я прибере от брега на езерото Мичиган. За късмет Хелма не спеше, защото си бе намерила нов политически трилър, и успя да сграбчи слушалката, преди да се събудят нейните родители. Измъкна се крадешком (за пръв и единствен път в живота си) и бавно подкара колата на баща си край брега, докато фаровете осветиха раздърпаната Рут, седнала в подножието на пясъчна дюна. Пияна, с разкъсана рокля, а момчето си бе тръгнало с колата си и синина под окото.

Имаше и една юлска нощ, когато немарливо поддържаният „Сааб“ на Рут отказа насред път с дваисетина килограма прясна съомга в багажника, получени срещу картина. Ами случката, когато Хелма плати глобата вместо Рут, решила да участва в демонстрацията?

Но тя охотно признаваше — и не без благодарност, — че отношенията им не бяха едностранни. Помнеше как Рут седя с нея цяла нощ, след като Хелма и Патрис се скараха жестоко за новите машини за четене на микрофишове. Тогава Хелма искаше да напусне работата си и да се върне в Мичиган. А вечерта, когато почина баща ѝ, Рут наруши всички ограничения на скоростта, откара я сто мили до летището в Сиатъл, за да хване последния самолет. После плати глоба от седемдесет и пет долара, за да освободи колата си — в края на краищата самолетът излетя по-късно, а Рут отказа да остави Хелма сама, за да паркира своя „Сааб“ правилно. И много, много отдавна пристигна писмото от Доналд за момичето, с което се запознал в университета на Кънектикът. За миг Хелма притвори очи. И сега не бе в състояние да мисли за *това*.

Въпреки всичко, прекараше ли с Рут повече от час, тя вече се чувстваше обезсърчена, сякаш са я затворили в една стая с разбесняло

се дете. Не беше сигурна какво чувстваше самата Рут, но забеляза, че тъкмо когато вече търсеше повод да си тръгне, приятелката ѝ издуваше бузи и тупаше с крак в такт с някаква вътрешна мелодия.

Спря пред гардероба. Дрехите ѝ бяха подредени по вид и цвят. Първо блузите с къс ръкав — започваха с бялата и завършваха с морскосинята копринена, после блузите с дълъг ръкав, пуловерите, следвани от поли, панталони и рокли. Избра си дрехи, подходящи за излизане през нощта — син пуловер с голяма яка, черен свободен панталон и синя жилетка. Нямаше време нито да си сложи червило, нито да си срещне косата както трябва. Кой знае каква опасност заплашваше Рут?

Улиците на Белхавън в два сутринта ѝ бяха съвсем непознати, приличаха на пищно претрупаните сюрреалистични картини, които Рут харесваше — уличната настилка беше прекалено черна и лъскава от влагата, светлината прекалено рязка, а сенките прекалено непрогледни. Сребриста мъгла висеше над оранжевите улични лампи.

Хелма провери вдигнати ли са стъклата на прозорците, после заключи вратите на колата отвътре. Когато подмина брадат мъж, влачещ се по булеварда с издут черен чувал за отпадъци, решително отмести погледа си.

По улиците имаше малко коли. Като че всички бяха черни и се движеха твърде бързо. Срецу нея една уж спря на червено, но после ускори и зави със свирещи гуми — за миг ѝ се стори, че вътре имаше повече младежи, отколкото би могъл да побере автомобилът.

И някъде навън онзи, който бе стоял пред вратата на нейния апартамент, също се занимаваше с престъпните си дела, промъкваше се в мрака, може би опитваше заключен ли е домът на поредната му жертва.

Хелма гледаше право напред по улицата, не се озърташе нито наляво, нито надясно, не желаше очите ѝ да се спират на присъщите за тези часове подробности.

Улицата към Скуобли Харбър се простираше широка и празна пред нея. Колата на Хелма минаваше през светлинните кръгове под живачните лампи. Вдясно депото вдигаше своя тътнещ и стържещ шум от прикачането на вагони към влаковете. Вагоните се удряха и тресяха, стомана скърцаше по стомана. И не се виждаше дори един човек, сякаш ги насочваше дистанционно управление... или призрак.

— „На ивици куче и котка на петна — започна да рецитира на глас, — седнаха заедно на маса една.“ — Завърши с последния ред: — „Така аз чух историята смешна.“ — и прилежно добави името на автора: — Юджин Филд.

Стигна до втория куплет на „Совата и котето“, когато приближи Скуобли Харбър.

Зави към лошо осветения паркинг до разпрострелите се ниски здания на ресторанта и малкото магазини, построени в стил, който калифорнийците направиха популярен — стените, облицовани с имитация на фурнир от секвоя, по стрехите висят саксии с цветя в плетени кошници, отпред ниска тераса. В далечния край бяха паркирани пикап и комби, тя се надяваше в колите да няма хора.

Хелма спря до терасата, където два телефонни автомата бяха окачени на стената, светещите емблеми на фирмата сякаш разцъфтяваха в сенките. Беше очевидно, че Рут не я чака до телефона, както обеща.

Хелма нямаше намерение да вдига шум с клаксона, но досетливо натисна три пъти педала на газта, за да изръмжи двигателят. Рут не се появи. Нищо не помръдваше в мрака.

Накрая Хелма натика чантата си под седалката, взе ключовете, излезе от колата и я заключи.

Влажен бриз подухваше откъм водата и носеше мирис на сол и водорасли. Откъм яхтклуба долу се дочуваха леки удари на дърво в метал, подрънкване като от камбанки и шепот на вода, плискаща се в лодките и пристана. На дневна светлина една разходка сред сложната плетеница на доковете лесно би влязла в списъка на любимите ѝ занимания. Сега различаваше само зловеци сенки и неясни очертания. Хелма скръсти ръце на гърдите си, уви се в жилетката и изкачи стъпалата към телефонните автомати.

— Рут? — извика тя в тъмното, гласът ѝ прегракна до шепот.

Стисна ключовете в юмрука си, както я бяха научили в курса по самоотбрана.

Взираше се предпазливо в мрачните сенки преди всяка крачка, отвеждаща я към непрогледната тъмнина около сградите, с една ръка се придържаше за грубата повърхност на стената.

— Рут? — повика отново.

— Тъ-ъм? — чу ленив отговор отляво.

Някаква фигура лежеше на дървената пейка, сложена в ниша на постройката. Хелма пристъпи по-наблизо и позна Рут, която се надигна на лакът, косата ѝ стърчеше на всички страни.

— Хелм, ти ли си?

— Хелма — поправи я, без да се замисли.

— Както щещ — измънка Рут и с несигурни движения се насили да седне.

— Ти си голямо сладурче, защото дойде чак до тук да спасиш старата лоша Рути.

— Рут, защо не се качим веднага в колата?

Хелма стисна ръката ѝ и се напъна да я вдигне от пейката.

Рут се изправи тромаво, облегна се тежко върху нея и метна ръка през рамото ѝ.

— Къде ти е обувката? — попита Хелма и спря, защото усети, че приятелката ѝ куца като злополучен герой от анимационно филмче.

Рут се вгледа надолу — едната от ботите с петсантиметрови токчета още беше на крака ѝ. Другото стъпало беше босо. Тя го завъртя наляво-надясно, за да му се полюбува.

— Сигурна съм, че още е у оня мъж. — Тя се захили и увисна на раменете на Хелма. — Май ще му е точно по мярка.

Хелма разтвори юмрука си с ключовете и отключи дясната врата, после напъха Рут вътре и оправи полата ѝ, за да не я притисне с вратата. Докато заобикаляше колата, за да се качи, усещаше празната тъма наоколо, сякаш прободена от стържещите вагони в депото и тихия звън откъм яхтклуба. Що за безлюдно място! Къде бяха всички пазачи, с които клубът толкова се хвалеше?

Рут се изтегна на седалката, краката ѝ едва се наместиха под таблото.

— Моля те, сложи си колана — напомни Хелма.

Рут се засмя.

— Човек, като се вози с тебе, е по-добре от бебе в скута на майка си. Коланът вече ще ми дойде много.

— Поне си заключи вратата.

Рут се пресегна през рамо и Хелма изчака да чуе щракането на ключалката, преди да включи двигателя и с радост да изкара колата от пустия паркинг.

— Ох, Хелм! Чак не мога да повярвам колко съм тъпа от време на време. Бях на един купон и тоя тип — не съм го виждала преди, бил от Сан Франциско или от Ню Йорк, абе, от някакво място, пълно с хора, — та поиска да ме откара до вкъщи. — Облегна глава на стъклото. — Кой да си помисли, че ще се хвана на тоя номер? За Бога, нали съм на трийсет и седем. А той...

— Рут, въобще не държа да чуя останалото — каза Хелма, очите ѝ за миг се отделиха от улицата и срещнаха погледа на приятелката ѝ.

— Тъхъ — съгласи се тя. — Не е кой знае каква история.

Няколко минути мълчаха, Хелма караше към дома на Рут в южната част на града. После приятелката ѝ я тупна по рамото.

— Много щурав съм изкарах. Толкова ми приличаше на истина, че веднага разбрах — надрънкала съм се до козирката. Чаках те да дойдеш, както си беше, а изведнъж ето ти го и баща ми, стои пред мен, зяпа ме, сложил юмруци на кръста. Дребният глупак се надуваше като преди, все си въобразяваше, че е много корав. И ми разправя: „Ей, повлекано, така мязаш на проклета долна пияна уличница! Срам ме е и въобще не искам да ме виждат с тебе.“ Рут пак мушна с пръст рамото на Хелма и се разсмя.

— А знаеш ли аз какво му казах? „Ами тогава защо не пукнеш бе, дъртак?“ Това му казах. „Защо не пукнеш?“ — тя отново се кискаше. — „Защо не пукнеш?“ Да знаеш, точно това направи. Легна на отсрещната пейка, изпъна се по гръб и скръсти ръце, все едно, че си е в ковчега, и пуф — изчезна просто така. После се събудих.

— Всъщност колко изпи? — попита Хелма.

Рут разтвори палеца и показалеца си на два-три сантиметра.

— Мъ-ъничко.

— Хъммм — беше коментарът на Хелма.

— Пука ми, колкото на миши гъз, дали ми вярваш — възмутено заяви Рут.

Настроението ѝ се промени светкавично. Усмихна се.

— Не беше ли страхотен сън? Чудя се защо моят старец реши да се прави на Миличкия татко?

— Само ти можеш да си отговориш — каза Хелма. — Сънят си е *твой*.

— Олеле! Ще ми изнесеш ли една психарска лекцияка?

Хелма не отговори. Рут шаваше, въздишаше, надничаше през прозореца в нощта.

— Мъртви родители — накрая промълви тя. — На двете общо ни е останала само твоята майка.

— Но тя познаваше всички — отбеляза Хелма.

Рут се усмихна едва-едва.

— Чудна работа, но и това нещо значи, а? Жива си, докато те помнят. Знаеш ли, веднъж чух мръсничка историйка за твоя баща и майка ми. Нали знаеш колко му бяха слаби ангелите. Изглежда...

— Рут, не слушам клюки — прекъсна я Хелма. — Особено пък за мъртвите.

— „Рут, не слушам клюки“ — имитира я тя със суров фалцет и облегна глава на стъклото.

Живееше в малка къща между две внушителни викториански постройки на улица „Спрюз“. Мястото беше известно като Склона. Хубави стари сгради го красяха, обитавани някога от местните крале на дърводобива и риболова. Растителността по Склона беше стара, могъща и стряскащо ярка, заплашваше да удави в пълзящи лози и храсти всяка изоставена къща само за броени години.

Преди осем десетилетия в къщата на Рут живели кочияши. Намираще се на десет квартала от блока на Хелма и се гушеше сред стари борове, върби и високи храсти. От прозорците се виждаше късче от залива. Хелма рядко идваше тук. Веднъж реши да изненада приятелката си, като почисти къщата, после Рут не ѝ проговори цял месец.

Хелма спря колата в средата на тясната алея и изключи двигателя.

— Сега какво? — осведоми се Рут.

— Стигнахме.

— Къде?

— До твоята къща.

— Ами да излизам тогава — Рут отвори вратата и лампата в кабината светна.

— Мисля, че е по-добре да ти помогна.

Мина откъм вратата на Рут, която мижеше и отблизо се вглеждаше в корицата на някаква книга.

— Хелма, това пък какво е — малко четиво за свободното време? Може да е от пиенето, но даже не му разбирам заглавието.

Беше книгата за организационните взаимоотношения.

— Взех си работа за вкъщи от библиотеката. Забравила съм да я кача в апартамента.

— И добре си направила.

Хелма я преведе надолу по стъпалата до входната врата.

— Мога и сама — каза Рут. — Искаш ли да дойдеш и да пийнеш нещо, може би чай... ако ми е останал?

— Не, благодаря. Определено предпочитам да поспя малко.

— Ох, Хелми! Защо не мога да приличам на тебе? В десет вече си се пъхнала под одеялцето. А в седем сутринта ставаш и направо сияеш. Всеки ден чисто бельо. Идеалната жена.

Рут включи осветлението в своята кухня-трапезария. Хелма примигна недоволно към купчините поща, разни хартии и неизмити съдове. В хола, който служеше и за спалня, виждаше разхвърляните навсякъде дрехи на Рут и неоправения диван. В къщата имаше и спалня, но беше превърната в студио.

Миризмата на маслени бои и разтворители изпълваше неподвижния въздух на нощта. „Часовете на смъртта“ — така баща ѝ наричаше времето от два до пет сутринта. Времето, когато телефонът звънва, за да научиш, че твоят брат, твоята майка или любимият чичо са починали.

— Добре ли си? — попита Хелма.

— Добре ще съм, докато се събудя — отвърна Рут и докосна челото си. — После ще си плащам за греховете.

Тя внезапно се наведе и прегърна Хелма.

— Благодарско, Хелм. Някой ден ще ти се отплатя.

— Ако ще се случва, сигурно ще е при съвсем други обстоятелства — отговори ѝ Хелма.

Рут се ухили, леко се олюляваше.

— И аз съм сигурна. Лека нощ.

Застана осветена в рамката на вратата, косата ѝ докосваше горния напречник, изчака Хелма да се качи в колата.

Когато Хелма застана пред вратата на апартамента си, телефонът звънеше. Погледна си часовника — два и половина. Сега пък какво ставаше?

Отвори, заключи вратата, пусна резето, остави чантата си и книгата на масата и свали жилетката. Телефонът не млъкваше. Преброи осем иззвънявания, а колко ли са били, преди да се прибере?

— Ало? — предпазливо каза тя.

— Хелма?

Беше Рут.

— Нещо лошо ли има? — попита Хелма.

— Нищо — Рут вече не фъфлеше, само гласът ѝ беше малко пресипнал. — Искях да се уверя, че си стигнала у дома жива и здрава.

— Че какво би ми попречило?

— Ами... заради оня тип. Следеше ли те?

— Кой е този „тип“?

— Имаше някакъв мъж, тоест мисля си, че беше мъж. Движеше зад нас още от Скуобли Харбър. Гледах те как изкара колата на улицата и след най-много пет секунди той отпраши след тебе. Сигурна съм, че беше същата кола. Твърдо. Обадох се на твоя телефон и го оставих да звъни, докато вдигнеш слушалката. Да знаеш, олекна ми.

— Защо не ми каза, когато те карах към дома ти?

— Ами рекох си, че може и да страдам от алкохолни видения, но после го видях да тръгва след тебе — виновно обясни Рут. — И се разтревожих.

— Забеляза ли каква марка беше колата или как изглеждаше този човек?

— Ами просто тъмна кола, може да е черна или тъмносиня, не знам. Май е от по-новите модели. Кола като кола.

— Видя ли номера?

— Хелма! — измрънка Рут. — Чак пък номера! Замаяна съм от пиене, забрави ли?

— Ще изляза да погледна има ли подозрителна кола пред блока.

— Не! Не излизай! Обади се на полицията. Ами ако е убиец или нещо подобно? Стой си вътре.

— Ако видя нещо подозрително, ще се обадя на полицията.

Рут се прозя звучно.

— Ти си знаеш най-добре. Точно както ми каза — набери 911.

— Лека нощ, Рут.

— Лека, Хелм.

Хелма остави слушалката и отиде до вратата. Хвана дръжката. Дръпна резето. После го бутна обратно и пусна дръжката, сякаш бе станала нетърпимо гореща. Помнеше как се завъртя. Рут беше права — по-благоразумно е първо да надникне през прозореца.

Паркингът се виждаше най-добре през прозореца на задната спалня. Тя не запали лампата, предпазливо откряна пердето, първо провери площадката, каквато имаше всеки етаж на „Бейсайд Армз“. На алеята към паркинга нямаше спрели тъмни коли. През прозореца не надничаша озъбени физиономии. По булеварда мина товарен микробус. Дори и най-лек бриз не поместваше ветропоказателя, монтиран над паркинга.

Разбира се, ако някой я следеше, нямаше да е толкова глупав, че да се показва съвсем явно. А Рут си беше пиана. В такова състояние всички коли са еднакви. Само ѝ се е сторило, че някой ги следи. Хелма поклати глава, отстъпи от прозореца и нагласи пердето на мястото му, за да няма пролука. Що за параноична нощ!

Трябваше да си ляга. Чувстваше се изтощена. Следващият ден беше събота, но нямаше никакъв смисъл напълно да нарушава привичния ритъм на денонощието. Може би чаша горещо мляко ще я успокои.

Хелма се върна в кухнята и включи лампата под тавана. Замръзна напред стаята, ръката ѝ още не пускаше ключа за осветлението, тя се смръщи и наклони глава. Ноздрите ѝ се раздуха.

Някой е бил в нейния апартамент. Можеше да усети това. Все така без да се помръдва, тя обиколи кухнята с поглед, надникна в ъгъла с масата.

Някой, не толкова внимателен като Хелма Зукас, можеше и да пропусне факта, че нейните ръчно изработени керамични кутийки за подправки не бяха подредени в предишната идеална линия. Чекмеджето със сребърните прибори бе едва-едва открянато. Мокротото килимче, което тя сви в ъгъла, бе леко килнато встрани. Тефтерчето с адресите и номерата не изглеждаше съвсем плоско на поставката до телефона — някой го бе прелистил, без да се сети после да притисне корицата с длан. Тя беше уверена, че остави столовете плътно до масата, на равно разстояние един от друг.

Хелма стърчеше в кухнята като статуя и се ослушваше, всяко сетиво изострено като нож, нащрек за неканения посетител, в очакване

да изскочи отнякъде и да поиска кой знае какво. В апартамента цареше мъртвата тишина на дълбока нощ, нарушаваха я само тиктакането на бабиния часовник върху шкафа и приглушеното гъргорене на фреоновата течност в хладилника.

Дали непознатият в този миг беше в апартамента? В спалнята? Или в банята? Или се криеше в задната спалня, където не е доловила потайното му присъствие, докато я е следял напрегнато?

Хелма полека се премести към поставката на телефона, кожените ѝ пантофи се плъзгаха безшумно по виниловата настилка. Вдигна слушалката и бързо набра 911.

— Какъв е вашият случай?

— Обажда се Хелма Зукас, апартамент 3F на „Бейсайд Армз“. Някой е влизал в апартамента ми, докато съм отсъствала.

— Дали е там в момента?

— Не мисля, но не съм съвсем сигурна.

— Не затваряйте. Патрулът вече тръгна към вас. Ще поддържам връзка с вас, докато дойдат. Опитайте се да запазите спокойствие. Наш служител след малко ще бъде при вас.

Хелма слушаше еднообразния глас, без да разбира какво ѝ повтаряше жената в другия край на линията, нещо за безопасност и спокойствие. Колкото повече време минаваше, толкова по-склонна бе да вярва на интуитивното си усещане, че непознатият вече се бе изплъзнал. Не „чувстваше“ чуждо присъствие.

Без да пуска слушалката от ръката си, тя се отдалечи от поставката и надникна в хола. На пръв поглед нищо не липсваше. Но след миг осъзна, че вместо по-малката, на която се облягаше, да е върху голямата твърда възглавница, тя бе сложена отдолу. Книгите не бяха толкова старателно изравнени на рафтовете, а списанията преди не бяха ли по-добре наредени върху масичката за кафе? Погледът ѝ се плъзна по коридора към вратата на спалнята ѝ, срещу задната. Беше плътно затворена, както я остави.

По-неясният сега глас на телефонистката от централа 911 вече отговаряше на друго обаждане, но поддържаше линията с Хелма, можеше да чуе поредните увещания за спокойствие към следващия отчаян човек.

— Мисис Зукас, чувате ли ме?

— Мис — поправи я Хелма.

— Всичко наред ли е при вас?

— Да, добре съм. Благодаря ви.

— В момента наш служител е само на една пресечка от вашия блок. Ще бъде при вас след секунди. Ще чакам заедно с вас.

Чести удари забарабаниха по вратата на апартамента. Явно полицията не си губеше времето с дреболии като звънциите.

— Има някой пред вратата — съобщиха Хелма на телефонистката.

— Не затваряйте — посъветвах я. — Оставете слушалката до телефона и преди да отворите, уверете се, че е полицай. След като го пуснете да влезе, искам да говоря с него.

През шпионката Хелма видя синята униформа и изкривеното от лупите лице, наравно с нейното. Тя дръпна резето.

— Госпожо — той докосна фуражката си. — При вас ли са влизали с взлом?

Хелма позна полицаия, чиято патрулна кола бе заела нейното място на паркинга в деня на убийството. Сидни Леман, така пишеше на служебната му значка. Беше млад, на не повече от двадесет и пет години, в чертите на лицето под му русата коса още се долавяше намек за юношеска мекота. С нищо не показва, че я помни.

След като се представи на телефонистката от 911, той прекъсна връзката. Хелма му обясни накратко какво бе станало.

— Кога се е случило? — попита той.

— Между два без десет и два и половина — отвърна Хелма.

— Можете ли да установите какво е взето?

— Още не съм проверила другите стаи, не съм оглеждала подробно.

— Извинете ме.

Полицаят Леман извади револвера си от кобура. Черният метален предмет грубо наложи смъртоносното си присъствие. Преди да направи и две крачки навътре в хола, от вратата отново отекна тропот. Хелма и Леман се спогледаха изненадано.

— Очаквате ли някого? — попита той.

— В този нощен час не се случва често да ме посещават.

Полицаят отвори вратата, стиснал револвера в другата ръка. Хелма отстъпи към хола.

— Шефе — чу гласа на Леман.

— Здравей, Сид.

Шефът Галънт влезе. Носеше костюма, с който дойде в библиотеката да я разпитва, яката на ризата му беше разкопчана. Тъмните кръгове ясно изпъкваха под очите му. Хелма се запита дали въобще е спал тази нощ.

Двамата полицаи май заеха необичайно много от пространството в нейната кухня.

— Здравейте, мис Зукас — обърна се към нея шефът. — Чух за обаждането ви по радиостанцията и веднага тръгнах насам.

— Сигурно не си доспивате, ако навсякъде отивате с подчинените си.

Очите на шефа Галънт срещнаха погледа ѝ.

— Не навсякъде, мис Зукас. Само при повиквания, когато може би има връзка със случая, по който работя.

— Кой случай? — После си спомни. — О, за убийството ли говорите?

Шефът Галънт се обърна към Леман.

— Отиди да провериш в другите стаи.

Когато полицай Леман хлътна в задната спалня, насочил револвера, шефът Галънт извади от джоба бележника си и попита:

— Открихте ли липсата на някакъв предмет?

Хелма поклати глава.

— Нещо повредено?

— Нищо.

Едната му вежда се надигна. Моливът бе застинал неподвижно над листа.

— Някои неща бяха разместени — обясни Хелма. — Не разхвърляни, но са били пипани.

Посочи му тефтерчето с адресите, килимчето, списанията в хола.

— Вие спяхте ли?

— Не. Наложих се да изляза в един и четиридесет и седем минути.

— Мога ли да попитам защо?

— Всъщност не засяга полицията, но една моя приятелка бе попаднало в затруднено положение и аз я откарах до дома ѝ.

— Когато излизахте, забелязахте ли някой да се навърта около блока?

Хелма отговори отрицателно. За момент обмисляше да му каже ли за колата, която според пияната Рут я бе проследила дотук. Но не, било е съвпадение, въображението на Рут беше винаги разпалено.

— По-рано вечерта обаче някой се опита да влезе в апартамента ми.

Разказа му за завъртялата се дръжка и падналия чайник.

Докато пишеше, полицейският началник кимаше.

— И смятате, че може би същият човек е влязъл?

— Изглежда вероятно, нали?

— Сигурна ли сте, че някой е стоял пред вратата?

— Дръжката не се завъртя сама — уведоми тя шефа Галънт. — Но какво общо има с това с убийството в библиотеката?

Шефът Галънт сви рамене.

— Може би нищо. Но в нашето управление е установена практика да се интересуваме от всички произшествия с хора, по някакъв начин свързани с други разследвания. Вие работите в библиотеката. Говорила сте с убития. Видяхте трупа. Следователно сте свързана с този случай.

— Ясно — съгласи се Хелма. — Значи вече ви е известно още нещо по случая?

Хелма не би могла да определи какво я накара да каже това. Дали защото шефът Галънт изглеждаше по-уверен, отколкото при разговора им в библиотеката, сякаш вече го тормозеха по-малко загадки?

Той се почеса по бузата.

— Ами да, и без това сигурно ще го прочетете във вестника утре. Името на жертвата е Ърни Ларсен. Не е пришълец в града, но доста е обикалял насам-натам.

— Имал ли е досие?

Полицаят кимна.

— Нищо особено.

Хелма не отместваше втренчения си поглед от Шефа Галънт. Той пръв наведе очи. Имаше още нещо, което той не искаше да й каже, не се съмняваше в това. Тя поне не би избрала името Ърни за убития. Всички мъже с името Ърни, които познаваше, бяха елегантни, дори изискани хора.

Шефът Галънт прехвърли вниманието си към Леман, който излезе в коридора и рязко прибра оръжието си в кобура.

— Намери ли нещо, Сид?

— На мен всичко ми изглежда нормално. Госпожо, ще трябва да проверите дали нещо липсва.

— Откъде е проникнал? — попита шефът Галънт.

— Вероятно през прозореца на втората спалня. — Полицаят свали от колана си фенерче. — Ще огледам площадката отвън. Съседите ви може да са забелязали нещо.

Хелма тръсна глава.

— Мисис Уитни трябва да си е легнала още в девет. Моля ви, изчакайте до сутринта, ако ще я питате нещо. И не я плашете. Стара е и страда от артрит.

— Тази сграда не е особено добре осветена. — Шефът Галънт пак надраска нещо в бележника си. — Утре ще изпратя някой да поговори със собственика.

Хелма огледа другите стаи в апартамента си, шефът Галънт ходеше след нея. Леман бе оставил всички врати отворени и лампите включени. Първо влезе в задната спалня. Нужен ѝ беше само един поглед, за да разбере, че нищо не е било пипано.

Застана на вратата на своята спалня, отново долови, че вещите ѝ са били размествани. На бюрото рамкираната снимка на родителите ѝ беше леко завъртяна към стената. Под покривалото на леглото се виждаше ъгълче от чаршафа. Дръпна чекмеджетата на гардероба и въобще не се усъмни, че някой е повдигал сгънатото бельо, за да надникне под него. Потрепери.

— Тук влизал ли е някой?

Шефът Галънт стоеше до вратата.

— Да. Като че ли нищо не липсва. Изглежда само е ровил.

Хелма обърна на пода бельото от чекмеджето и награби дрехите си в ръце.

— Трябва да изпера това — каза тя и ги понесе към пералнята в нишата на коридора.

После махна чаршафите и одеялата от леглото. Шефът Галънт усърдно си записваше, а пералнята боботеше тихо зад тях.

— Ще проверим за отпечатъци от пръсти, но сериозно се съмнявам да открием нещо. — Той затвори бележника и го пусна в джоба си. — Може да са били някакви хлапета, търсили са какво да продадат на черно. Твърде често се случва.

— Мисля, че това нахлуване е било по-добре обмислено, а вие? Хелма мина край него с товара си от леглото.

— Извинете — каза му тя, когато той отстъпи.

Стовари чаршафите върху сушилнята до пералнята и се обърна към шефа Галънт.

— Първо — заговори тя през шума от центрофугата и започна да свива пръсти, — взломаджията трябва да е наблюдавал апартамента ми, за да знае кога съм излязла, освен ако е имал изключителен късмет. Второ, не е взел нищо, а аз притежавам няколко ценни предмета. Само старинната ваза на масата струва над хиляда долара. Просто е ровил из вещите ми и се е надявал да не съм достатъчно наблюдателна, за да забележа. И трето — ето ви тук, идвате заради най-обикновено нахлуване с взлом и не ми казвате цялата истина за онова, което знаете.

Мис Зукас умееше да наблюдава и разбира човешкото поведение. Външните ъгълчета на очите на шефа Галънт се присвиха и тя се увери, че беше права.

— Мис Зукас, не всичко от полицейските сведения е общодостъпно — възрази той.

— Аз съм библиотекар, следователно служител на градската управа като вас — напомни му тя. — Пък и сам казахте, че имам връзка със случая.

Шефът Галънт събра пръстите на ръцете си и ги изви навън, ставите му изпукаха. Хелма трепна.

Може пък да е настъпил моментът да му каже за жълтото листче, изпаднало от градския указател, да му покаже неразбираемия набор от букви, цифри и регистрационен номер на кола. Току-виж, се окаже, че и те „имат връзка със случая“.

— Мис Зукас, ценя вашия интерес. — Шефът Галънт говореше с тон, към който тя често прибегваше в обясненията с някои добронамерени посетители в библиотеката. — Но това е полицейско разследване. Вие сте квалифицирана библиотекарка, а аз съм квалифициран полицай. — Той се усмихна. — Знам, че не бих се справил добре с вашата работа.

— Мистър Галънт, твърде снизходително се отнасяте към мен. Надявам се не смятате, че умението да се разсъждава по дедукция е дадено единствено на полицаите.

Полицейският началник се изчерви.

— Не исках да...

Пералнята избръмча, за да обяви началото на изплакването.

— Моля да ме извините — Хелма му обърна гръб.

Сипа пълна капачка от бутилка с плътна синя течност в отвора на пералнята, нарочно се позабави.

— А сега коя е следващата стъпка в това разследване? — попита тя.

— Ще вземем отпечатъци от пръстите ви, за да знаем чии са отпечатъците по рафтовете и вратите ви.

Застанаха пред шкафа. Шефът Галънт хвана едната ръка на Хелма, притисна палеца ѝ към напоената с мастило възглавничка, после към съответния квадрат на листа с обозначени места за всеки пръст. Ръцете му бяха топли и учудващо много по-едри от нейните. Харесваше ѝ, че кожата ѝ е много по-бледа от...

Хелма се прокашля.

— Знаете ли нещо повече за това, как убиецът е влязъл в библиотеката?

Тя с неудоволствие се загледа в почернелите си пръсти.

— Все още сме на мнение, че убитият го е пуснал да влезе.

Той притисна кутрето ѝ към възглавничката.

— Ще приключим след минута-две и ще можете да се наспите.

— Отпечатъци от пръсти — удивено промълви Хелма. —
Взимате ми отпечатъци от пръстите.

— Това мастило се измива лесно — увери я шефът Галънт.

Хелма вдигна ръка пред очите си и се взря в зацапаните линии и извивки на кожата си.

Полицаят Леман се върна, закачаше фенерчето си на колана.

— Както изглежда, извършителят е избутал с лост прозореца на спалнята, който гледа към площадката. Отворен ли го оставихте?

— Само два-три сантиметра, да се проветри — каза му Хелма.

— Толкова стига. Бихте могла да слагате дървено клинче в улея, за да не се плъзга навътре — предложи той.

Хелма кимна уморено.

— Имате ли телефон в спалнята? — попита шефът Галънт.

— Да.

— Добре. Ако чуете нещо подозрително, обадете ни се. До сутринта ще оставим една кола да патрулира района. Уведомете ни, ако откриете, че нещо липсва. — Той помълча. — Същото се отнася и за жертвата. Обадете ни се, ако си спомните още нещо, каквото и да е то.

Полицаяте си бяха отишли и Хелма се изтягаше в леглото между новите чаршафи, когато се сети за листа, на който преписа буквите и цифрите заедно с номера на колата и възможните телефонни номера в Белхавън. Вече почти се унасяше и не може да си спомни какво направи с този лист. Седна в леглото. И си спомни — обърна и го на другата страна започна да съставя списък за покупки. Дали точно листът беше целта на взломаджията? Измъкна се от леглото, облече си халата и пъкна крака в чехлите.

Хартията си лежеше на масата недокосната, точно както я остави, с молива върху нея. Всеки само би я погледнал, за да се убеди, че вижда някакъв списък за покупки: „Препарат за почистване на прозорци, репички, обезмаслено мляко, шоколадови пръчици“.

Хелма седна, взе бележник, обърна листа и още веднъж грижливо преписа буквите и цифрите. „SQ VILKE HRC 10 март, 7 април, 1469 или 1649.“ Когато свърши, взе плик от бюрото си и пъкна вътре новия лист. С равния си почерк адресира плика до себе си.

ГЛАВА 7

ИЗЧЕЗНАЛАТА КОЛА НА РУТ

В съботното утро Хелма Зукас се събуди със смъдящи очи и мътна глава. Беше девет часът и двадесет и три минути. Не можа да си спомни кога за последен път се е успивала след осем и половина. Няколко дълги секунди поседя замаяно на леглото, дишаше дълбоко и ритмично, опитваше се да изчисти от съзнанието си представата, че е затворена в мокра картонена кутия.

Остана под душа, докато все още потъмнелите върхове на пръстите ѝ се набръчкаха. Забеляза къси косъмчета по краката си, но щеше по-късно да се заеме с тях. Стигна до решението да си купи нова завеса за банята — прозрачна. Все си представяше Антъни Хопкинс в „Психо“.^[1]

Хелма не вярваше взломаджията да е ровил из горните ѝ дрехи в гардероба. Нищо не беше разхвърляно или преместено. Извади широка кафява пола и карирана памучна блуза.

Някой бе влизал в апартамента ѝ. Стаите сякаш излъчваха чувство, сякаш бяха насилени, неприятна миризма, която изчезваше, щом се опиташе да я определи. Хелма постави ароматични свещи на масата в кухнята, на шкафа, в хола и на мивката в банята и не ги угаси, докато въздухът не се насити с ароматите на ванилия, рози и ягоди.

За закуска си намаза една кифла с масло и конфитюр, но едва я докосна, мислеше за отминалата нощ — започна с обажданията ѝ по телефона на номерата, които извлече от преписаното жълто листче.

И последното, мълчанието в слушалката. Тъкмо преди да прекъсне, тя бе чула нещо — почукване или щракане. Пресегна се към другия край на масата, за да вземе листа от бележника.

Ето го — 676–1649, номера, на който мъжът се обади, а после млъкна.

Тогава чу металическото прещракване. Не беше ли същото, когато ѝ се обадиха и мълчаха?

Тя въртеше бурканчето с конфитюра между дланите си. Доста особен бе този метален звук.

Хелма взе телефона и набра номера на обществената библиотека. Позна гласа на Кърт:

— Библиотеката.

— Правилно е „Обществена библиотека на Белхавън. С какво мога да ви бъда полезен?“. Сега, моля те, свържи ме със справочното бюро.

— Да, госпожо. Извинете, госпожо.

— Справочно бюро. Мога ли да направя нещо за вас?

Беше Патрис. От гърдите на Хелма се изтръгна беззвучен стон. Представи си Патрис, седнала на стола, сякаш е глътнала бастун, представи си нейните стрелкащи се, изпълнени с подозрение очи.

— Здравейте, Патрис. Обажда се Хелма Зукас. Ще ви затрудни ли да погледнете градския указател? Искам да науча чий е един номер.

— Но, разбира се, Хелма. Нали затова сме тук, за да служим на хората.

— Благодаря. Номерът е 676–1649.

— Моля, изчакайте един момент.

Тракна оставената на бюрото слушалка. Докато чакаше, Хелма зарея поглед към група яхти, устремили се в надпревара навътре в залива, ярките платна изпънати от вятъра — цветни петна в мрачния ден. Някога, много преди да дойде в Белхавън, Хелма си бе мечтала да има своя яхта.

— Хелма? Този номер не е включен в указателя.

— Сигурна ли сте?

Мълчание. Хелма си представи как Патрис величествено изпъва гръб.

— Сигурна съм без никакво съмнение. Разполагате ли с фамилия, която да потърся?

— Вероятно номерът е на скоро включен телефон — побърза да каже Хелма.

— Благодаря ви, Патрис.

Някой позвъни на вратата. Кори Марбъл, племенникът на домоуправителя, стоеше пред изтривалката с кофа и гъба в ръце, ухилен до ушите. Слушалките на уокмен се увиваха като яка на врата му.

— Добрутро, мис Зукас. Дойдох да измия прозорците.

Хелма се намръщи срещу юношата.

— Прозорците ли?

— Ъхъ, ще извинявате, че закъснях. Имахме игра.

— Вярно. — Тя съвсем забрави, че помоли Кори преди повече от седмица.

— Външните прозорци. След малко ще трябва да излизам, затова най-добре започни с балкона, а после ще измиеш откъм площадката.

— Готово. Хубав ден, а?

Кори мина край Хелма и влезе в кухнята, като блъсна кофата в рамката на вратата.

— Става ли засега да сложа това тук?

Смъкна издута раница от раменете си и я пусна на пода до мивката. Над незатворения докрай цип стърчеше дръжката на сабя.

— Кори, откога носиш такива оръжия?

Сабята доста приличаше на истинска, с кожа на ръкохватката и умело изработена ножница.

— А, не. Тая сутрин имахме игра и аз отговарях за церемониала.

— Церемониала ли?

— Ами да, бях церемониалмайстор. Управлявах играта.

— Били сте се със саби?

— Това е част от костюма ми — търпеливо обясни Кори. — Всичко е наужким. Нали разбирате, като „Подземиата и Драконите“^[2].

— И се предрешвате, за да играете? Не си ли вече твърде пораснал, за да се занимаваш с такива неща?

Кори се ухили и побутна раницата с протъркана по модата маратонка.

— Всички това правят. Има даже едни старчета на по трийсет и повече, ама как се впрягат само. Голям майтап е. Мис Зукас, да бяхте видяла някои костюми, дето хората сами си ги майсторят.

— Искаш да кажеш, че дават воля на въображението си?

Кори закима енергично в пристъп на ентузиазъм.

— Каквото можете да си измислите — дракони и принцеси, елфи, скитници, животни, герои. А следващия път аз ще съм...

— Вярвам ти — прекъсна го Хелма. — Сега би ли се върнал в стария досаден свят на мръсните прозорци?

— За нула време ще ги почистя.

Той нагласи слушалките на ушите си и включи уокмена. Дори през плисъка на горещата вода, която той сипваше в кофата, Хелма чу тътнещия бас на непознатата песен.

Игри. Пораснали момчета навличат маскарадни одежди и играят на въображаем свят. Животът не им ли стигаше?

Тя погледа устремната сапунено-водна атака на Кори срещу прозорците и си каза, че май ще е по-спокойна, ако не вижда това. Почисти масата, замисли се за металното щракане при обаждането на номер 676–1649 и за същия звук, когато никой не проговори в слушалката. Може би се дължеше на някаква неизправност по линията.

Пусна топлата вода и изми чиниите. В апартамента на Хелма имаше и миялна машина, включи я веднъж за тези четиринадесет години. Механизмите ѝ твърде гръмко нарушаваха спокойствието, а и никак не ѝ хареса хлъзгаво-лепкавата повърхност на съдовете, когато ги извади от машината. Сега съхраняваше в миялната машина тенджерите, за които не намери друго място, и миеше всичко на ръка с препарат „Айвъри“, дори и да имаше гости.

Когато остатъците от сапунената вода се оттекоха в мивката, вече бе решила пак да набере 676–1649. Хелма свали жълтите гумени ръкавици от ръцете си и натисна последователно бутоните на телефона. На балкона гъбата и главата на Кори — всъщност цялото му тяло — подскачаха в такт с музиката.

— Да? — каза мъжки глас.

Хелма позна гласа, който чу и първия път.

Нищо не му отговори. Чакаше, закрила с длан слушалката. Същото мълчание в другия край на линията.

Ето пак. Метално прещракване. Съсредоточи се в усилието да определи звука. Удар на метал в метал. Контролиран, като части от апарат. Щракането бе последвано от подобие на шепот, но толкова слаб, че Хелма не беше съвсем сигурна дали го е чула.

Хелма прекъсна връзката и натисна бутона за повторно набиране.

— Да? — със същия тон се обади гласът.

Или беше запис, или мъжът имаше необичайната способност да повтаря абсолютно еднакво думата. Хелма пак зачака и още веднъж чу металния звук, но нищо друго.

Седна до масата, пръстите ѝ потропваха по листа от бележника. Може би сега беше времето да съобщи на шефа Галънт. Имаше нещо тайнствено, дори зловещо в мекия глас и странното щракане. Тя въртеше между пръстите си крайчето на хартията. Дали полицейският началник просто ще я изслуша и ще ѝ каже да се връща при книгите си в библиотеката? И да остави „квалифицирания полицаи“ да получи похвалата за онова, което библиотекарката е разгадала?

Телефонът на Хелма звънна. След третия сигнал тя вдигна слушалката и незнайно как, но вече предчувстваше що за обаждане бе това.

Мълчание. После неопределимия лек удар на метал в метал. Не можеше да го сбърка с нищо друго. Съвсем същия като при нейното обаждане преди малко.

Хелма прекъсна и набра номера на Рут. Наложил се да изчака осем сигнала.

— Ох, Божичко! — промълви приглушено Рут, сякаш бе замъкнала слушалката под завивките.

— Рут, обажда се Хелма.

— Че кой друг би изтърпял телефонът да звъни трийсетина пъти?

— Само осем бяха, Рут. Преувеличаваш. Ще дойда след няколко минути. Има нещо, което искам да оставя на съхранение при тебе.

— Хелма, нали знаеш, че се разстройваш, като ми видиш бъркотията. Защо не ме изчакаш другаде? Или пък аз да дойда при тебе след два-три часа.

— Не. Имам да свърша някои неща. Ще дойда след десет минути.

— Сама си го изпроси — измърмори Рут.

Когато Хелма излезе от апартамента, мисис Уитни преминаше площадката пред входната си врата. Носеше старо горнище от анцуг върху роклята на цветчета и престилката, на което още се четеше надписът „Колеж Белхавън“.

— Според мен тези облаци ще се разнесат — съобщи мисис Уитни. — Наистина е добре да излезеш и да се освежиш.

— Права сте — съгласи се Хелма. — Мисис Уитни, как спяхте снощи?

— Много мило, че ме питаш. Спах като бебе в люлка.

— Никога ли не се будите от градските шумове?

— Твърде стара съм, за да обръщам внимание на шумовете.

Мисис Уитни тъжно погледна към Кори, който още миеше прозорците в жилището на Хелма.

— Това момче добре се справя.

— Добре, че ми напомнихте — сепна се Хелма. — Забравих да му платя.

Кори усърдно сапунисваше прозореца на задната спалня, раменете му се тресяха, едната маратонка отбиваше такта. Хелма го тупна по ръката и той спря музиката.

— Какво има?

Хелма му подаде десетдоларова банкнота.

— Като свършиш тук — каза му, — ще измиеш ли и прозорците на мисис Уитни? Измисли нещо, например, че чичо ти е поискал да минеш при всички или каквото се сетиш.

— Без проблеми — Кори се ухили и прибра парите.

— И не забравяй да затвориш добре прозореца, когато го измиеш — напомни му Хелма.

Улиците на Склона се изкачваха устремно нагоре от залива. Тук-там нови постройки, облицовани с кедрови дъски, с още неоформени градини и широки тераси изпъкваха неуместно сред многоцветните викториански къщи, с техните поддържани морави и цветни лехи, с огромните, елегантни стари дървета, чиито корени плавно се извиваха край пътеките. Хелма често се разхождаше по Склона, особено по алеите, откъдето можеше да надникне в скритите части на дворовете.

Упрекна се, че без никаква причина често се взира в огледалото на колата. Никой не я следеше. Никой.

Рут седеше до масата в кухнята, пиеше кафе от груба бяла керамична чаша, от време на време отмяташе назад тъмната си коса, разрошена и оплетена около лицето ѝ. Имаше дълбоки кръгове и размазан грим около очите. Облечена бе във везан мъжки халат с широки ревери, очевидно не носеше нищо друго под него. Едното едро босо стъпало бе настанено върху отсрещния стол.

Хелма махна две списания за изкуство и неотворен плик от ъгловото диванче, остави ги върху друга купчина списания и вестници

на масата. На дневна светлина стаята изглеждаше още по-зле от снощи.

Мръсни чинии, полупразна бутилка от уиски и две празни от вино се мъдреха на шкафа сред хаос от още хартии и поща. Четка киснеше в чаша за кафе. Видя отворен буркан с маринован артишок. На масата пепелникът беше пълен с изпушени до половината фасове. Рут не пушеше, но имаше приятели, за чиито навици Хелма предпочиташе да не се замисля.

— Искаш ли кафе? — попита Рут, но не помръдна от мястото си. Знаеше, че Хелма ще откаже, просто се опита да бъде вежлива.

Хелма поклати глава. Рут изпи още една голяма глътка от чашата си, очите ѝ се присвиваха от мъките на махмурлука.

Хелма отвори чантата си и извади адресирания до самата нея плик, остави го в малко по-чист ъгъл на масата.

— Искам да ми пазиш това. Сложи го, където няма да го загубиш.

Хелма се удържа да не добави „и където ще успееш да го намериш после“.

— Мисля, че има и по-сигурни места — каза Рут. — Защо не го дадеш на майка си?

— Рут, моля те.

Рут махна с чашата в ръка.

— Добре де. Ще го сложа в кутията с бижутата. Така ще знаеш и ти къде е, ако аз забравя, бива ли?

— В кутията с бижутата — повтори Хелма.

Рут си разтърка слепоочията.

— Не знаех, че чак толкова съм се напила. Даже снощи си мислех колко прилично се държах. Оня имаше бутилка „Лафроейг“, а аз винаги налитам на хубаво уиски. Сега ми се струва, че може да умра. Хващам се на бас, че днес изглеждам поне на четирийсет, какво ще кажеш?

Хелма си помисли, че Рут изглеждаше по-скоро на петдесет.

— Приличаш на човек, прекарал вечерта в бурни забавления — тактично рече тя.

Рут се изсмия гърлено.

— Ама че вечер! Да се забъркам със смотаняк, който ми открадна обувката. Благодаря, че дойде да ме прибереш снощи... май

вече беше тази сутрин.

— Имаш късмет, че си се отървала само с една обувка... — започна Хелма.

Рут вдигна ръка.

— Моля те, без конско евангелие. *Разбирам*, че съм се държала глупаво.

— Как мина твоят обяд с младия художник?

Рут се намръщи, сякаш полагаше усилия да си спомни.

— Както очаквах. Трябваше да платя и неговата сметка. И можеш ли да си представиш, малкото гнусарче поръча само от най-скъпото в менюто. Нали обичам да ме възхваляват. Наложих да го довлека вкъщи и да го набутам в леглото си, за да си отработи похарчените пари.

Хелма стана и намести на рамото си ремъка на чантата.

— Не се притеснявай, Хелм. Беше безопасен секс.

— Рут, вече трябва да тръгвам. Благодаря ти, че взе плика.

— Какво си се разбързала?

— Искам да мина през библиотеката и да взема спецификациите за новите справочни рафтове. Бих искала да представя поръчката на мистър Ъпман в понеделник.

— Ама ти не можеш ли да забравиш онова място поне в събота и неделя? Старият Ъпи спокойно ще почака и до вторник.

— Аз бих искала да доставят рафтовете възможно най-бързо.

Рут непохватно се надигна от стола, почесваше се разсеяно по дясната гърда.

— Рафтове значи. Как сгриват те библиотекарската душа...

Замълча и наклони глава, сякаш се вслушваше в далечен глас.

— Хелм, тъкмо си спомних нещо. Малко ми е мътно, защото имаше от какво да ми се замае главата, но оня тип снощи май питаше за тебе. — Рут тръсна глава. — Не е ли чудно? Каза, че отскоро бил в града, но попита за тебе.

— Каза ми името?

— Че как иначе да пита за тебе?

— По описание. Какво искаше да знае?

Рут се олюля несигурно и сви вежди над главата на Хелма.

— Не, поне помня, че каза името ти, макар и да спомена също твоите прекрасни дълги мигли и разтапящи сърцето къдрици, значи е

знаел коя си. Божичко, защо не си спомням точно как беше. Може покъсно да ми изплува в паметта. Но като си помисля, май си представяше, че съм по-пияна, отколкото бях. Започна с някакви шегички за библиотекарите и какво правели там, между рафтовете, после подхвана — Рут се ухили извинително на Хелма — темата за сексуалните им наклонности. Май тогава попита за тебе. Казах му да си го завре отзад, защото ти не си някаква сбърканячка. Помня, че побеснях, той започна да се държи смахнато и аз му се изплъзнах.

Рут поклати глава.

— Хелм, да не правиш нещо по-засукано, без да знам? Да не си пишеш името по стените на клозетите или нещо такова?

— Не ставай смешна. Може да е бил някой от читателите с по-неприятен характер.

— Казах ти, че не е местен човек. Ти не ме ли слушаш? Хлъзгав като масло. Имаше готов отговор за всичко. От ония космополитите, нали ги знаеш?

— Всъщност не — отвърна Хелма.

— Ами да, и аз така мисля — съгласи се Рут.

Взе с пръсти един артишок от буркана и го напъха в устата си.

— Чудя се къде ли е зарязал колата ми? — измънка тя с пълна уста.

— *Твоята* кола ли? Ти май ми каза, че попитал искаш ли да те откара? Защо сте били в *твоята* кола?

— Хелми, миличка Хелм. „Да ме откара“ е нещо като... как му викахте...

— Евфемизъм — замяна на обидна дума с приемлива.

— Правилно. Макар че отначало не беше толкова обидно. Но където и да е оставил колата ми, дано обувката да е там. Този чифт ми струваше едно от по-талантливите ми творения.

— Защо не се обадиш на полицията? — предложи Хелма. — Обяви колата си за открадната и им опиши този мъж.

Рут чукна по зъбите си с нокът. Всъщност ноктите ѝ не бяха мръсни, по тях само личаха петна от боя. Но винаги изглеждаха мръсни.

— Идеята не ми подхожда. Ще трябва много да им обяснявам. Пък и бих говорила само с шефа Галънт, а той е прекалено зает с гадното малко убийство във вашата библиотека. Можеш ли да ме

откараш до Скуобли Харбър, ще проверим дали оня тип е оставил колата ми на някой от другите паркинги. Ако нито ние, нито полицията намерим колата до понеделник, обещавам да им напомня за задълженията им към гражданите.

Хелма оправи ремъка на чантата върху рамото си, за да не намачка блузата.

— Той вече може и да не е в този щат — напомни тя.

Рут въртна глава уверено.

— Не и с моята очукана, но вярна кола. Вярвай ми, не беше от хората, които си падат по антични сааби.

— И все пак...

— Замисляла ли си се някога за името на шефа Галънт? — прекъсна я Рут.

— Не съм. Защо?

— Как ти звучи Галънт? Сякаш е от приказките. Чаровният принц и храбрият принц^[3]. Като име на някой от легендарните рицари, какво ще кажеш? С такава фамилия просто е бил обречен да си избере професия, в която ще трябва да спасява хора — ченге, лекар, пожарникар. Лесно си го представям като хлапе, как се заклева да брани своята мамичка, нейния ябълков сладкиш и американските ценности.

Рут започваше да говори несвързано. Време беше Хелма да си тръгва.

Някой почука на вратата зад Хелма. Тя отстъпи встрани, за да може Рут да отвори. На вратата нямаше дори шпионка, нито резе, само една хлабава ключалка, ключа от която Рут често губеше. Тя небрежно пристегна халата и прокара ръка през косата си, преди да отвори. Примижа срещу дневната светлина.

— Я, колко удобно. Тъкмо за вас говорехме — възкликна тя. — Намерихте ли колата ми?

Пред вратата стояха двама полицаи с фуражки в ръце. Единият беше Леман. На значката на другия пишеше Джордж Хол. Той беше по-възрастен, с посивяла коса и леко изпъкнало шкембенце. Леман кимна, щом видя Хелма, тя също леко наклони глава за поздрав.

— Съобщихте ли, че е изчезнала? — попита Хол, загледан в бележника си.

— Ами не съм. Още не. Но тъкмо това се канех да направя, може би утре или в понеделник, ако не я намеря дотогава. Момчета, точно навреме идвате.

— Кога забелязахте, че колата ви липсва? — попита Леман.

Рут сви рамене и вдигна ръце. Халатът ѝ се разтвори. Двамата полицаи вежливо не отместваха погледи от лицето ѝ.

— Не че точно е изчезнала. Бях в нея, а противният тип ставаше все по-отвратителен, затова изскочих и го оставих в колата. — Тя подпря ръка на хълбока си. — Да ви кажа, май отървах кожата.

Двамата полицаи се спогледаха, но лицата им останаха безизразни.

— Смятате ли, че поведението му ви е заплашвало с нещо? — попита Хол.

— Е, не чак дотам. Беше от ония с тънките вратлета, но при състоянието ми тогава стана твърде досаден, за да стоя при него дори минутка още.

— Дали ще можете да го разпознаете? — попита Леман.

Рут прехапа устни.

— Ами беше тъмно, а и аз си пийнах... — Сви рамене. — Да, ще мога.

— Бихме искали да дойдете с нас, за да го разпознаете.

Рут сведе поглед към босите си крака и халата. Докосна лицето си.

— Първо ще трябва да се облека, да се среща, да се изпишкам, все неотложни неща.

— Можем да почакаме.

— Значи досадникът решил да прибере колата ми, а? — разпалено попита Рут. — Бях сигурна, че ще я зареже някъде и тихо ще се изпари от града.

Двамата полицаи отново се спогледаха. Хол едва забележимо кимна на Леман.

— Все още беше във вашата кола — обясни Леман.

Каза го толкова хладнокръвно и делово, че незнайно защо гърлото на Хелма се сви.

— Как го хванахте? — не млъкваше Рут. — За превишена скорост ли? Да не се е уплашил, като е видял патрулна кола, и е

отпрашил в нощта с надеждата да ви се измъкне? Откъде да знае, че моята мила вехта таратайка не може да се мери с полицейска кола.

— Открихме колата ви пред консервната фабрика — меко каза полицаят Леман. — А той беше в багажника.

— В багажника? — повтори Рут. — Че какво е правил в... —
Очите ѝ се разшириха.

— Ох! — тя притисна длан към устата си.

---

[1] Известната сцена с убийството в банята от филма на Алфред Хичкок. Бел.прев. ↑

[2] Популярна поредица серийни романи от жанра „фентъзи“, по които са създадени различни ролеви игри. Бел.прев. ↑

[3] Gallant на английски означава и неустрашим, доблестен. Бел.прев. ↑

ГЛАВА 8

ПОСЕЩЕНИЕ В МОРГАТА

— Да не си посмяла да ме оставиш сама — каза Рут на Хелма. Пак се обърна към двамата полицаи и ги повика с показалец.

— Елате да ме почакате вътре. Можете да изпиете чаша кафе или уиски, както желаете.

— Благодаря, госпожо — отвърна полицаят Леман, — но ще останем отвън, докато се пригответе.

Рут вдигна рамене.

— Щом искате. Така обаче не ще ме накарате да побързам, да знаете.

Полицаяте се дръпнаха от отворената врата, но Рут докосна ръката на Хол.

— Чуйте ме добре. Няма да дойда с вас, ако не ме придружи и моята приятелка Вилхелмина Зукас. Без нея няма да гледам никакъв труп.

— Мис Уинтърп, това не е проблем. Мис Зукас може да ви придружи.

— Добре тогава — изрече Рут, сякаш бе спечелила точка и тръшна вратата.

— Рут — започна Хелма и посегна към дръжката на вратата, — въобще нямам желание да видя още един труп. Първият ми беше предостатъчен.

— Разбира се, че ще го видиш — Рут смъкна чантата от рамото на Хелма и я остави на масата. — Спомни си, че този тип прояви доста похотлив интерес към тебе. Не искаш ли да научиш как изглежда? Може да го познаеш.

— Ако е мъртъв, едва ли има някакво значение.

Оживеното лице на Рут сякаш остаря отведнъж.

— Не бих могла да отида сама. За Бога, Хелм. Бил е в багажника на колата ми! — Тя притисна ръце към тялото си, трепереше. — Вече

никога няма да карам тази кола. Щом отворя багажника, ще го виждам вътре, гушал резервната гума. В моя багажник. Моля те, Хелма!

Хелма плъзна ръка по масата към чантата си.

— Приятелки сме, Хелма, нали? Винаги сме били. Кой знае, може и винаги да си бъдем приятелки. Две малки призрачета на старици, които си клюкарстват в пусто гробище. Ти нали не искаш да пропуснеш такова приключение, а? Моля те.

Хелма дръпна ръката си от чантата и махна към банята.

— Обличай се. Ще дойда с тебе.

Рут ѝ се усмихна с благодарност и оголи големи равни зъби чак до венците.

— Само секунда — обеща тя и изприпка от кухнята, като пътьом пусна халата си на пода.

Хелма въздъхна и го вдигна, слушаше как приятелката ѝ си тананика в банята. Метна халата върху стол и седна да чака. Рут беше права — Хелма беше любопитна кой е този мъж, разпитвал за нея. Библиотекарите общуваха с много хора в работата си и това често ги правеше обект на фантазиите в главите на някои от по-неуравновесените жители на града. Но още един труп... Още едно убийство в Белхавън...

— Според тебе дали са ми намерили обувката? — викна Рут от банята.

Хелма трепна гузно и забеляза, че несъзнателно бе разделила списанията и писмата на масата по размери в три спретнати купчинки. Здравно стисна ръце в скута си. Хелма Зукас нямаше навика да крещи на хора в други стаи, затова не ѝ отговори.

Рут пак запя и Хелма се зачуди дали не беше някаква песен на „Бийтълс“. Можеше да познае само тяхната „Искам да държа ръката ти“. Всяка друга песен на „Бийтълс“ ѝ звучеше като поредния вариант на „Искам да държа ръката ти“.

Оттатък се тряскаха чекмеджета, шуртеше вода. Две убийства в Белхавън за някакви си три дни. Хелма си спомни, че последното убийство стана преди почти година. Класически случай — обезумяла от ярост съпруга бе намушкала с кухненски нож своя склонен към любовни приключения мъж. Запита се безучастно дали при този вид убийства домакинските прибори стават оръжие не по-рядко от пистолетите. Би могла да провери.

— Да тръгваме — подкани я приятелката ѝ от вратата на кухнята.

— Ох, Рут! Що за тоалет си избрала?

— Това, скъпа моя, са дрехите ми за оглед на трупове. Моментът не е подходящ да се издокарвам.

Рут се бе облякла в черно — черна кърпа, вързана на главата ѝ като тюрбан, черен пуловер и твърде дълга черна пола, черен чорапогашник и малко зловещи черни сандали на висок ток. Извисяваше се над Хелма. Ангелът на възмездието, Мрачният жътвар, Дарт Вейдър.

— Мисля, че е малко прекалено.

— Следователно не се чувствай задължена и ти да обличаш такива дрехи — изрече Рут и се понесе към външната врата. — Ооох! — изпъшка от дневната светлина и вдигна ръка да предпази очите си.

Двамата полицаи стояха до високата върба, надвесила клони над пътеката. Леман стъпка цигарата си на бетона.

— Готови сме, господа — заяви Рут и хвана под ръка двамата.

Хелма мислено ги похвали за невъзмутимостта — веднага тръгнаха в крак. Вървяха от двете страни на Рут — и двамата по-ниски от нея.

Хелма ги последва до черно-бялата патрулна кола, паркирана до нейния „Буик“.

Рут и Хелма седнаха отзад, метална мрежа ги отделяше от полицаите на предната седалка. Колата беше толкова чиста, сякаш някой я бе измил с ароматизиран препарат за дезинфекция.

— Дори само като се возя в тази кола, вече се чувствам виновна за нещо — прошепна Рут. — Като че съм хваната в супермаркет крадла.

— Представи си, че е такси — посъветва я Хелма.

— Въображението ми не е чак толкова развинтено. Според тебе какво са направили на оня тип, когото трябва да разпознаваме? И как е попаднал в багажника на моя „Сааб“?

— Вероятно не по свое желание.

Хелма тупна с длан по мрежата.

— Извинете. Моля ви, обяснете ни как е умрял този мъж?

— Застреляли са го — отвърна Хол.

— В багажника?! — възкликна Рут.

— Не — Леман извърна глава към тях. — Както изглежда, застреляли са го на друго място, а после са го оставили в багажника на вашата кола.

— Много ли беше... ъ-ъ, оплескано? — попита Рут.

Вкопчи ръце една в друга, после приглади полата по коленете си.

— Там имаше вестници — каза Хол. — Попили са онова, което би могло да ви съсипе багажника.

— Слава Богу, че не ги предадох за вторични суровини — промълви Рут.

— Знаете ли кой е той? — попита Хелма.

— Няма документи.

— Също като убития в библиотеката, нали?

Никой от полицаите не отговори. Остатъка от пътя изминаха в мълчание. Рут си гризеше ноктите и гледаше през прозореца.

„Бей Хоспитъл“, по-малката и по-непопулярната сред пациентите от двете болници на окръга, се намираше срещу полицейското управление, само на една пресечка от Обществената библиотека. Когато минаваха край библиотеката, Хелма закри лицето си с ръка, за да не я познае случайно някой от читателите.

Хол спря в ъгъла на паркинга, където личеше надпис „САМО ЗА ПОЛИЦЕЙСКИ КОЛИ“. Влязоха в болницата през отделението за спешни случаи.

Във фойето седяха десетина души. Всички те, както и дежурната сестра на гишето се взряха в новодошлите. Всъщност само Рут прикова вниманието им. Черните ѝ одежди — всички други бяха по къси ръкави. Нейният ръст. Нейната небрежна, но чувствена походка. Нейното лице, изразяващо откровено любопитство.

— Амазонка от джунглата — присмя се мъжки глас откъм столовете край стената.

— Дрисльо, който не излиза от клозета — отвърна весело Рут, без дори да го погледне.

Подът на фойето беше облицован с плочки, а стените — голи. Звучите отекваха. Тракане на пищеци машини, гласове в най-различна степен на притеснение или професионално спокойствие. Болно момиченце с отпуснато тяло и зачервено от треската лице се бе облегло на майка си. Един мъж седеше неподвижно и притискаше окървавена кърпа към коляното си.

— Ще се качим със служебния асансьор — заяви Леман и тръгна към коридора.

Хелма изпитваше неприязън към асансьорите — самата тя не би нарекла чувството си страх, по-скоро дълбоко вкоренено притеснение, когато се озоваваше затворена в пространство с размерите на гардероб, движещо се нагоре-надолу. Няма дръжки, няма прозорци, няма как да се измъкнеш, само ти остава да вярваш, че някакъв отдалечен от тебе механизъм ще си свърши работата да те издърпа и накрая ще благоволи да отвори вратата само защото натискаш бутонче колкото капачка на бутилка.

— Не може ли по стълбите? — попита тя.

— Не се дръж като гъска — Рут я прихвана за ръката. — Защо да ходим, щом можем да се возим?

„САМО ЗА ПЕРСОНАЛА“ гласеше надписът на асансьорната врата, изпъкнал върху квадрат флуоресцентна боя.

— Жълто с ярка видимост — отбеляза Хелма, докато полицаят Леман натискаше бутона до вратата.

— Какви ги говориш, Хелм? Май започна да бълнуваш.

— На такъв фон е надписът — обясни тя. — Нарича се „жълто с ярка видимост“. Боята е разработена специално за автомобили на аварийните служби и предупредителни обозначения. Не е цвят, който се среща в природата, и затова на теория би трябвало повече да се набива в очи. За съжаление хората твърде много са свикнали с червеното като символ на тревога и не реагират правилно на този жълт цвят.

— От него ме боли главата — съобщи Рут. — А червеното ме кара да се сещам за кръв. Задейства всички първобитни тревоги в мен.

Вратата се дръпна и откри широка празна кабина. Стените бяха тапицирани с дебела мека тъкан. Влязоха и Хол натисна бутона за трети етаж.

— Моргата не е ли долу? — попита Хелма.

— На третия етаж е — осведоми я Хол.

— Това ми се струва неподходящо. Подземието се охлажда с по-малко разходи, отколкото третия етаж.

Вратата се затвори като окото на гущер. Четирима в една тапицирана кутия.

— Обяснете това на ония, които решават какво как да се прави — неохотно отвърна полицаят Хол.

— Високата резултатност и икономииите би трябвало да са цел на всяка служба, особено на онези, които работят със средства на данъкоплатците — заяви мис Зукас.

Асансьорът ги понесе нагоре. Хелма стисна ръце, за да не се подпре на стената.

— Аха, така си е. По това сме на едно мнение — каза Хол.

Леман оправи гънките на синята си риза под колана.

— Забелязахте ли да липсват вещи от апартамента ви?

Хелма поклати глава. Защо такова дълго пълзене само два етажа нагоре?

— Не. Нищо. Само е ровено.

Рут се отлепи от тапицираната стена, на която се облягаше, и изграчи:

— Липсващи вещи ли? За какво говорите? От твоя апартамент ли, Хелми? Някой да не го е разбил? Защо не ми каза?

Цифрата 3 над вратата светна, кабината леко се разтресе и вратата се плъзна встрани. Хелма избърса ситните капчици пот около устните си.

— Не беше нещо страшно — обърна се към Рут. — После ще ти обясня.

— Непременно.

На стената пред тях имаше табела — „МОРГА“.

Под нея показалецът на нарисувана ръка сочеше вляво. Гърдите на Рут се надигнаха от дълбокото вдишване.

— Налага ли се да влизам там? — тихо измънка тя.

— Ще ни помогнете — увери я полицаят Хол. — Няма да се бавим, обещавам ви.

— А къде са го... искам да кажа, в лицето ли са го гръмнали? Обезобразен ли е?

— Нищо подобно няма да видите.

— Да бе, нищо — недоверчиво измърмори Рут.

Тъмнокос младок с наметната лабораторна престилка седеше зад дървено бюро в канцеларията на моргата и попълваше формуляри с изгризана химикалка.

— Искаме да видим трупа, условно регистриран като „Джон Доу“ — съобщи му Хол.

Служителят остави химикалката и кимна.

— Единственият ни гост в момента. Последвайте ме.

Влязоха в доста хладна зала, но не чак ледена. Хелма подуши миризмата на химикали и се постара да не диша дълбоко. Очакваше да види стена с големи камери от сребрист метал, като във филмите по телевизията, но вътре имаше само един покрит с чаршаф мъртвец върху висока количка. До бялата стена отсреща бяха наредени още три колички. Друга стена беше заета от шкафове, рафтове и две мивки. За миг се замисли какво ли е станало с тялото на Ърни Ларсен. Дали някъде разтревожено семейство все още го чакаше да се върне?

Рут стисна ръката на Хелма. Пръстите ѝ бяха студени като стомана.

— Мис Уинтърп, готова ли сте? — попита полицаят Хол.

Застанаха до количката, върху която чаршафът очертаваше изпънато тяло — Рут и Хелма от едната страна, полицаите от другата. Служителят стоеше до главата на трупа с бележник в едната ръка, с другата докосна чаршафа.

Рут вдигна поглед към тавана и стисна още по-силно ръката на Хелма.

— Заклевам се — прошепна тя. — Заклевам се от този миг нататък да внимавам повече, сега и завинаги.

— Амин — добави Хелма и опита да размърда пръсти, за да възстанови кръвообращението в тях.

Леман кимна. С леко, ловко движение служителят отметна чаршафа от главата на трупа, който остана открит като класически бюст — само до раменете.

Нямаше кръв. Кожата беше толкова бледа — дали вече бяха източили кръвта? Светлината от високо разположен прозорец подчерта косъмчетата по лицето, сякаш моделирано от восък. Мъжът не беше много едър или поне изглеждаше смален от смъртта. На средна възраст, с посивяла коса по слепоочията, с остър нос и тънки устни.

— Той е — потвърди Рут почти веднага и вдигна очи към стената зад полицаите. — Тоя дребен досадник ми отмъкна обувката. Ако може да направи такова нещо на една непозната, кой знае с какви други мръсотии се е занимавал?

— Знаете ли името му? — попита Леман.

Рут поклати глава.

— Представи ми се, но забравих. Все едно, каза си само малкото име. Нещо най-обикновено, Джон или Том.

— Колко време прекарахте с него?

— Час-два. Срецнах го в „Спат“, пихме по две-три. После попита дали искам да ме откара вкъщи.

— Със собствената ви кола?

— Ами така беше най-лесно.

Двусмисленият отговор на Рут накара полицаите да не задълбават повече.

— Може ли вече да се махнем оттук? — помоли тя.

— Какво се случи после?

— Спряхме замалко при поста на Бреговата охрана. Той имаше бутилка „Лафроейг“ в колата си, взехме я. Пийнахме по малко и си приказвахме. После той нещо превъртя, аз изскочих от колата и се обадох на Хелма да ме прибере. Тогава го видях за последен път.

— Кога откарахте мис Уинтърп? — Хол се обърна към Хелма.

— Рут ми се обади в един часа и четиридесет и седем минути сутринта, намерих я до телефонните автомати в търговския център на Скуобли Харбър между два и десет и два и дванадесет минути.

Рут пак улови ръката ѝ.

— Хелма винаги запомня точно. Ако казва два и дванадесет, можете да заложите последната си кутия черна вакса за обувки, че това е било точното време.

Хелма се изкашля неодобрително.

— Госпожо, не се съмняваме в паметта ви — побърза да я увери полицаят Леман.

— Нямате никакви причини да се съмнявате — озъби се Хелма.

— Искам само да заявя, че вече съм виждала този мъж. Вчера по обяд дойде в библиотеката и попита какви справочници за колежите имаме. Видях го още веднъж, когато обядвах в закувалнята на Сол. Канеше се да влезе, но си тръгна.

Другите трима впиха погледи в Хелма. Служителят се облегна на стената, драскаше в бележника си, без да се заслушва в разговора.

— Говорихте ли с него?

— Само колкото да му покажа къде са търсените от него справочници.

— С нищо ли не намекна откъде е или с какво се занимава?

Хелма се вгледа във въсърно неподвижното лице. Рут го наричаше скапаняк, досадник, какъв ли още не. Сега той беше нищо. Приличаше на скулптурна фигура, а не на човек, на манекен, лишен от личност, безжизнен, без минало и бъдеще. Тя пак се прокашля.

— Бихте могли да потърсите в района на пристанището тъмносиня или черна кола, взета под наем, с регистрационен номер HRZ 417 — добави Хелма.

— Кола, взета под наем? — недоумяващо повтори Хол.

— Какъв номер казахте? — попита Леман, зает да пише припряно в бележника си.

— HRZ 417. Мисля, че достатъчно се нагледахме на това тук — Хелма дръпна Рут по-далече от количката.

— Намерихте ли обувката ми? — попита Рут през рамо.

— На задната седалка намерихме кремава дамска обувка, единадесети номер.

— Хубаво. Ако нямате нищо против, донесете ми я по-късно днес.

Двамата полицаи излязоха от моргата след Хелма и Рут.

— Мис Зукас, мис Уинтърп. Ще ви затрудни ли да дойдете до управлението, за да ни разкажете малко повече за контактите си с убийтия?

— И защо смятате, че трябва да търсим онази кола? — попита Хол.

— Не сега — твърдо отсече Хелма. — Искам да... Имам важна работа за довършване в библиотеката. Проверете паркингите и ми се обадете, ако откриете колата. Тогава ще говорим. Нали запомнихте — HRZ 417.

— Мис Уинтърп, нямате намерение да напускате града, нали? — обади се Леман.

— Не, защо? — Тя се извъртя към него, подпряла юмруци на хълбоците си. — Ей, момчета, да не мислите, че аз...

— Просто могат да възникнат още въпроси — припряно отвърна Хол. — Това е всичко.

Хелма поведе Рут към стълбата, но тя се запъна.

— А, няма да стане, Хелми. Краката не ме слушат толкова, че да пъпля по стъпалата. Или с асансьора, или ме остави тук.

Хелма преглътна на сухо и натисна бутона за повикване на кабината, най-сетне издърпа ръка от пръстите на приятелката си и си оправи якичката.

— Да знаеш, че има много да ми обясняваш — изсъска Рут, когато вратата се отвори.

— Мога да споделя с тебе каквото зная, но не съм сигурна, че се налага да давам „обяснения“ — каза ѝ Хелма.

Натисна бутона „Фойе“ и изгледа печално плъзгащата се врата, скрила полицаите Хол и Леман.

— Защо не ми каза за взлома? И откъде знаеш за тая кола под наем?

Асансьорът спря. Заседнаха ли? Над вратата светеше цифрата 2 — едва втори етаж. Вратата се отвори и Хелма видя трима чакащи мъже — двама полицаи и затворник в зелен анцуг с гипсова превръзка на десния крак. Окованите му китки бяха прибрани с къси вериги към широкия кожен пояс на кръста. Полицаите го държаха за лактите.

Мис Зукас вдигна ръка.

— Моля, изчакайте — сребърните монетки звъннаха в гласа ѝ. — Така за всички ще бъде по-удобно.

Единият полицай отвори уста, но Хелма непоколебимо натисна бутона „Фойе“, после още веднъж и каза:

— Благодаря ви.

— Който и да е влизал в дома ми, бил е доста безобиден — обърна се към Рут, докато вратата се затваряше. — Вероятно някакви пубертети. А ако те интересува колата под наем, видях убития да се качва в нея пред закувалнята. Стори ми се, че случайно взе едно листче, което бях оставила на справочното бюро, затова си записах регистрационния номер.

— Значи случайно си записала номера, после случайно са ти разбили апартамента, а същият този тип случайно ми се натрапи в бара, напи ме, разпитваше ме за тебе, отмъкна ми обувката и свърши натикан в багажника?

— Рут, животът е пълен със странни случайности.

— Ха!

Излязоха от асансьора, Рут размахваше ръце като висок ветропоказател. Хелма се обърна, пресегна се навътре и натисна бутона за втория етаж. Минаха през фойето и за кратко гълчавата вътре стихна. Рут обаче не забеляза. Гласът ѝ се надигна възмутено.

— Хелм, май твърде много съвпадения се събраха. Не знам дали и на една думичка да ти вярвам.

Спря пред изхода и застана с лице срещу Хелма.

— Я почакай. Това има ли нещо общо с плика, който ми даде да ти пазя?

Хелма вдигна очи към ярко гримираното лице на приятелката си, увенчано от черния тюрбан.

— Рут, гласът ти се разнася надалеч — тя бутна остъклената врата. — Най-добре да продължим този разговор навън.

Рут мина пред Хелма с маршова стъпка, нагласи тюрбана и се изпъна, гърбът ѝ се изправи, раменете се изопнаха, брадичката ѝ се вирна нагоре. Добре познаваше това „втвърдяване“ на Рут. Показваше неувереност — приятелката ѝ се навиваше за кавга. Още от детството си бе виждала много пъти тази нейна лична магия.

— Да отидем при поточето и ще ти разкажа малкото, което зная — обеща Хелма.

— Всичко ли? — пожела да се увери Рут. — Открай докрай?

— Всеки факт, в който не се съмнявам — потвърди Хелма.

Скромно поточе се виеше през центъра на града край сградите на службите. Каменистото му легло се провираше под улици и през малко дефиле, за чието укрепване с бетон градската управа прахоса милиони. В продължение на няколко квартала тесен пояс от трева, маси за пикник и пейки следваше пътя на водата. Нощем онези бездомници, за които църковният приют беше твърде препълнен или потискащ, просваха спалните си чували на брега, а с първите лъчи на утрото си събираха нещата и се махаха, преди работниците по поддръжката на парковете да се заемат с всекидневните си задължения. Дали покойният Ърни Ларсен се бе възползвал поне веднъж от възможността да прекара някоя спокойна нощ до поточето?

Жените завиха зад сградата на съда и слязоха по склона към една пейка над брега. Рут изпръхтя пренебрежително, когато минаха край

стилизирана скулптура на орел, кацнал умислено над водата. Авторът бе спечелил конкурс, в който участваха художници от целия окръг. Проектът на Рут за планина, недвусмислено фалическа по форма, бе просто подминат с безразличие от комисията.

Рут се тръшна на пейката и изпъна крака. Тупна по дъските до себе си.

— Сядай и разправяй, ама всичко.

Хелма остави чантата си и скръсти глезени.

— Не че има много за разправяне — започна тя.

— Хелм, тези глупави увъртания не ми минават.

Хелма въздъхна. Нямахше смисъл да се заяжда за езика, с който си служеше Рут.

— Започна с убийството в библиотеката.

— С оня скитник ли? Той какви ги е забъркал?

— Не съм сигурна. В деня, когато го убиха, той много задълбочено търсеше нещо в градския указател.

— Без майтап? — Рут прихна. — Колко ли скитници се вмъкват в града с някой следобеден товарен влак и отпрашват направо в местната библиотека, за да ползват справочната сбирка?

— Много проникателна забележка.

— Благодаря. И после какво?

— Трябва да разбереш, че всичко това са мои приумици, дотолкова изсмукани от пръстите, че не искам да занимавам полицията с тях.

— Хелм!

— Хелма.

— Просто ми снеси подробностите.

— Сутринта, когато отворихме библиотеката след убийството, от градския указател падна жълто листче. Оставих го на справочното бюро. Мъжът, когото току-що видяхме в моргата, влезе в библиотеката и изпусна — или се престори, че изпусна — бележника си на бюрото. Когато си го взе, жълтото листче беше изчезнало.

— И не знаеш какво е било написано на него?

— Преписах го. След това още веднъж и сложих второто копие в плика, който ти дадох.

— И какво беше?

— Рут, моля те, говори по-тихо. На листчето имаше поредица от букви и цифри без никакъв смисъл.

Рут кимна енергично.

— Но за някого са имали смисъл. И затова ли този някой е влизал в апартамента ти? Да провери дали листчето е при тебе?

— Ако мъжът в моргата го е взел, защо би се тревожил дали и аз имам копие? А и написаното нищо не означава.

Рут смръщи вежди и подпря брадичката си на длани.

— Може някой друг да е помислил, че си го взела. Може би досадният тип те е видял да преписваш листчето и си е рекъл, че е твърде опасно да го остави в твоите обичащи да ровят тук-там ръце.

— Все пак мисля, че са били невръстни хулиганчета.

— Те щяха да откраднат нещо. Но нищо не са ти взели, нали?

— Не. Който и да е влязъл, държал се е почти прилично.

Рут се залюля напред-назад.

— А оня смахнатият защо ми задаваше толкова въпроси за тебе? Не се връзва.

— Рут, не зная дали точно ние ще успеем да „вържем“ станалото.

Рут се изправи.

— Хелма, ти понякога мислиш ли си за мъртвите?

— През последните два-три дни ми се случва често. Защо питаш?

— От любопитство. Като видях типчето... Умрелите са *толкова* мъртви, нали? Е... не знам... бих казала — завинаги. Сънят с моя старец извади на бял свят разни неща, дето отдавна ме мъчат.

— За баща ти ли?

Рут кимна и отнесено погледна струящия долу между камъните поток. Две момчета се забавляваха да мятат парчета чакъл по заседнала на дъното консервна кутия. „А би трябвало да са по домовете си, да косят моравата или да си чистят стаите“, помисли Хелма.

— Знаеш ли, можеше да се държи страшно гадно — каза Рут, вперила очи в момчетата. — Умря точно преди да разбере какъв плъх е той. Едно некадърно безгръбначно без никакво бъдеще. Ако не беше загинал толкова удобно в катастрофата, не се съмнявам, че не след дълго мама щеше да го изрита от къщи. Всъщност май той беше виновен тя да умре толкова млада.

— И аз го помня — рече Хелма. — Твърде малка бях да доловя всички негови слабости на възрастен човек. Понякога ти завиждах, че си играеше с тебе.

— Да де, когато беше къркан. Или беше най-сладкото обично татенце на тази земя, или най-задръстеният чеп, дете някога е мърсил въздуха. Никога не знаех какво да очаквам от него. Горката ми мамичка. Минаха години, докато проумея защо леля Ан я наричаше светица.

— Може би щеше да съжاليا, ако някак оживееше и се огледаше назад в миналото си.

— А, не бъди толкова сигурна — усъмни се Рут. — Щом говорим за завист, аз пък едва не се давех от жлъч, като те гледах с твоето семейство, с всичките ти лели и чичовци, дядовци и баби как си плямпате на литовски, как си пиете, боричките се и пускате шегички. Отстрани ми се виждаше идеално.

— Да, бяха хора с открити сърца — съгласи се Хелма.

— Така и не разбрах защо ти стана такава.

— Какво искаш да кажеш? — учуди се Хелма.

Рут се изчерви. Заби изцапания с боя нокът на показалеца си в зъбите.

— Ами не знам. Как да го кажа, не си отворена. Защо не вземем да го разгледаме това кодирано листче?

— Рут, пресилваш нещата. Най-обикновена хартийка с драсканици на един читател. Които въобще не са „код“.

— Е, но сигурно си помислила, че е много важно, иначе нямаше да криеш едно копие и при мен.

— Не го крия, оставих го на съхранение.

— Ох, Хелм! Стига си подскачала около голата истина. Да вървим.

Рут стана. Хелма си седеше на пейката.

— Можем и по-късно да се занимаваме с това. Според мен най-добре е сега да отида в библиотеката и да напиша поръчката за рафтовете.

— Твърдо?

— Сигурна съм.

Рут се тупна по тюрбана.

— Ще трябва да се примоля на някого от едрите храбри полицаи да ме откара вкъщи.

— И той може би ще ти позволи да си поиграеш с клаксона — вметна Хелма.

— Хелм! Не мога да повярвам, че точно ти каза това — Рут отметна глава назад и се захласна от смях. — Видя ли, не можеш все да си стискаш чувството за хумор, както си стискаш... — Тя се запъна. — Е, добре. После ще говорим.

— Довиждане, Рут.

— Чао. Благодаря, че огледа тленните останки на скапаняка с мен. — Рут потръпна. — Надявам се, че за последен път преживяваме подобно удоволствие.

Когато приятелката ѝ си тръгна, Хелма поседя, загледана в бълбукация край нея поток. Водата се бе надигнала от топенето на планинските снегове. След два месеца щеше да спадне до мижави струйки в най-дълбоките процепи на руслото и потопените камъни щяха да изпъкнат високи и сухи. Тогава децата, заети сега да хвърлят камъни в потока, щяха лесно да го прескачат от камък на камък над укротената вода.

Хелма прекара няколко минути в размисли за мъртвите, припомни си думите на майка си, че нейното семейство било като торнадо, засмукващо всички.

Припомни си дребните разпавии и бурните сдобрявания, гръмко изказаните, неоспорими мнения. И винаги около тях като вълшебна сантиментална мъгла се рееше Литва. Нейният дядо страдеше по родината си. А неговите синове, които не бяха и зървали онази балтийска страна, чувстваха руското иго като лична загуба, лишила ги от принадлежащото им по рождение наследство, сякаш някой ги бе извел през вратите на рая и грубо треснал портите зад гърбовете им, за да не ги пусне никога обратно.

Когато слушаше възторжените им слова, Хелма вярваше, че Литва ги зове като разтърсващ душата негърски спиричуъл и някой ден, щом се отърсят от тромавите тела, ще се спуснат небесните колесници и те ще се възнесат, пременени в райските си празнични одежди, за да слязат на онези далечни пясъчни брегове като изгубени любими деца, завърнали се при нетърпеливо очакващите ги родители.

Е, поне се надяваше сега да са там, всички — баба и дядо, баща й и неговите братя и сестри.

Най-сетне Хелма стана и метна чантата си през рамо. Ако успееше да поработи в съботната тишина на библиотеката, би се справила с поръчката за час, най-много два.

Пътеката край потока щеше да я изведе до друга пътека, свършваща точно под библиотеката. Водата ухаеше на свежи листа и събудена земя. Хелма спря, затвори очи и вдиша дълбоко.

После отвори очи и тръгна, стъпваше уверено по натрошения чакъл към библиотеката.

ГЛАВА 9

ИНТЕРЛЮДИЯ: ОБЯД С МИСТЪР ЪПМАН

— Добър ден, мис Зукас — поздрави мисис Кармън, служителката на заемното гише, щом видя Хелма.

Тя набързо прибра нещо, твърде много приличащо на кълбо бебешко синя прежда, и две куки.

Дори за събота следобед библиотеката беше необичайно тиха. Редовните посетители седяха в отдела за вестници и списания, още няколко читатели търсеха необходимите им заглавия из каталозите.

— Здравейте, мисис Кармън. Днес май е много спокойно?

— Само в момента. Да бяхте тук преди час. Навсякъде пълно с хора, а някой побъркан непрекъснато се обажда по телефона, но нищо не казва. Едва сега си поех дъх. Днес на справочното бюро ли сте дежурна?

— Имам да довърша малко документи, това е всичко — обясни Хелма.

— Вие наистина сте се посветила на библиотеката — изгука мисис Кармън.

— Това е част от задълженията на един отговорен представител на професията — осведоми я мис Зукас. — Виждам, че са се натрупали много върнати книги, които трябва да бъдат поставени по местата им.

Кимна към количките зад заемното гише.

Мисис Кармън се поизправи на стола.

— Пати е малко настинала днес. Всички книги ще бъдат сложени по рафтовете, когато дойде следобедният помощник.

— И аз съм разнасяла книги — каза ѝ Хелма. — Никому не вреди от време на време да прави това. Напротив, спомага за поддържането на квалификацията. Съществуваме с цел обществеността да има достъп до знанието и удоволствието от четенето.

— Аз... — започна мисис Кармън, но Хелма я спря с вдигната ръка.

— Наистина трябва да поработя. Приятен ден.

Джордж Мелвил седеше зад справочното бюро, наведен над скицник. Хелма зърна учудващо точна рисунка на кестена пред библиотеката.

— Здравейте, мистър Мелвил — Хелма спря до бюрото. — Тази събота изглежда минава бавно.

Джордж Мелвил вдигна глава и се почеса по брадата, присвил очи срещу нея.

— Хелма, кога ще започнете да се обръщате към мен със собственото ми име, както правят всички останали? Работим заедно вече три години. Не е трудно да го кажете — Джордж. Само една сричка.

— Едва ли е уместно читателите ни да чуват как двама професионалисти от противоположни полове си приказват свойски. Вие и Патрис ли сте дежурни днес на справочното бюро?

Джордж Мелвил завъртя очи към тавана, после кимна.

— Много весело си прекарваме. Патрис ми каза, че сутринта вие сте се обадила, за да провери телефонен номер в градския указател. Направо сте отприщила любопитството й. И какво изобщо правите тук, щом можете да се забавлявате някъде навън?

— Искях да довърша поръчката за новите рафтове. По-лесно се съсредоточавам, когато е тихо.

— Да, сигурно това е най-подходящият ден. Началникът също ни озари с присъствието си.

— Мистър Ъпман е тук?

От всички работещи в библиотеката тя най-вече би желала да избегне мистър Ъпман и Патрис.

— Именно. Затънал е в бюджета. Добра идея, така не ни се бърка.

— О, Хелма — Патрис се появи зад Джордж Мелвил. Очилата й висяха на златната си верижка, оплетена с мънистения гердан, провесен на врата й. — Преди малко бихме могли да се възползваме от вашия опит, нали, Джордж?

Хелма не вярваше на нищо, излязло от устата на Патрис, ако имаше дори далечна прилика с похвала. Джордж Мелвил се намръщи.

— Това пък какво беше? — попита той Патрис.

— Но да — Патрис говореше на Хелма, не на Джордж Мелвил.
— Изключително интересен справочен въпрос. Един мъж, може би изтъкнат антрополог, вероятно дори професор, проучва хранителните навици, присъщи на различните етнически групи. За вас щеше да бъде особено интересно. Той смята, че ако членовете на всяка група се придържат само към своята исторически развила се диета — тоест японците да си ядат ориза, а ескимосите китовете и така нататък — и не възприемат храни от други култури, човечеството ще се освободи от всякакви болести.

— И това какво общо има с Хелма?

Тя беше благодарна на Джордж Мелвил, че зададе въпроса вместо нея.

— О, сигурно Хелма би могла да му даде ценни данни за хранителния режим на своята етническа група. Аз нямаше с какво да му помогна, защото корените ми са англосаксонски и нашата диета винаги е била разнообразна, а не ограничена от онова, което може да се извлече от горите и джунглите.

Джордж Мелвил отвори скицника си на празна страница и трескаво написа нещо. Показа го на Хелма така, че Патрис да не види: *Беше смахнат — съкафезник на П.*

— Доколкото си спомням, дядо ми споменаваше някакви особено сочни хлебарки — каза Хелма. — Ако желаете, с удоволствие ще попитам леля си.

Патрис сгърчи лицето си в гримаса, а Джордж Мелвил намигна.

— Извинете ме — продължи Хелма, — но имам работа.

— Установихте ли кой е тайнственият мъж? — подвикна Патрис след нея.

Хелма се закова насред крачка и се извъртя към Патрис.

— Моля?

— Говоря за мъжа с онзи телефонен номер. Нали не можах да го намеря в градския указател и си помислих, че вие естествено сте ми дала грешен номер, затова се обадох да проверя дали съществува такъв.

Хелма не измисли с какво да отвърне на тази наглост, затова просто изчака да чуе останалото.

Патрис завъртя глава, ноздрите ѝ се раздуха едва забележимо.

— Само каза „Да?“, макар че го попитах за името и адреса му. Делови или лични са отношенията ви?

Джордж Мелвил наведе глава и закри очите си с длани.

— Патрис — каза Хелма, — вие несъмнено сте излязла извън обсега на задълженията си като библиотекарка и сте навлязла в област, която се нарича нарушаване правата на личността.

Патрис сви устни.

— Хелма, само се опитвах да ви помогна. Нали се обадохте в библиотеката за съдействие?

— Когато се обадох, оказахте ми цялото съдействие, от което имах нужда. Моля ви в бъдеще да насочите прекомерната си любознателност към собствените си проблеми.

Хелма се обърна. Чуваше зад себе си възмутения глас на Патрис, долови думата „неблагодарна“.

Вратата към кабинета на мистър Ъпман беше отворена. Седеше зад бюрото, улисан в струпаните пред него книжа. Тя преглътна и се постара да подмине кабинета безшумно, призна си, че опитва да се изплъзне.

— Мис Зукас! — повика я мистър Ъпман.

Заловената Хелма спря.

— Добър ден, мистър Ъпман.

Той ѝ махна да влезе в кабинета. Хелма направи само крачка навътре, придаде си вид на много забързан човек, на когото пречат да изпълни важна задача.

— Чух, че снощи в града имало още едно убийство — Той разтри главата си с двете ръце. — Какво става в Белхавън? Преместих се тук с мисълта, че най-после ще се отърва от престъпниците. Този град — всъщност градче — е с може би най-ниската престъпност в цялата страна. Знаете ли, веднъж си загубих портфейла в супермаркета „Кей Март“. Момче на четиринадесет години го намерило и ми го върна. Нищо не липсваше. Дори един долар. Нищо. Представете си, в „Кей Март“! През повечето време дори не си заключвам къщата. А сега това. Не че сравнявам различните случки, но снощи някакви хулиганчета са ровили в колата ми.

— Взели ли са нещо?

— Не съм сигурен. Изсипали всичко на пода и съдрали калъфите от седалките. Вече винаги ще я заключвам, не се съмнявайте.

— Обадохте ли се на полицията?

Мистър Ъпман кимна.

— Тази сутрин. И тогава научих за второто убийство. Сигурно хората от управлението са прекалено заети с това разследване, защото шефът дойде лично да се занимае с моя дребен проблем.

— И какво каза?

— Според него били непълнолетни бандитчета. Безпризорни. Били под влиянието на телевизията и всички онези пълни с насилие видеоклипове.

— Мистър Ъпман потропа с пръст по бюрото. — Съчетанието от съвременна технология и неистовото желание на американците да се изпреварят един друг води до упадъка на нашите ценности. Потребявай, потребявай. Всички мислят само за това. Вече не съществува вяност към семейството и нравствеността. Животът е натрошен на парчета, а днешните деца са напълно безотговорни.

Хелма си спомни прочетения някога подобен коментар, приписван на Сократ.

— „Те имат лоши обноски, презират авторитета. Проявяват неуважение към по-възрастните и предпочитат да бърбят, вместо да се упражняват“ — цитира тя по памет.

— Абсолютно права сте, мис Зукас — мистър Ъпман мрачно се взираше в бюрото си. — И сега — още едно убийство.

— Бих казала, че Белхавън си плати кървавия данък за годината — предположи Хелма. — Злополучно съвпадение е, че тези печални събития бяха само дни едно след друго.

— Може, но на мен ми се струва, че става все по-зле — мистър Ъпман вдигна поглед към Хелма. — Днес не сте дежурна на справочното бюро, нали?

— Само минах да съставя поръчката за рафтовете за медицинската справочна литература — обясни Хелма и се нареди да излезе.

— О, така ли? Е, аз пък имах намерение да работя по бюджета, но все се разсейвам с мисли за нашата престъпност. Първо труп в библиотеката. Чух, че открили втория убит в багажника на кола.

— Все пак ще отида да се занимавам с поръчката — Хелма направи още една крачка към вратата.

— И за двама ни събота не е най-сполучливият ден да работим тук. Вие обядвахте ли?

— Не, но предпочитам тази поръчка да ми се махне от главата.

— Ами! Настоявам. Поемам отговорността, че ще довършите поръчката в понеделник. — Той махна към книжката на бюрото. — И бюджетът може да почака. Всъщност мога да го обобщя съвсем кратко — недостиг на средства. Боя се, че заради новата компютърна система ще се наложи да прекратим абонамента за някои поредици.

— Бихме могли да почакаме с автоматизацията — напомни Хелма.

Мистър Ъпман поклати глава.

— Така ще изостанем.

— От кого?

— От другите библиотеки, от света.

Мистър Ъпман излезе иззад бюрото и преди Хелда да осъзнае какво става, той вече я извеждаше от библиотеката през задната врата. Поне не край справочното бюро, пред очите на Джордж Мелвил и мисис Кармън, или още по-лошо — на Патрис.

— Какво ще кажете за закусвалнята на Сол? — попита мистър Ъпман, когато вече вървяха по тротоара. — Ще се поразходим, денят е толкова хубав.

— Чудесно.

— Винаги ме блазнят техните сладкиши. Правят ги по домашни рецепти. — Потупа се по корема. — Черешовият е направо смъртоносен.

Хелма се усмихна вежливо и заобиколи жена, която поливаше растения в саксии пред един бутик за модни облекла. По улицата вече цъфтяха теменуги и мушкато.

Хелма поръча обичайното телешко печено на подложка от бял хляб с малко масло и чаша чай с лед.

— Това ли е всичко? — учуди се мистър Ъпман, когато им донесоха поръчката. — Не искате ли салата или супа?

— Не, благодаря.

— Ами че вие сигурно сте евтино гадже — отбеляза той, докато нареждаше пред себе си чиниите с многоетажни сандвичи, супа и чипс.

— Нито съм евтина, нито съм гадже — осведоми го Хелма.

Мистър Ъпман виновно наведе глава.

— Само опитах да се пошегувам. Не исках да ви обидя.

— Приемам извинението ви — смили се Хелма и разряза месото.

— Често ли се храните тук? — попита мистър Ъпман.

— Само ако така ми е по-удобно. Предпочитам да си готвя, вместо да ям в ресторанти.

— Де да можех и аз да кажа същото! След смъртта на съпругата ми почти винаги се храня по заведения, но вкусът не е съвсем както трябва, нали разбирате?

— Твърде много въглехидрати.

— Да. Скорбяла, мазнини, сол...

— Не знаех, че сте бил женен — каза Хелма.

Мистър Ъпман зарея поглед над главата ѝ.

— Осемнадесет години. Почина от рак.

— Съжалявам.

— Стана бързо. Единственото утешение. Така че не се магнах от големия град само заради престъпността. Когато Али почина, исках да живея другаде. И направих сполучлив избор. Не би трябвало да се оплаквам заради две убийства и няколко глупави хлапета. Просто бях свикнал с мисълта, че Белхавън е сред последните твърдини на спокойствието и разума.

— Мисля, че е по-добре да приемем случилото се през последните дни като временно объркване. Скоро престъпленията ще бъдат разкрити и ще можем да се върнем към нормалния живот.

— Надявам се да сте права. Знам, че няма как да избягаме от престъпността. Спомням си колко безопасен ми изглеждаше животът, когато бях дете. — Мистър Ъпман се засмя. — Сега ми е забавно, защото знаете ли къде израснах?

— Не.

— В Лас Вегас. Баща ми беше пастор в една църква там. Той и майка ми се смятаха за мисионери сред погълнатите от хазарт езичници. Сигурно са виждали прекалено ясно тъмните страни на живота, но мен опазиха от това.

— Живи ли са? — реши да попита Хелма.

— Загинаха при самолетна катастрофа — мистър Ъпман сви на хармоника сламката от своята „Кока-Кола“. — Каква подигравка на

съдбата. Отиваха на почивка във Флорида. Щяха да празнуват четиридесетата годишнина от сватбата си. Аз им купих билетите.

— Колко жалко.

Той се извърна към прозореца, късогледите му очи сякаш се взираха в нещо много далечно. После се усмихна на Хелма.

— Вие не сте родом от Белхавън, нали?

Хелма кимна. През тези години той поне веднъж е прочел документите ѝ.

— От Мичиган съм. Дойдох в щата Уошингтън, след като завърших Библиотекарския институт. И имам намерение да остана тук.

— А вашата приятелка?

— За кого говорите, мистър Ъпман?

— За Рут Уинтърп. Но моля ви, наричайте ме Ал.

Хелма си представи как нарича мистър Ъпман Ал. Не, няма да стане.

— Трудно е да се предскаже дали Рут ще остане в Белхавън.

— Доколкото разбирам, тя продължава да води бурен личен живот — отбеляза мистър Ъпман, докато забърсваше устата си със салфетка.

Хелма бутна чинията си настрана.

— Доколкото аз разбирам, мистър Ъпман, вие сигурно по-добре от мен познавате стихииите в личния живот на Рут.

С учудващо за самата нея удоволствие Хелма наблюдаваше червенината, плъзнала по лицето му от яката на ризата нагоре към ушите и лъскавото теме. Той се закашля в салфетката и припряно се зае със сандвича си.

Хелма стана.

— Мистър Ъпман, благодаря ви за обяда. Мисля, че ще се вслушам в съвета ви да отложи поръчката за рафтовете до понеделник.

— Почакайте, мис Зукас... Хелма — примоли се той и също се изправи.

Хелма спря, забеляза, че седналата най-близо до тях двойка ги гледаше с интерес. Обърна се към тях с професионалната си усмивка и те пак насочиха вниманието си към храната.

Мистър Ъпман мачкаше салфетката.

— Много съжалявам, ако съм ви обидил, мис Зукас. Малко съм ги позабравил тези неща. Бих желал да ви заведа на вечеря или на кино

някой път. Искам да кажа, ако не ви е неприятно да излезете с мен.

За дебелите лупи очите му бяха като грамадни кладенци, пълни с печал.

— Страхувам се, че подобна перспектива би се отразила зле на професионалните ни отношения.

— Но съпругата ми беше библиотекарка — каза той.

— Бих искала да помисля за това.

Той кимна.

— Разбирам. Някой път ще ви се обадя след работа.

— Така е по-добре.

Щом излезе пред закусвалнята, Хелма си погледна часовника. Ако побързаше, можеше да хване автобуса в два без двадесет. Ускори крачка, но се поколеба. Такъв топъл ден. Беше с най-издръжливите си обувки, а до „Бейсайд Армз“ нямаше и две мили. По-здравословно беше да се прибере пеша.

Рут би казала, че мистър Ъпман „сваляше“ Хелма. Но самата тя не вярваше да е точно така. Той някак будеше жалост. Странно, но никога досега не се бе замисляла, че и мистър Ъпман има свой живот и че дори може да е самотен.

Хелма крачеше уверено през града, край тухлената сграда на музея, щанда за кафе през магазина „Нордстрьом“, старееше се да съгласува крачките си с движенията на ръцете и дишането, не се заглеждаше в пазаруващите хора. Рядко си позволяваше да обикаля безцелно по магазините и не проумяваше какво привлекателно има в това да бродиш от магазин на магазин и да зяпаш.

Чуваха се подмятания за строеж на голям супермаркет с паркинг в края на града и Хелма се тревожеше за Белхавън. Беше чела за процесите в други градове — празни витрини, спад в печалбите. Големите магазини отмъкват клиентите на по-дребните собственици, защото хората се интересуваха не толкова от общото благополучие, а от възможността да купят всичко под един покрив и в приятен изкуствен климат.

Замислена за възможния упадък на Белхавън, Хелма нарочно тръгна по-бавно и огледа оживената улица с нейните къщи от викторианската епоха, сенките под дърветата, ярките надписи по витрините. Забелязваше жените, повели децата си, бебетата в колички, прегърнатите младежи, белокосите старци, хванали се под ръка, дори

чудатата група пубертети с модно окъсани дрехи и дивашки прически. Нима всички те просто ще станат клиенти на крайградския супермаркет, без да забележат никаква разлика, освен че там е по-лесно да си паркират колите? И няма да почувстват, че губят своя град?

Хелма излезе от централните улици и тръгна по тротоара на виещия се над залива широк булевард. Съвсем лек бриз гонеше малки вълнички по водата.

Следобедът сивееше, без да заплашва с дъжд, а разсеяната светлина успокояваше очите. След четиринадесет години, прекарани в Белхавън, Хелма се чувстваше особено уютно на такава ненатрапчива светлина, която не ти налагаше да носиш тъмни очила, нито застрашаваше тапицерията на мебелите ти.

Отбягваше мисълта за онова, което всъщност занимаваше ума ѝ — убийството. Мъртвият Ърни Ларсен, мъртвият непознат, когото и тя, и Рут бяха срещнали, влизането с взлом в нейния апартамент, жълтото парче хартия. *Убийство*. Сърцето започваше да бие по-ускорено само от съскането на тази дума. Тя не искаше да има нищо общо с убийства.

Мина през квартала „Сийскейп“, край „Бейуоч Апартамънтс“ и няколко безименни жилищни сгради, които гордо и скъпо се извисяваха до залива. Горещи въздушни тласъци от профучаващите коли я продухваха. Хелма си каза, че би трябвало тротоарите да са по-отдалечени от уличното платно.

— Внимавайте!

Преди да се усети, Хелма беше съборена в храстите, претърколи се, а бодлите я драскаха през дрехите. Още едно тяло се омота в нейното. Хелма го заблъска, накрая заудря с юмруци.

— Олеле! Престанете!

Успя да седне, оправи си блузата и полата.

Близо до себе си видя лицето на млад мъж с каска и лъскаво черно-зелено впито трико като на велосипедист, но този имаше наколенки и налакътници. На краката си бе сложил черни кънки ролери.

— Добре ли сте? — попита той.

Редки мустачки едва личаха над горната му устна.

— Още не съм сигурна.

Той скочи и се загледа в булеварда.

— Онова копеле шиб... идиота де. Можеше да ви убие. Видяхте ли го?

— Не. Кой беше? Помислих, че ме блъснахте случайно.

Той тръсна глава и свали каската от изпотената си кестенява коса.

— Не. Някакъв глупак в кола. Качи се на тротоара. Трябва да е бил пиан.

Хелма махна сухо клонче от косата си.

— Що за кола беше?

— Божичко, де да знам. Зелена или май сива. Не се загледах.

Хелма му протегна ръка.

— Много съм ви благодарна. Сигурно сте ми спасил живота.

Той стисна ръката ѝ, после ѝ помогна да се измъкне от храстите.

— Тъкмо щях да ви заговоря и оня връхлетя. Работите с Иви, нали?

— С Иви Окснард? Да. Познавате ли я?

Той кимна, кафявите му очи гледаха печално като че беше кутре.

— Тъхъ, такова... приятели сме.

— И живеете над пицарията? — попита Хелма.

— Поне засега.

— Ясно.

— Ами ако вече сте добре, да си ходя.

Той закопча ремъка на каската под брадичката си.

Хелма изтупа полата си.

— Имам една леля Ем, която живя щастливо омъжена шестдесет и две години. Зная, че вие не сте женени, но тя обича да повтаря, че за да се поддържа една връзка, не може всеки от партньорите да дава по петдесет процента. Всеки трябва да дава по сто.

— Кажете го на Иви.

— Щом го казах на вас, вече мога да говоря и с нея.

Той махна и се понесе напред с енергични движения на ръцете.

Хелма продължи към дома си, вървеше колкото може по-далеч от платното. Двигател на кола изръмжа зад гърба ѝ и тя се извъртя с разтуптяно сърце.

Приятелят на Иви бе казал, че онзи шофьор вероятно е бил пиан. Още от следобед ли се е напил? Тя тръгна по-бързо, надяваше се да е било точно така — някакъв пиан непознат.

Прекося паркинга на „Бейсайд Армз“, пътят вдигна смачкана пластмасова чаша и я хвърли в кофата за боклук. Погледна празното място на колата си и трепна, но си спомни, че я остави пред къщата на Рут. По-късно щеше да я прибере. Искеше да си отдъхне, преди пак да се препира с приятелката си.

Хелма се преоблече, сипа си чаша чай с лед и тъкмо посегна да отвори вратата на балкона, когато се обади нейната майка.

— Хелма, още едно убийство! Какво да мисли човек вече? Ей сега чух по радиото. Намерили труп на мъж в багажник на кола, долу на пристанището!

— Здравей, мамо — Хелма разсеяно разбъркваше изкуствения подсладител в чая. — Да, чух за това. Изглежда още няма яснота за повечето обстоятелства.

— Но полицията би трябвало да е поразровила доста неща. А ние все последни научаваме, нали? В този град един убиец се разхожда на свобода, а те не ни съобщават достатъчно сведения, за да се предпазим от него.

— Мамо, снощи как мина курсът ти по керамика?

Хелма отпиваше от ледения чай, докато майка ѝ описваше статуетката на целуващи се момченце и момиченце, която сега оцветявала. Два бели лоцмански катера запъхтяно бързаха навътре в залива, може би за среща с пристигащи товарни кораби. Над балкона се спусна чайка, кресна заядливо и с плясък на криле се понесе надолу към водата.

Хелма чу звънеца на входната врата.

— Извини ме за момент, мамо. Някой звъни на вратата. Може ли да ти се обадя по-късно?

— Ами просто отвори. Ще почакам. Току-виж е някой рекламен агент и бързо се отървеш от него.

Хелма въздъхна и предвидливо обърна слушалката към стената.

Беше шефът Галънт, облечен във всекидневен сив панталон и широка плетена блуза. Косата му не беше толкова грижливо сресана като при идването му в библиотеката. Ухили се, щом Хелма отвори вратата. Тя прибра един кичур зад ухото си.

— Преча ли? — попита той.

— Не — несигурно отрече Хелма, загледана в сините му маратонки.

— Може ли да поговорим няколко минути?

— Предполагам, че идвате по работа?

— Да, стига да имате време.

Хелма изпита леко неудобство от мисълта да обсъжда служебни въпроси с толкова лекомислено облечен полицейски началник, но отвори вратата по-широко.

— Моля, заповядайте. Искате ли чай с лед?

— Звучи чудесно. Благодаря.

Хелма взе от шкафа телефонната слушалка.

— Мамо, имам посетител, затова ще ти се обадя по-късно.

— Май чух мъжки глас? — попита майка й, сякаш останала без дъх.

— Да, така е.

— Кой е?

Хелма не отговори.

— Да не е шефът Галънт?

— Да, мамо. Така е.

— О, Вилхелмина! Това е прекрасно! Дано прекарате добре с този мил човек. С него всяка жена би се чувствала в безопасност, колкото и убийци да има в града.

— Доскоро, мамо. Ако не ти се обадя тази вечер, утре ще се видим за вечеря — каза Хелма и внимателно остави слушалката върху телефона.

Шефът Галънт стоеше пред плъзгащата се остъклена врата към балкона и гледаше двата катера, вече почти излезли от залива.

— Хубав изглед имате — той се обърна към Хелма. — Живея тук целия си съзнателен живот, а така и не свикнах с красотата.

— Винаги е различно заради времето и светлината.

Хелма сипа леден чай от каната и му подаде чашата.

— Не вярвам да сте дошъл, за да говорим за природните прелести.

— Права сте, не затова дойдох.

— Да седнем на балкона — предложи Хелма и излезе първа.

Настаниха се на белите плетени столове, между тях беше масичката със стъклен плот. Листата на маргаритките в саксиите прошумоляваха от бриза. Хелма се облегна на масата, чакаше шефът Галънт да започне разговора.

— Научих, че тази сутрин сте разпознала мъжа в моргата — каза той небрежно, сякаш още обсъждаха изгледа към залива.

— Не разпознах, а познах — поправи го Хелма.

— Познала сте го — повтори шефът Галънт. — Можете ли да ми обясните по-подробно онова, което загатнахте на полицаите?

— Всъщност не е нищо особено. Онзи мъж дойде в библиотеката, търсеше данни за колегите. Твърдеше, че имал син, който трябвало да продължи образованието си. Но това нищо не означава. Всеки ден стотици хора минават през библиотеката.

Шефът Галънт кимна.

— Помня — най-ползваната библиотека в целия щат.

— На глава от населението — добави Хелма.

— Леман ми каза за предложението ви да потърсим наоколо някаква взета под наем кола. Дори сте знаела нейния регистрационен номер. Ще ми обясните ли как научихте за колата?

— Намерихте ли я вече?

Шефът Галънт скръсти крака и се облегна назад, подпрял чашата на коляното си.

— Кажете ми каквото знаете, после аз ще споделя какво научихме. Така бива ли?

— Да речем, че се споразумяхме. Вероятно това няма връзка с останалите събития, но преди обяд в деня след убийството в библиотеката от градския указател падна листче в момента, когато един читател го разлистваше. Оставих листчето на бюрото, а съвсем скоро след това онзи господин, вече покойник, дойде да пита за справочниците, после се оказа, че листчето е изчезнало. Същия ден обядвах с майка си в закусвалнята на Сол и онзи мъж понечи да влезе, но се отказа, вероятно защото всички места бяха заети. Излязох да го настигна. Не успях да го догоня, но забелязах номера на колата.

— Често ли запомняте регистрационни номера?

— Аз съм наблюдателна жена.

— А как научихте, че колата е взета под наем? — попита шефът Галънт.

Очите му се присвиха. Взираше се в Хелма, без да мигне.

Тя отвърна на погледа също тъй твърдо.

— Проявих любопитство, това е всичко. Поведението му изглеждаше чудато, затова проверих регистрационния номер. Едва ли

има значение по какъв начин сторих това.

Шефът Галънт не отместваше погледа си от лицето на Хелма, мълчеше. Тя познаваше тази полицейска тактика, чиято цел беше да те разприказва. Веднъж прочете нещо за този следователски трик. Хората по начало са склонни да запълват възникналите паузи в разговора и често споделят повече, отколкото първоначално са искали. Хелма си пиеше чая и също не говореше. Накрая шефът Галънт се наведе напред и опря лакти на масата. Хелма леко се дръпна назад, по-далеч от едрото му тяло и напрегнатия поглед. Но не, така сякаш му даваше предимство, пък и не беше неприятно да седи близо до шефа Галънт.

— Помните ли какво беше написано на листчето? — попита той.

Хелма се намръщи. Не помнеше, поне в момента.

— Букви и цифри, които на пръв поглед не съдържаха никакъв смисъл. Поредица от букви, после четири цифри. Доколкото си спомням, имаше 6 и 9.

— И нищо друго? Това може да се окаже изключително важно за разследването. А *ние* сме обучени да намираме смисъла в информация, която за другите изглежда незначителна.

Ето я отново тази любезна снизходителност.

— Значи говорите за необучената част от населението — инженерите, медицинските сестри или, да речем, библиотекарите?

— Поне не са компетентни в полицейските разследвания.

— Съжалявам — отвърна Хелма.

Не го лъжеше. Той я попита дали си спомня написаното на листчето, а не дали си го е преписала.

— Сега и вие трябва да спазите своята част от уговорката — напомни тя.

Шефът Галънт погледна към залива.

— Все още не знаем това, което се надявахме да разкрием. Не сме установили самоличността на мъжа, намерен в колата на вашата приятелка. Но вие бяхте права за колата под наем. Намерихме я между няколко дървета, съвсем близо до влаковото депо. Най-вероятно последният убит е бил застрелян в нея.

— Като шофьор или като пътник? — попита Хелма.

— Най-много кръв имаше по шофьорската седалка. Това подсказва ли ви нещо?

— Попитах просто така.

— Вие сте много любознателен човек, нали? — усмихнато отбеляза той.

— Любознателният ум е задължително качество за един библиотекар — уведоми го Хелма. — Подозирате ли наличието на някаква връзка между това убийство и смъртта на Ърни Ларсен?

Шефът Галънт потри брадичката си, усмихна се на мъж в каяк, който усилено гребеше край скалистия бряг.

— Възможно е — предпазливо отвърна той.

— Трябва да признаете, че е необичайно съвпадение за толкова кратко време да има две убийства на двама непознати в града мъже.

Телефонът звънна.

— Извинете.

Тя стана. „Точно навреме“, каза си.

— Хелм, Рут се обажда. Я идвай тук да разнищим тая история.

— Не съм съвсем сигурна за какво говориш.

— За кода. Идвай, ще го разгадаем.

— Мисля, че го оставих на съхранение при тебе.

— Че аз ти го пазя. Не си казвала да не го гледам.

— Подразбираше се.

— Ох, Хелми! Нали знаеш колко разбирам от намеци.

— Когато така ти е по-удобно.

— Хайде де, не бъде такава мърморана. Идвай най-сетне. И без това трябва да си прибереш колата.

През отворената врата виждаше изпънатите крака на шефа Галънт. Беше дръпнал стола си настрана от масата, седеше с гръб към нея, близо до вратата.

— Вероятно ще успея да си наглася времето.

— Това пък какво означава? — попита Рут. — О-о-о! Имаш си компания ли?

— Правилно.

— Да не е — сецаш се кой, пазителят на закона?

— Да, така е — делово отговори Хелма.

— Ще му кажеш ли за тоя код?

— Не.

— Ами добре тогава. Значи първо ще си поиграем на детективи. Ще се видим, като успееш да се домъкнеш тук.

Рут прекъсна и Хелма промълви в заглъхналата слушалка:

— Благодаря, че се обади. С удоволствие ще отделя малко от времето си. Довиждане.

Хелма се върна на балкона.

— И докъде бяхме стигнали? — осведоми се тя.

— Обяснявахте ми за своя любознателен ум.

Шефът Галънт вдигна чашата към устните си. Досега Хелма не бе забелязала как косата му слизаше в очертан клин на челото. Нищо чудно, че той пускаше кичур на челото си. Ако решише косата си назад, с този остър триъгълник би изглеждал твърде зловещо за шеф на полицейско управление.

— Според мен беше друго — тя също надигна чашата си. — Обсъждахме колко странно е само за три дни да има две неразгадани убийства.

— Седим си ние тук — изрече шефът Галънт и с жест присъедини Хелма към това „ние“, — прием леден чай на балкона, сякаш е кой знае какъв горещ слънчев ден. А при такова време в Калифорния хората се гушат вътре около радиаторите.

— Не смятате ли, че и хората като останалите млекопитаещи — попита Хелма — умеят да се приспособяват към средата си? Студено ли ви е? Да влезем ли вътре?

— Не. Много ми е уютно. Казах го ей така. Израснах в Индиана. Горещо влажно лято и люти студове през зимата. Когато се преместих тук, две години чаках лятото, преди да разбере що за климат е тукашният. Сезоните не се различават много един от друг.

Хелма се замисли как сезоните падаха като завеси в Мичиган, отбелязваха течението на времето, смяната на годините с яснота, която никой не можеше да пренебрегне.

Веднъж, няколко години след идването си в Белхавън, Хелма с увлечение четеше биографията на Томас Джеферсън. Беше затънала в историята на живота му и малко се съмняваше дали трябва да вярва на всичко написано за връзката му с тази Сали Хемингс. Стресна я някакъв шум. Отвлече вниманието ѝ от книгата и тя надзърна през прозореца. За съвсем кратък миг, по-малко от секунда, учудено се запита — пролет ли е сега или есен?

Понякога онова объркване я спохождаше отново и тя го възприемаше малко тревожно. През първите си години в Белхавън смътно усещаше, че живее като в застинало време, сякаш естественият

процес на живота ѝ е спрял и няма да тръгне пак, ако не почувства отчетливите сезонни промени на Средния Запад.

— От време на време ми прави удоволствие да отида до фермите в долината. Напомнят ми за дома — каза шефът Галънт. — Мъчно ли ви е за родните места понякога? Бихме могли да...

— Според мен се отклонихме от разговора за тукашното положение — внимателно му напомни Хелма.

— Мис Зукас, няма защо да обсъждаме положението. Вероятно сте не по-малко осведомена от мен. Както се изразихте, имаме две неразгадани убийства и за съжаление вие случайно имате някаква косвена връзка с тях. Колкото повече си сътрудничим, толкова по-бързо ще приключим разследването на тези престъпления.

— Нима искате да кажете, че не ви съдействам достатъчно? — попита Хелма.

— О, напротив. Съзнавам колко неприятно и трудно е да отидете за оглед на труп в моргата. Само искам да изразя надеждата си, че ще продължавате да мислите за подробностите в кратките ви контакти с онези мъже. Всичко, което за вас е незначително, обикновено и безинтересно, може да се окаже ключ към решението.

— Сигурна съм, че ви съобщих всичко, което би могло да ви улесни — увери го Хелма.

— Ценя това — каза шефът Галънт.

Остави празната чаша на масата, потри ръце и ги опря на коленете си, готов да стане.

— Несъмнено сте проверили агенцията за коли под наем в Сиатъл — предположи Хелма. — Измислено име ли е използвал?

Шефът Галънт кимна.

— От откраднатата кредитна карта. Един чек не може човек да напише, без да му поискат куп документи, но само да извади това парче пластмаса и целият свят му прави път.

— Имахте ли някакъв успех с отпечатъците от пръсти, които снехте в апартамента ми?

Той поклати глава.

— Малкото, които открихме, бяха само ваши. Поддържате дома си безупречно чист.

— Благодаря. А какво научихте за убийтия в библиотеката? Нещо ново?

Шефът Галънт я гледаше твърде втренчено.

— Нищо съществено.

Хелма скръсти ръце и също впи поглед в полицейския началник.

— Мисля, че криете нещо от мен.

— Бих могъл да кажа същото за вас, мис Зукас.

И двамата се взираха един в друг, стиснали устни.

Мис Зукас се закашля.

— Е, сега си спомних, че вторият убит май побърза да излезе от закусвалнята по-скоро защото ме видя, отколкото защото нямаше къде да седне.

Шефът Галънт кимна.

— Искал е да избегне срещата с вас?

— По-скоро долових, че не иска аз да го видя. Сигурна съм, че ме чу, когато го повиках.

Хелма кимна подканящо към шефа и вдигна вежди.

Той потърка брадичка и каза:

— Открихме, че Ърни Ларсен е от Чикаго.

— От Чикаго? Там е роден или е живял в града?

— И досега.

— Има ли друго?

Уверена беше, че имаше. Погледът на шефа Галънт стана невъзмутимо вежлив. Приключи разговора с нея за полицейското разследване.

— Фамилията ви е интересна — Зукас. Гръцка ли е?

— Литовска.

— Литовска ли?

— Да. Това има ли някакво значение?

— Не. Просто не е от често срещаните.

— Може да е така в тази част на страната, но не и по родните ми места. А доколкото ми е известно, в самата Литва фамилията Зукас се среща толкова често, колкото тук Джонсън.

— В училище бяхте накрая на всеки списък, нали?

Хелма кимна.

— Братовчед ми и аз, освен в осми клас, когато замалко имахме съученик на име Роджър Зилстър. Но като последна все имах време да помисля, преди да ме извикат.

Шефът Галънт се засмя.

— Пазите ли още домашния ми номер? — попита от вратата на апартамента.

— Да.

— Готов съм да чуя всеки факт, който си припомните. Не се колебайте да ми се обадите.

— Непременно.

Хелма извади от чекмеджето чифт чисти бели чорапи и седна на леглото да ги обуе, преди да тръгне към къщата на Рут.

Щом седна, почувства се като Дороти в маковите поля край вълшебната страна Оз. Дрямка. Повече от всичко на света искаше да подремне. Да затвори очи и да се свие на кълбо под ухаещите на цветя чаршафи. И да спи. Желанието беше направо непоносимо. Ръката ѝ вече махаше покривалото на леглото, но твърдо си заповяда да го пусне, да отиде в хола и там да си обуе чорапите.

ГЛАВА 10

ХЕЛМА И РУТ РАЗНИЩВАТ ЗАГАДКАТА

— Задръж конете — чу се приглушеният крясък на Рут от къщата. — Вече идвам!

Тя рязко отвори вратата и гневно се извиси на прага.

— Колко пъти е нужно да натиснеш това проклето нещо?

— За какво говориш? — попита Хелма. — Звъннах само веднъж.

— Веднъж ли? Стори ми се, че бяха десетина пъти. Тъкмо се преобличах и не можех да изскоча гола, за да ти отворя.

С изключение на тюрбана, килнат над дясното ѝ ухо, черните одежди на Рут бяха заменени от избелели и опръскани с боя джинси и тениска с невероятни размери, на която беше написано СПАСЕТЕ КИТОВЕТЕ — ПРИБЕРЕТЕ СИ НЯКОЙ ВКЪЩИ! Пръстите на босите ѝ крака бяха лакирани в алено.

— Само веднъж, Рут. Звъннах само веднъж.

Рут махна фибите от косата си, пристъпи навън и огледа пътеката. После хвана Хелма за ръката и я дръпна в къщата. Вратата се затръшна.

— Някой звъня на вратата поне десет пъти — гръмко прошепна Рут. — Мислиш ли, че са били ТЕ?

— Кои ТЕ?

— Нали се сещаш де, убийците.

Рут показа как се стреля с автомат от хълбок и надупчи кухнята с въображаеми куршуми.

— Трудно ми е да си представя, че убийците ще звънят на вратата и ще изчакат възпитано да им отвориш.

Рут махна и тюрбана, косата ѝ стърчеше на всички страни като прекалено дълго използвана четка за зъби.

— Ти така си мислиш. Истинските убийци сигурно са принудени да правят каквото най-малко очакваш. Но все някой звъня до побъркване — упорито настояваше Рут. — Може ти да си го уплашила.

— Да огледаме ли около къщата? — предложи Хелма.

Рут прокара пръсти през косата си, която за миг прилепна към главата ѝ, после пак щръкна победоносно.

— О, забрави я тая работа. Или са били хлапета, или ми е превъртяло въображението. Като гледам трупове, настръхвам.

Рут вече държеше плика, който Хелма ѝ остави. Беше грубо разкъсан в единия край.

— Искаш ли да отидем в твоя апартамент, или тук ще разгадаваме кода?

В кухнята на Рут цареше същият безпорядък като сутринта. Халатът още висеше на стола, където го остави Хелма. Спретнатите купчинки списания и писма, които беше наредила от Хелма на масата, бяха обкръжени от хаос. Тя сбърчи вежди, когато сивата котка на Рут притича покрай нея и изчезна в хола. Котките не бяха любимите ѝ животни.

— И досега не знаем дали това е код — каза Хелма, — но с удоволствие ще те откарам обратно, ако сега отидем в моя апартамент.

— Ох, Хелм — въздъхна Рут. — Ти направо превръщаш уклончивите намеци в изкуство. Чакай да си взема сакото. После мога и пеша да се прибера.

Хелма надзърна предпазливо в своя „Буик“, преди да отключи вратите.

— Тая кола... — Рут клатеше глава.

— Какво ѝ е на колата?

— Като нова е.

— Благодаря.

— Криво ме разбра, Хелм. Това не е по американски. Тая кола отдавна трябваше да е продадена на трета ръка и сега да я кара някой зарязал училището сополанко. Но по нея няма петънце, драскотина, нито веднъж не е удряна. Че даже постелките на пода не са оръфани.

— Не разбирам защо да не се грижа за нея, щом е стара.

Рут опипа чистите синтетични калъфи на седалките.

— Откога ги имаш тези? — попита тя.

— Откакто татко и мама ми подариха колата.

— Но това беше, когато завършихме гимназията! Не ти ли се иска да имаш по-нова кола, поне да е различна от тази?

— Защо?

— Ох, Хелм!

— Хелма.

Докато минаваха по криволичещите улици към „Бейсайд Армз“, Рут попита:

— Като малка четеше ли Ненси Дрю или Трикси Белдън?

— Никога не съм чела нещо от тях.

Тя намали пред знак „стоп“. Момче с празна торба за вестници на гърба се бе подпряло на велосипеда си и ядеше шоколад. Рут спусна стъклото на прозореца.

— Ей, малкия! Какво правиш тук? Къде ми е вестникът?

Момчето се ухили и сребристите скоби на зъбите му лъснаха.

— Здравсти, мис Уинтърп. Вашият вестник сигурно си е още в кутията. Днес е събота и излиза сутрин. Обикалям да си събирам парите.

— Значи ще трябва да пропуснеш моята къща.

Тя се изсмя през прозореца на колата и момчето почервения. Хелма подмина знака, а Рут още махаше на момчето.

— Готино хлапе — отбеляза тя и вдигна стъклото.

— Точно такъв е — напомни Хелма. — Дете, което... може да ми бъде син — довърши Рут вместо нея. — Миличка Хелма, не ми изнасяй лекции. Безобидният флирт е древен ритуал, който не признава никакви несъответствия в годините. Имах леля, която и на седемдесет и шест можеше с едно намигване да просне в краката си свежо двайсет и три годишно момче.

Хелма въобще не се усъмни в това.

— Хелми, да се върнем към детските ти четива — настоя Рут. — Ами нещо за Харди Бойс?

Хелма поклати глава.

— Не ми казвай нищо! — възкликна Рут. — Вече си представям. Скочила си от Беатрис Потър и „Мери си имаше агънце малко“ направо на Гибън и Шекспир.

Хелма зави в паркинга на „Бейсайд Армз“ и спря колата точно на мястото ѝ.

— Рут, не е честно да говориш така. Развитието на вкусовете ми към книгите не беше по-различно от другите деца. Дори съм чела книги на сър Артър Конан Дойл.

— Нима! — Веждите на Рут се извиха като дъги. — Ти сега кой ще бъдеш — Шерлок Холмс или Уотсън?

— Съмнявам се, че въобще ще направим нещо, какво остава пък да си разпределяме ролите. Пък и това е полицейско занимание.

— Тогава защо не каза на своя безукорен рицар Галънт, че имаш копие на изчезналия загадъчен текст?

— Бих могла да го уведомя и по-късно. И имам такова намерение.

— Ти какво, искаш да се изфукаш пред полицията ли?

— Съвсем не. Не виждам какво лошо ще стане, ако изчакам ден-два. — Тя се поколеба, но попита: — Не ти ли се струва, че полицаите *прекалено* се гордеят с уменията си?

— Хелма, това съперничество подхожда повече на пети клас.

— Не си права. Ако ни се стори, че навлизаме в нещо, с което трябва да се занимава само полицията, разбира се, ще оставим всичко в ръцете им, без да умуваме повече.

— Разбира се — повтори Рут.

Хелма влезе преди нея в апартамента си, бързо огледа кухнята и трапезарията. Всичко си беше на мястото.

Рут извади сгънатия плик от джоба на сакото си, бутна в края на масата книгата за организационните взаимоотношения, после отвори плика.

Хелма откъсна два листа от бележника до телефона и взе два идеално подострени молива от керамичната кутия.

— Благодарско — разсеяно кимна Рут и пъкна графита на молива между зъбите си, докато се взираше в буквите и цифрите.

Хелма седна до нея. Рут вдигна глава, примигваше объркано.

— Я пак го напиши това — заповяда на Хелма. — SQ VILKE HCR.

Хелма послушно повтори надписа на глас, докато го изписваше с печатни букви най-горе на своя лист.

— Първо да се позанимаваме с буквите, после ще опитаме и с цифрите — измънка Рут с молив в уста.

От следите на зъби по него той вече приличаше на огризан царевичен кочан.

— SQ може да е съкращение за „square“ или за „squat“^[1].

Но би могло да означава например „Southwest Quadrangle“^[2] — възрази Хелма.

— Ами VILKE?

— На литовски vilkas означава вълк.

Рут завъртя очи.

— Стига бе.

— Вярно е. Някога знаех детско стихче как вълкът гонил катеричката — „Vilkas viel... Vilkas bais...“ Не го помня.

Хелма се натъжи от това забравено детско стихотворение.

— Мила Хелма, ти пак взе да плещиш несвързано. А HCR звучи като някаква медицинска процедура, нали? — Рут тръсна глава. — Не, така съвсем ще се объркаме. Припомни си всички кодове, които използвахте в скаутските отряди.

— Никога не съм участвала в скаутски отряди за момичета.

— Естествено. Тогава помисли за кодовете, които е разгадавал Шерлок Холмс.

— Наскоро търсих книга по криптография за един читател, спомням си някои от по-простите кодове.

Седнаха една до друга. Хелма усещаше мускусния аромат от Рут — скъп парфюм, примесен с миризмите на къщата ѝ. Леко се отдръпна със стола си. Не ѝ беше неприятно да е близо до Рут, но нейната приятелка сякаш винаги заемаше значително повече място, отколкото човек би предположил. Тя просто се нуждаеше от пространство.

— В някои се използват числа.

— Това няма да ни помогне, освен ако числата на листчето са свързани с буквите — предположи Рут.

— Има един код с разместване, буквите се разделят на колони и е лесно да прочетеш съобщението. Нека ти покажа.

Хелма написа на хартията два реда:

БЩТНРТМРЪ

ААААУЕЪТВ

— Виж как изглежда кодираното съобщение.

— Не го разбирам — намръщи се Рут.

— Чети всяка колона от ляво на дясно.

— „Бащата на Рут е мъртъв“ — гласно изрече Рут. — Ей, Хелма Зукас, внимавай!

— Това е само пример. Можеш да разделиш буквите на колкото колони пожелаеш. Тук са девет колони по две букви. Възможностите за разделяне зависят от общия брой на буквите в съобщението. Би могла да използваш всички множители, с които можеш да получиш числото осемнадесет.

— Аз даже баланса на чековата си книжка не мога да пресметна — каза Рут.

— Помисли малко. Кои други множители дават резултат осемнадесет?

Рут направи гримаса.

— Очевидно е — три по шест.

— Правилно. Значи шест колони, по три букви във всяка. Има и други възможности.

— По-леко, мо-о-ля. Мозъкът ми не е свикнал с този начин на мислене.

— Рут преброи буквите на листчето. — Десет букви в тази щуротия, ако не обръщаме внимание на интервалите. Може ли?

— Засега — съгласи се Хелма. — Значи имаме две по пет или пет по две.

— Аз ще напиша едното, а ти — другото — предложи Рут, вече започнала да пренарежда буквите.

Тя свърши първа. Обърна се към Хелма и страшно кръстоса очи.

— Май не е каквото търсим.

Подаде своя лист. На него беше написано SKQEVHICLR.

Хелма мълчаливо плъзна листа си към Рут — SVLECQIKHR.

— Има и други варианти — обясни Хелма. — Буквите може да са написани отзад напред или да са наредени диагонално. — Чукна с пръст по листа.

— Понякога една буква замества друга или пък се използва сложна схема и така нататък.

— „И така нататък“ ми звучи подходящо — отбеляза Рут, подпряла брадичка на дланта си. — Не знам защо, но ми се струва, че „и така нататък“ може да се превърне в „до края на света“.

— Нали ти настояваше да потърсим смисъла в тези букви — напомни Хелма. — Поне нека се опитаме да довършим започнатото.

Рут изпъшка, но се наведе над своя лист. Работеха мълчаливо, само понякога промърморваха по нещо.

Накрая Рут се дръпна от масата и изпъна ръце над главата си.

— Защо да не напишем всички думи, които можем да съставим от тези букви, каквито ще да са, и да видим ще излезе ли нещо смислено?

Хелма откъсна още листа от бележника и двете отново се приведоха над масата. След малко сравниха написаното на двата листа. Думи и имена без никаква връзка.

— Доста жалки напъни, а? — Рут смачка ъгълчето на хартията пред себе си.

— Е, Т, А, О, N, R, I, S и H са седемдесет процента от буквите, използвани в думите на английския език, но тук не се повтарят никакви букви, значи и това нищо не ни подсказва.

— От тези десет букви можем да измъдрим какво ли не. — Рут махна с ръка. — Може и да са първите думи от авангардистка поема. — Тя разтърка очи. — Умът ми вече дава заето. Тези букви ми приличат на кокоши стъпки. Я да видим датите. — 10 март и 7 април.

— Къде ти е календарът?

— Вече проверих. И двете дати са се падали в четвъртък, не открих нищо особено, което да се е случило през тези дни.

— Значи четвъртъци. Е, поне за някого е имало значение. А числата?

— Според мен са телефонни номера.

— Откъде знаеш? Да не си се обаждала?

— Ами да, точно това направих. Записах си местните централи, прибавих двете поредици от цифри и се обадох на всеки номер със скалъпена история за някакво писмо, намерено в библиотеката.

— Брей, ти си била хитро момиче.

Телефонът звънна.

— Мис Зукас? — изрече гласът след смутено покашляне.

Хелма позна мистър Ъпман, но отвърна небрежно:

— Да, аз съм.

Той пак се закашля.

— Обажда ви се Албърт Ъпман. Надявам се, че не ви безпокоя в неподходящ момент.

— Как сте, мистър Ъпман?

Рут се плесна по челото и завъртя очи. Хелма ѝ обърна гръб.

— Добре, благодаря. — Той помълча. — Искам да ви се извиня, ако поведението ми днес ви се е сторило твърде грубо. Ако съм ви обидил, станало е неволно. Просто аз...

— Нищо лошо не се е случило, мистър Тъпман. Всички изпадаме понякога в неудобно положение. Моля ви, не се тревожете.

— Благодаря.

Хелма търпеливо изчака още една дълга пауза в разговора.

— Питам се дали вие... дали бихте се съгласила да отидем заедно на концерта на Филадельфийския струнен квартет следващата сряда. Ще бъдат тук само една вечер.

— Мистър Тъпман... — започна Хелма.

— Само за концерта — прекъсна я той, думите му почти се сливаха. — Мога да ви взема от дома ви в седем и да ви докарам веднага след концерта. За мен ще бъде голяма чест, ако се съгласите.

Хелма омотаваше кабела на слушалката около показалеца си. Какво лошо имаше в неговото предложение?

— Мистър Тъпман, отдавна имам желание да чуя концерт на този квартет. Благодаря ви за поканата.

Зад нея Рут се кискаше.

— Мис Зукас... Хелма, много се радвам да чуя това. Значи ще дойда в сряда, в седем часа. И моля ви, наричайте ме Ал.

— В седем часа. Довиждане — каза Хелма, не можа да се насили да изрече това „Ал“.

Рут се превиваше на стола, притиснала ръце към корема си, клатушкаше се напред-назад. Хелма отдалечи още малко своя стол и изчака представлението да свърши.

— Ще излизаш със стария Тъпи! — прихна Рут.

— Само ще отида с него на концерт на Филадельфийския струнен квартет — сковано каза Хелма. — Може би ще ми обясниш какво смешно виждаш в това.

— Ох, Хелм — Рут се изправи и изтри очи с опакото на ръката си. — Съжалявам. Не ти се подигравам. Но нали беше зле настроена към него?

— Да речем, че отношението ми е вече неутрално.

— Е, той не е толкова лош наистина. Случва се да стане малко мазен. Според мен не знае как да се държи с жените. Сигурно следва

правила, които е прочел в книжка.

— Разказа ми за покойната си съпруга — съобщи Хелма.

Рут кимна.

— Държи нейна снимка в портфейла си. И се хвали с нея, като че е новородено бебе. Не ми прилича на жена, която ще се остави да умре от рак.

— Рут! — сгълча я Хелма.

Рут вдигна рамене.

— Нали ти казах, не е лош човек. Подозирам, че е имал сърдечен пристъп, преди да се премести тук, затова сега толкова упорито се упражнява и тича всеки ден. Но щом поддържа тялото си във върхова форма, студентите души не стигат да потиснат първичните нагони.

Рут изведнъж се наведе напред, очите ѝ блеснаха.

— Хелм, помисли си само. Ако ти и Ъпи, такова де... сецаш се, значи ти и аз ще бъдем като кръвни братя, така да се каже — сестри по сперма.

Тя се свлече на стола с хълцащ смях и запляска с ръце.

— Не забелязвам нищо смешно в това.

— Никога не съм отивала в къщата му, но да знаеш, че има яхта. А с това клатушкане от вълните направо...

— Рут, наистина не се интересувам от личните ти завоевания — невъзмутимо изрече Хелма.

— Не знам някой да се интересува — печално изрече Рут, отметна ръце зад главата си и наклони стола назад. — Все едно, да се върнем към заниманията си. Разкажи ми какво научи за телефонните номера.

Доволна, че смениха темата, Хелма обясни на Рут как се е обаждала на всеки телефонен номер и когато някой ѝ отговореше, тя използваше измислената история с писмото.

— И те ти повярваха?

— Нямаха никаква причина да не ми вярват.

— Така излиза.

Тогава описа онзи глас, който все отговаряше еднакво с „Да?“ и нищо друго, също и металното щракане.

— Но не можа да се досетиш от какво е този звук? Поне не предполагаш ли нещо?

— Зная само, че е от някакъв метален предмет. Има и друго. Скоро след като набрах този номер, някой се обади на моя телефон, нищо не каза, но чух същото щракане.

— Но как е разбрал, че трябва да се обади точно на тебе? Няма как да ти знае номера.

— Живеем в съвременен свят — напомни Хелма. — Откакто разделиха компанията АТ&Т заради антимонополните закони, конкуренцията непрекъснато създава нови технологии в комуникациите. Съществуват телефонни системи, които мигновено проследяват откъде е обаждането, предпазват от подслушване и дори търсят някого автоматично вместо тебе.

— Нямам ли край тия чудеса? — удиви се Рут. — Я да се обадим пак на същия номер.

Тя стана и протегна ръка към телефона.

— Отиди при апарата в моята спалня — нареди Хелма и издърпа слушалката от ръцете ѝ. — А аз ще набера оттук. Така ще можеш да слушаш.

Рут се понесе по коридора към спалнята. Хелма разтреби масата — остави настрана листовите с драсканици, нареди моливите.

— Го-то-во! — викна Рут. — Давай!

Хелма набра номер 676-1649.

— Да? — каза вежливият мъжки глас.

Хелма се заслуша напрегнато. Вече беше сигурна, че това е запис. Все същият отговор всеки път. Дочу дишане, но се досети, че беше на Рут — твърде наблизно, твърде развълнувано.

Прищракане. Метално, отчетливо.

— Чух го! — кресна Рут в слушалката.

Хелма остави своята слушалка върху апарата и се втурна към спалнята си. Рут се бе изтегнала върху нейното легло, вдигнала крака на покривалото. Усмихна се, все още притиснала слушалката към ухото си. Хелма вдигна пръст пред устата си, взе слушалката от ръката на Рут и я пусна върху вилката.

— Какво има? — попита Рут и се надигна.

— Не е нужно да показваме кои сме на човека от другия край на линията. Представи си, че ни записват гласовете.

— Разбира се, че ни записват гласовете. Хайде де, Хелма, това си беше най-обикновен телефонен секретар, а онова щракане или тракане

е сигнал да си оставим съобщението.

Телефонът звънна.

— Аз ще вдигна в кухнята, после ти — каза Хелма. — Но искам да мълчиш.

— Ало? — предпазливо произнесе Хелма.

Мълчание. Хелма затаи дъх, слушаше. Накрая го чу. Потракване. Внимателно затвори телефона и се върна в спалнята. Рут гледеше намръщено телефонния апарат до себе си, сякаш я бе измамил.

— Хелм, това е малко смахната история. Май не ми харесва. С цялата тая съвременна техника, за която разправяш, току-виж, вече са пратили кола с хора, които да се погрижат за нас. Може би ще ни заведат на малка разходка до залива и ще ни пуснат долу с тежести на краката. Да се обадим на шефа Галънт.

— Още не — възрази Хелма. — Да изчакаме...

Телефонът звънна отново. Двете се вторачиха една в друга.

— Олеле — промълви Рут. — Мисля, че сериозно се захванаха с нас.

— Ще се обадя от кухнята. Слушай и мълчи.

— Ало?

— Хелма, миличка. Имам някои новини за тебе. И исках да разбера дали гостуването на мистър Галънт е било приятно. Вече обсъждахте ли планове си за бъдещето? Съгласна ли си, че това е най-приятният мъж на света?

Дишането на Рут в слушалката се учести.

— Мамо — намеси се Хелма.

— Да, скъпа моя? — Изведнъж Лилиан ахна. — О, Вилхелмина! Нима постъпих нетактично? Имаш гости ли? Той още ли е при тебе?

— Да, имам гости. Може ли да поговорим по-късно?

— Разбира се, сладката ми. А сега затваряй. Каквото имам да ти казвам, може и да почака. Толкова съжалявам. Надявам се, че не попречих? — попита майка ѝ със затаена надежда.

— Въобще не си ми попречила, мамо. Дочуване.

Когато майка ѝ затвори, гласът на Рут избухна в ухото на Хелма.

— Вилхелмина! Какви ги забърквате вие с шефа?

— Рут, не си насилвай въображението.

— Идвал ли е тук днес?

— Да, мина замалко следобед.

— По работа или за удоволствие?

Хелма дръпна слушалката от ухото си и я изгледа.

— Рут, това е нелепо. Остави телефона и ела тук.

— О'кей, бързо си признавай — заговори Рут още от коридора.

— Какво правеше в твоя апартамент шефът на цялото проклето от Бога полицейско управление?

— Искаше да ме попита как съм научила за колата под наем.

— Сладкото малко полицайче Леман се опита да изкопчи от мен същото, когато мина да ми остави обувката. Да, това момче просто жадува да напредне в професията. Сега да чуем фактите — какво има между теб и шефа?

— Нищо.

— Вилхелмина Зукас! Ти се изчерви!

— Не съм.

— И още как.

Хелма не отговори.

— Добре де. Не си. — Рут отвори хладилника. — От всички тези тайни ожаднях. Хелм, ти нищо ли нямаш за пиене?

— Хелма. Имам чай с лед, мляко и диетичен „Севън Ап“.

— А нещо с кофеин или алкохол?

— Чаят съдържа шестдесет милиграма кофеин в чаша от сто и петдесет милилитра, а кафето — между осемдесет и сто милиграма.

— Не е същото. Чаят е твърде... блед. Защо не излезем да пийнем? Аз черпя.

— Не, благодаря.

— Какво е това? — попита Рут.

— Кое?

— Кутията на най-долния рафт. На нея виждам името и адреса ти.

— Нищо особено.

— Ей! Че това е от брат ти Бруси.

— Рут, не пипай.

— Искам пък да видя какво има вътре.

— Рут! — заплашително изрече Хелма.

Тя се показа иззад вратата на хладилника с кутията в ръце. Капакът беше отворен и Рут я поднесе към носа си, вдиша дълбоко.

— Хелма! Гадница такава. Това е колет от родния дом. Каква си стипца.

Извади бял пакет с мазни петна по хартията.

— Колко често ти ги праща Брус?

Хелма сви рамене.

— На всеки няколко месеца. Когато отскочи до Чикаго.

— Ръжен хляб, кашкавал, наденички. Цяла Литва в една кутия. А какво е това мазно нещо от картофи?

— Наричат го kugelis.

— Правилно — kugelis — Рут извади някакво кафяво печиво с лъскава глазура. — А това?

— Кифличка с шунка.

Рут отхапа.

— Хъм. Мощна храна.

Извади връзка наденички.

— Хелми, тук не е останало много. На твое място бих отишла на преглед при кардиолог. Тези мазнотии сигурно вече са ти запушили артериите.

— Според някои теории храната на моите праотци само може да укрепи здравето ми.

Рут затвори кутията и я върна в хладилника.

— Не разчитай на това — каза тя.

Отхапа още малко от кифличката с шунка и измъкна от хладилника кутия „Севън Ап“.

— Пуканките би трябвало да държиш в хладилника, а не върху него — отбеляза Рут.

— Това е твърде разпространена заблуда — възрази Хелма. — В хладилника пуканките изсъхват. Много по-уместно е да бъдат съхранявани при стайна температура в затворен съд.

— Е, някой път може и да се възползвам от този ценен съвет.

Рут отвори диетичния „Севън Ап“.

— Не искаш ли чаша?

— Ами, после ще трябва да я миеш — Рут отметна глава и изля в гърлото си голяма глътка. — Според тебе какво ще стане, ако се обадим на странния номер от друг телефон? Например от моя?

— Вероятно по-благоразумно е да се обадим от телефонен автомат.

Хелма си представи как някъде компютър пресмята незначайно какво за нейния телефон.

— Идеята е велика, Шерлок — одобри Рут. — До парка има един, нали?

Хелма кимна.

— Ще отидем пеша.

От юг подухваше топъл ветрец и въздухът на ранната вечер ухаеше приятно. Телефонната кабина беше до входа за парка, малко встрани от булеварда. Черната скоба за указателя зееше празна. Хелма предпочиташе да се обаждат от телефони, поставени на стени, без будки. Затворените винаги воняха, сякаш непрекъснато ги ползват вместо тоалетни.

— Набери номера, но да не си продумала — нареди Рут. — Само слушай.

— Имаш ли кърпичка?

Рут порови из джобовете си и извади смачкана салфетка „Клийнекс“. Хелма я уви около слушалката, за да не си цапа пръстите. Рут само завъртя глава.

Хелма натисна бутоните — 676–1649, и дръпна слушалката от ухото си, за да чуват и двете.

— Съжаляваме, но набрахте номер, който не е свързан в мрежата или е изключен. Ако сте сигурни, че...

— Май си сбъркала номера — предположи Рут.

— Обаче ми глътна монетата.

Рут пак потърси из джобовете си. Подаде две монети на Хелма, а тя отново натисна бутоните. Произнасяше всяка цифра гласно, а Рут следеше да не сбърка.

— Съжаляваме, но набрахте номер, който...

Хелма окачи слушалката и излезе от кабината.

— Нека аз опитам — помоли Рут и протегна ръка за последната монета.

Тя притисна слушалката с рамо, запуши другото си ухо с пръст. Набра, вслуша се и намръщена окачи слушалката, после натисна бутона за връщане на монетите, но напразно бъркаше в гнездото — автоматът им прибра всички монети по четвърт долар.

— Доста са бързали да уредят това. А аз трябва да чакам по три седмици, докато ми отговорят от телефонната компания — каза тя и се

облегна на кабината.

— Може въобще да не е изключен — усъмни се Хелма. — И сигурно затова автоматът не ни върна монетите. Просто са пуснали друг запис.

— За да помислим, че е изключен и да не им досаждаме повече? — попита Рут.

В парка под тях няколко души се разхождаха или тичаха по пътеките. Един мъж стоеше облегнат на парапета по крайбрежната алея и зяпаше водата. Горе яркозелено хвърчило се рееше устойчиво на вятъра, развявайки дъгоцветната си опашка от пластмасови ленти.

— И сега какво да правим? — рече Рут.

Хелма посочи надолу.

— Да се разходим из парка. Когато вървя, мисля по-ясно.

Рут си погледна часовника.

— Скоро ще мръкне. Не искам да се прибирам по тъмно.

— Ще те закарам. Само за петнайсетина минути ще обиколим парка и ще се върнем при моя блок.

— Ако ходех колкото тебе, можех още да нося оня панталон, който дадох за благотворителност.

— Така щеше да е по-икономично — съгласи се Хелма.

Осеяното с облачета небе предвещаваше чудесен залез. Коли, пълни с любители на тази гледка, спираха до парка. Когато Хелма се премести да живее в Белхавън, бе изумена от множеството хора, излизаци „просто така“ да се насладят на залеза — спираха колите си по отбивките на булеварда, сядаха по скалистия бряг или на тревата, за да изчакат спускането на слънцето зад островите. Розовото и златното изпълваха небето, а хората ахкаха и охкаха, сякаш бяха част от тълпа, гледаща фойерверките за Четвърти юли. Залезът в Белхавън изглеждаше измамно близък, сякаш можеш да докоснеш слънцето.

— Да предположим — Рут оживено размахваше ръце, докато говореше, — че този телефонен номер е някакъв център за размяна на съобщения.

— Но защо да си усложняват живота с тези насрещни обаждания? Защо да не записват съобщенията на телефонен секретар?

— Може да е нещо като двойна проверка — продължи Рут. — Представи си, че всичко се върши от машини, без участието на хора. Ние им се обаждаме, после те ни се обаждат. Нашата машина реагира

някак си на щракането и затваря веригата. — Тя вдигна ръце. — По дяволите, не знам какво е. Струва ми се, че е адски сложно само за да приемат информация. Може вече да сме затънали, където нямаме никаква работа. Вероятно е време да се обадим на шефа Галънт. Какво ще кажеш?

— Засега не — увери я Хелма. — Искам да помисля още малко.

— Хелм, досега не си била склонна да пречиш на властите — отбеляза Рут.

— Рут, а ти досега не си проявявала такава боязливост — отвърна Хелма.

Мълчаливо продължиха обиколката на парка, край беседките от кедрови дъски, около скулптурата от три грамадни къса гранит, в които Хелма не различаваше нищо.

— Я погледни натам — Рут сочеше трима младежи в спортни екипи. — Знаеш ли на кого ми прилича най-едрият?

Хелма се вгледа. Тримата стояха близо до маса за пикник и си подритваха малка топка. „Най-едрият“ носеше анцуг и тениска. Имаше масивни кости и разтеглени в усмивка устни на широкото лице. Колкото и да беше млад, приликата му с бащата на Хелма беше стъписваща.

— Ами да, на моя...

— Правилно. Точно като твоя братовчед Рики от милия стар Скууп Ривър.

— Рики ли? — повтори Хелма.

— Тъхъ, не е ли чудно, че дори ходи като него?

Рут кръстоса пръсти, като че отпъждаше зла сила.

— Помниш скъпия ни Рики, нали, Хелм? Слабоумен мутант. И винаги в края на списъците с нас — Уинтърп, Зукас, Зукас. Мъчителят, излязъл от пъкъла. Гаднярът, който ни скара заради Джеф Джамас.

Не беше честно да има прилика между твар като Рики и нейния баща. В това нямаше никаква справедливост.

— Той ще се жени — промълви Хелма.

— Стига бе! Че коя го е подлъгала да се отдели от своето майче?

— Едно от момичетата на Камерън.

— Да, това ще е истинско генетично бедствие.

Хората казваха, че Рики бил „объркан“ заради гибелта на баща си. Всички, включително местният вестник, наричаха смъртта на чичо

Мик „злополука с трактор“.

В едно прелестно априлско утро чичо Мик надянал примка на врата си, праметнал въжето през клон на дъб в края на царевичната си нива, после включил трактора на скорост и увиснал.

Хелма помнеше и други случки от детството си. Убийствата се превръщаха в нещастни случаи по време на лов. Пребитите жени били паднали зле. Понякога децата се оказваха неразбираемо непохватни и тромави. „Спонтанни“ аборти в домашни условия. Пожари, за които обвиняваха повреди в електрическите инсталации. Знаеш тези неща, но не говориш за тях, нито пък си съвсем наясно кога и как си научила истината.

„Брат’чедке, ще имаш срещи с мъже само като им подпечатваш книгите“, издевателстваше Рики, щом научи, че Хелма иска да стане библиотекарка. Продължи с високия си предвзет гласец: „Трябва да я върнете след две седмици, сър. Елате след две седмици да се видим.“ Клоунски клаксон изквака зад Рут и Хелма, инвалидна количка с електромотор, в която седеше възрастен мъж, избръмча покрай тях, а на дълъг прът над нея се развяваше миниатюрен ветропоказател.

— Рики си одъртява тихо — каза Рут. Помълча и се ухили на Хелма. — Но щом на него му се случва, същото важи и за нас, а?

Хелма спря колата на алеята, а Рут каза:

— Чуй ме, Хелм. Не знам дали си права, че криеш от шефа Галънт листчето и телефонните обаждания. Помисли пак. Ако решиш да му кажеш, аз съм с тебе.

— А ако реша да почакам още малко?

— Пак съм с тебе — изсмя се Рут. — Проницателните сестри по сперма разследват зловещи престъпления.

В сенките на купето и на светлинките от таблото лицето ѝ изглеждаше фино, едва ли не крехко. Тя отвори вратата и горната лампа подчерта бухналата коса и хлътналите очи. Хелма за миг се видя в огледалото на колата. Рут беше права. Те също остаряваха.

— Лека нощ, Рут.

— Лека.

Хелма заключи дясната врата, изчака Рут да изприпка над корените на върбата и благополучно да се прибере в къщата.

-
- [1] „Квадрат“; „нисък, тумбест“. Бел.прев. ↑
- [2] Югозападен квадрант. Бел.прев. ↑

ГЛАВА 11

НЕДЕЛНО УТРО

Малко след полунощ Хелма изплува от сънищата си, защото в тях се появи братовчедът Рики.

— Трябва да я върнете след две седмици, сър — говореше той, озъбен в пресилена усмивка. — Елате след две седмици да се видим.

— Две седмици — измънка тя във възглавницата и Рики изчезна от мислите ѝ, но думите останаха.

Две седмици. С какво бяха свързани тези две седмици? Думите се въртяха из нейното съзнание, отекваха и се натрапваха, както понякога се случва с досадна мелодия.

Тя се обърна по гръб и пъкна длани под главата си. Спалнята бе обляна от розова светлина. След като закара Рут до къщата ѝ, Хелма се отби в денонощен магазин и купи две нощни лампички — по една за спалнята и хола. За нещастие в магазина имаха осветителни тела само за детски стаи, затова на едната се хилеше клоун, а другата беше украсена от ярка маргаритка с лице в средата.

Две седмици.

Хелма се доверяваше на подсъзнанието си. Често то ѝ помагаше насън. Веднъж легна, притеснена как да натика книгите по изкуство с нестандартни размери в и без това претъпканите рафтове. Щом се събуди, вече разполагаше със съвсем разумно решение — премества грамофонните плочи в склада и оставя в залата каталог, по който да ги търсят посетителите, а на тяхно място слага книгите.

„Недей да мислиш за това, предупреди се тя. Ще го прогониш. Ще изплува от само себе си.“ В стаята за секунди проехтя музика и заглъхна. Някаква кола профуча в нощта.

Хелма се измъкна изпод завивките. Боса и по нощница се завлече до хладилника и взе пратената от Брус кутия. Беше останало единствено парче kugelis. Взе го с пръсти и ухапа солената вкусна смес. Докато дъвчеше, оглеждаше смълчания си апартамент и си

припомняше петъчната нощ — завъртялата се дръжка на вратата, нахлуването, шефа Галънт, който снемаше отпечатъци от пръстите ѝ.

Две седмици.

Надъвканият от Рут молив и следите от техните безпомощни опити да разгадаят листчето още бяха на масата до книгата за организационните взаимоотношения.

Хелма преглътна и последната хапка kugelis. Облиза мазнината от пръстите си. Вече знаеше какво означаваха тези две седмици.

Това беше срокът, за който се даваха книгите в Обществената библиотека на Белхавън.

Включи лампата над масата и взе книгата. Четири дати за връщане за една година, последните две — 24 март и 21 април.

После погледна листа със загадъчните букви, цифри и дати. Черно на бяло — 10 март и 7 април. Точно по две седмици преди датите за връщане на книгата. За да бъде върната на 24 март и 21 април, трябва да са я взели на 10 март и 7 април — датите, записани на листа.

Четвъртъци. Все четвъртъци. И трупът на Ърни Ларсен бе открит в четвъртък.

Пулсът на Хелма се ускори. Седна, стиснала книгата със скучното заглавие, уверена, че в нея се крие много повече, отколкото предполагаше досега. Но какво? Огледа обложката. Нищо странно. И отвътре по кориците нямаше нищо написано.

Разтвори книгата на масата и започна да я прелиства страница след страница, търсеше подчертани или оградени думи. Плъзна поглед по 49-а страница, „тайната страница“ на библиотеката, където винаги слагаха печат. Нищо.

Още не знаеше какво държи в ръцете си, но книгата беше свързана с листчето, може би дори с убийствата, в това поне не се съмняваше. Трябваше да я скрие.

Издърпа от рафта „Историята на Шотландия“. Беше с подходящи размери. Свали обложката и я сложи на книгата за организационните взаимоотношения. И върна вече замаскираната книга на мястото ѝ до „Истинският живот на кралското семейство“. А другата, за шотландската история, отнесе в задната спалня, остави я на нощното шкафче с молив между страниците за двореца Фолкланд — все едно, че я е чел някой гост.

Хелма спа неспокойно до шест и половина, когато се отказа от опитите да се унесе отново и полежа със затворени очи, стараше се поне да отпусне мускулите си. Но в зеленикавото езеро, което си представяше, неспирно нахлуваха телефонни обаждания, книги и трупове.

Събуди се окончателно от стряскащата мисъл, че може би се намира в опасност. Никога не бе застрашавана от нечие *съзнателно* намерение, от насочена точно към нея заплаха. А навън все още свободно се разхождаше онзи, който уби двамата мъже. Или поне единия от тях. Но тя беше уверена, че двете убийства са свързани помежду си и засега неоткритият убиец би могъл да реши, че и тя някак се е замесила.

Дръпна завивките до носа си и вдиша сънената топлина на леглото. Нали всеки човек вярва, че е безсмъртен, неуязвим, неудържим? Дори Ърни Ларсен и мъртвият тип, досаждал на Рут, сигурно са били убедени, че живеят сякаш под закрила, че ще умрат спокойно в леглото си след дълга, приятна старост.

Както се обръщаше от един хълбок на друг, накрая усука чаршафа под себе си. Придърпа надолу нощницата и седна на леглото. Нямаше смисъл да мързелува повече.

В неделя Хелма обикновено отиваше в „Свети Александър“ за литургията в десет часа. Ако сега не се мотаеше излишно, би могла да стигне навреме за литургията в осем.

Застанала пред огледалото в хола, тя закрепил с фиба на главата си кръгла дантела. Църквата вече не държеше на правилото жените да са с покрити глави по време на литургия, но през годините, когато ходеше на неделно училище по вероучение, наградата за добро поведение беше точно това жадувано пакетче, а монахините ги даваха толкова рядко. Прилежно сгънато, вътре се мъдреше скромно кръгче дантела. В чекмеджето, където Хелма държеше чорапогащниците си, имаше още три неотворени пакетчета. Не знаеше какво друго да прави с тях, освен да ги носи.

Когато влезе в дървената църква, видя само редици посивели глави. Прекръсти се пред съда със светена вода. През восъчната миризма на свещите долавяше ароматите на парфюми и „Олд Спайс“. Не бе идвала за литургията в осем часа повече от година и приятно се изненада, че имаше съвсем малко деца.

Веднъж Рут я попита:

— Защо още ходиш на църква?

— Защото винаги съм го правила — бе отвърнала Хелма.

Но сега не успяваше да се съсредоточи. Опитваше се да следи службата в требника пред себе си, но все се разсейваше. Щом в ума ѝ нахълтаха мисли за убийства и загадки, тя решително извърна поглед към оброчните свещи с потрепващи като насън пламъчета, а миризмата на разтопен восък будеше спомени за всички литургии, на които бе присъствала през живота си.

Стана за четенето на евангелието, но мислеше за своя братовчед Рики и баща му. Когато умря, чичо Мик бе по-млад, отколкото Хелма в момента. Всъщност тогава всички негови сестри и братя бяха около сегашната възраст на Хелма. Потрепери.

Старицата зад нея изшътка и тя изведнъж осъзна, че всички в църквата седат, само Хелма стърчеше.

Не можеше да намери думите на псалма. Забравяше молитвата. Требникът падна на пода. Нямаше смисъл да се насилва. Когато хората от предните редове станаха и се наредиха за причастие, Хелма се измъкна от църквата.

Утрото беше тихо и светло, по сенчестите извивки на залива още се гушеше влажна рехавя мъгла. Зад гърба ѝ от църквата се понесе последното „Да възблагодарим Господа наш“. Набожността на другите сякаш натежа като товар на раменете ѝ, докато бързаше към своя „Буик“.

След шест пресечки спря пред пекарната „Сънлайт“ и си купи един-единствен кроасан. Осем души се бяха наредили пред съскащата и клокочеща кафе машина в очакване на чашите си с гореща течност.

— Предпочитам да го сложите в кутийка, а не в пликче — каза тя на продавача.

— Добро утро, мис Зукас.

Хелма се обърна и се блъсна право в шефа Галънт. Бялата пластмасова кутийка изскочи от ръката ѝ и той я улови с едно-единствено точно движение.

Протегна другата си ръка и прихвана Хелма, защото изведнъж съвсем необяснимо краката на мис Зукас отказаха да я държат.

— Добре ли сте? — попита той, а от усмивката му се появи трапчинка на едната буза.

Хелма изпъна рамене и се отдръпна.

— Да, добре съм. Наистина. Благодаря.

— Ето ви закуската.

— Благодаря.

— Искате ли да седнем някъде? Помислихте ли за онова, което обсъдихме вчера?

— Трябва вече да се прибирам. Съжалявам.

— Тогава друг път.

— Друг път — повтори тя и припряно излезе от пекарната „Сънлайт“.

Докато кроасанът се подгръвяше в малката фурничка за сандвичи, Хелма си взе неделния вестник, запокитен между саксиите с маргаритки, и махна от него червения ластик.

Голямо заглавие на първа страница гласеше: „УСТАНОВЕНА САМОЛИЧНОСТТА НА ВТОРИЯ УБИТ“, над снимка на шефа Галънт, разговарящ с двама униформени полицаи. Суровото му изражение много се различаваше от вида му на живо.

Хелма сгъна вестника за по-удобно и го сложи до ленената салфетка. Сипа си портокалов сок, нареди до чинията си бурканчето с малиново сладко и кутията с масло.

Взе кроасана от фурничката и намаза върху него парче масло, за да се стопи и попие. Отпи от сока. Пое дълбоко дъх, облегна се на стола и взе вестника.

„Жертвата на второто убийство за три дни е разпозната като лицето Калвин Уитингтън, съобщи късно снощи началникът на полицейското управление Уейн Галънт. Уитингтън, с постоянен адрес в Лос Анджелис и регистриран като «предприемач», през 1981 година е бил обвинен в Ню Йорк за незаконно присвояване на пари. Делото е било прекратено поради липса на доказателства. Мистър Галънт заяви, че всички версии ще бъдат проверени най-внимателно, но засега няма данни убийството на Уитингтън да е свързано с това в библиотеката.“

Хелма набързо прегледа останалата част от статията, искаше да види дали някъде са споменати тя или Рут. С облекчение се върна в началото и по-съсредоточено прочете целия репортаж.

Ърни Ларсен от Чикаго и Калвин Уитингтън от Лос Анджелис. Твърде голямо разстояние имаше между двата града. Но книгата и жълтото листче някак обединяваха всичко. Не знаеше точно как, обаче тези предмети имаха голямо значение за някого: за убитите и за онзи, който ги бе убил.

Прехвърли листовете, на които писаха тя и Рут. Успяха само да подредят буквите в различни думи, също като в детска игра — я да видим кой ще измисли повече думи от буквите в „болница“? Решението на загадката не им беше по силите. Време беше да предаде тази информация на шефа Галънт. Може би неговият „обучен“ полицейски ум *ще* успее да открие смисъла. Тя се извърна към библиотеката в хола. „История на Шотландия“ си беше на мястото.

Хелма сгъна салфетката и се обади на майка си.

— О, ти ли си, Хелма? Много мило, че ми се обаждаш — изрече тя с такава радост, че дъщерята си призна гузно — повечето пъти майка ѝ я търсеше по телефона.

— Ще дойдеш за вечеря, нали?

— В пет. Ще донеса малко чай с лед.

— Добре, миличка.

— Мамо, мислих си за братовчеда Рики.

— Искаш ли да напиша и твоето име на поздравителната картичка, която ще му изпратя?

— Не, благодаря. Рики напомня ли ти за някого?

— Разбира се — въздъхна майка ѝ. — Прилича на целия си род.

— А на татко?

— Да, Хелма, забелязвам някои прилики.

— О, така ли?

Гласът на Лилиан се смекчи.

— Бихме могли да наречем Рики несъвършен вариант на баща ти.

Хелма се засмя заедно с майка си.

— Хелма, тъкмо тази сутрин си казвах колко се радвам, че ме убеди да се преместя тук — сподели Лилиан.

— Аз също, мамо.

Облаците над залива се разнасяха. Лъч светлина докосна водата и тя заискри. Денят обещавахе да бъде слънчев и топъл, почти като през лятото. Часовникът в кухнята показваше дванадесет часа и пет минути. Би било глупаво да не се възползва от такава прекрасна неделя. Набра номера на Рут.

— Какво искате? — тросна се Рут веднага след първия сигнал.

— Не е ли малко рано да си толкова кисела? — попита Хелма.

— Не ми се подигравай. Още не съм си помирисвала леглото. Вдъхновението ме нападна посред нощ и ще бъдеш доволна да научиш, че почти завърших нова картина — живописен образ на събитията през последните дни. Прелива от червено.

— Прочете ли вестника?

— Този блудкав клюкарник ли? Не съм си направила труда. Защо?

— Името на убития мъж е Калвин Уитингтън. — Хелма й прочете най-важното. — Е, във вестника не съобщават много факти.

— Скъпа ми Хелма, а може би им липсва едно ключово парченце, за да наредят пъзелчето? Защо просто не подхвърлиш това листче на героя на твоите мечти? Едва ли очакваш да разкрие престъпленията, когато ти стискаш една от уликите.

— А къде остана гръмкото ти изявление, че си с мен, каквото и да реша? — попита Хелма.

— Казах ли такова нещо?

— Да.

— Пияна ли бях?

— Не.

— Значи ще бъде както съм казала.

— В момента почиваш ли?

— Само чакам да засъхне охрата. Защо?

— Искаш ли да излезеш на разходка с мен?

— Очертава ли се хубавото време да не трае дълго?

— Може и това да стане.

Рут помълча.

— Ще вечерям с майка си, затова няма да ходим много — увери я Хелма.

— Добре. Навита съм. Кога и къде?

— Ами долу до яхтклуба. Виждам, че няколко яхти вече излязоха в залива. Ще мина да те взема, когато си готова.

— Дай ми двадесетина минути да си измия боята от косата.

Рут стърчеше на алеята пред къщата, облечена в яркочервен панталон, свършващ малко под коленете ѝ, и с жълта фланела. Пурпурна кърпа стягаше прибраната назад коса.

— Нещо новичко? — попита тя и дръпна силно вратата на буика.

— Може и да има. Реших утре да предам уликата, както я наричаш ти, на шефа Галънт.

— Ами виж какво, знам, че ти каза, че аз съм казала колко ще те подкрепям, но според мен това си е най-умното решение. Този код или каквото ще да е може веднага да клекне пред обученя полицейски ум.

Пак този израз!

— Надявам се — изхъмка Хелма.

— Скъпа моя, той ще ти бъде *толкова* благодарен за съдействието в разгадаването на тази малка гнусна история! Пък знае ли се как ще ти изрази благодарността си?

— Говориш като майка ми.

— Опазил ме Господ!

Край пристана се редяха една след друга скъпи яхти, катери и корабчета. Блестяха под слънцето, от тях по водата се носеха приглушени гласове, вълничките се плискаха, от време на време някоя чайка се обаждаше с остър писък. На запад ясно се виждаха островите, а на изток — планините.

— Хайде да повървим по пристана — предложи Хелма.

След малко спряха да погледат двама младежи, които лъскаха релинга на яхта, стъпвайки върху проснатите на палубата платна. После застанаха до малко дете, увлечено в игра с грамаден лабрадор до друга яхта.

— Би трябвало да сложите спасителна жилетка на детето — каза Хелма на жената, излегнала се на кърмата с бутилка бира в ръка.

— Наблюдавам го — жената лениво се усмихна на Хелма и Рут.
— Джейк също може да се погрижи за него.

Хелма се наведе и хвана русото дете под мишниците, като внимаваше да не го допре до тялото си. Кучето изръмжа.

— Седни! — заповяда му тя.

То колебливо седна и заскимтя.

— Ей, какво правите? — жената се изправи рязко, яхтата се заклати.

Хелма ѝ подаде ритащото момченце през релинга.

— Оставете го, където ще бъде в безопасност — посъветва тя майката. — Злополуките стават за секунда.

Детето писна. Кучето скочи на борда и се завъртя трескаво около жената.

— Доста сте нахакана — каза младата майка на Хелма, докато люлееше детето си на ръце, за да го успокои.

— Благодаря — отвърна Хелма.

Рут се обърна към жената:

— Моля ви да извините приятелката ми. Точно така загуби детето си.

— Това защо го изгърси? — ядосано попита Хелма, когато се отдалечиха.

— За да те оправдая някак, гъско смотана. В днешно време не можеш ей така да пипаш чужди деца. Ще те арестуват по цял куп обвинения — отвлечане, тормоз, издевателство...

— А ако детето падне от пристана и се удави, по какво обвинение ще арестуват майка му? — сопна се Хелма.

— Вероятно тя ще съди шефовете на яхтклуба, че не са сложили парапет.

Хелма се засмя тъжно.

Рут разпери ръце.

— Бих могла да живея тук, а ти? Да прекарам остатъка от живота си на яхта, моторчето да ми мърка, а щом завали, ще си се излежавам на топличко в кабината, ще пия кафе с истинска сметана и ще вдишвам соления въздух.

— А къде ще рисуваш? — попита Хелма.

Рут изду бузи.

— Защо винаги си толкова дяволски практична? Остави ме да си мечтая, без да ми опяваш, че на този свят има смърт и данъци.

— Мис Зукас! — извика познат мъжки глас зад тях.

Рут и Хелма се обърнаха едновременно. По пристана към тях бързаше мистър Ъпман. На едното си рамо крепеше сак, а в другата

ръка носеше хладилна чанта. Бейзболна шапка с надпис „Сиатъл Маринърз“ пазеше плешивото му теме от слънцето. Беше обул шорти, по голите му крака личеше загар. Хелма си каза, че би трябвало да се е пекъл под ултравиолетовите лампи на някой козметичен салон. Слънцето на Белхавън не можеше дори да открие луничките по лицето.

— Здравейте, мистър Ъпман — каза Хелма.

Рут присмехулно вдигна ръка за поздрав.

— Мили дами, какво правите тук в този прекрасен ден?

— Дойдохме да подишаме по-свеж въздух — отговори Рут. — А вие?

— Реших да изляза малко в залива. Не искам да прахосвам такова слънце.

— Говорите като Хелма.

Мистър Ъпман склони глава към нея.

— Радвам се да чуя, че сте настроена като мен.

— Нищо да не се губи. Такава е приятелката ми. Винаги получава онова, за което плаща.

— В това няма нищо лошо. Възхищавам се на хората, които винаги извличат най-доброто от обстоятелствата. Не знаем какво ще ни се случи утре.

— О, определено — потвърди Рут. — Само едно малко камионче с дървени трупи срещу колата ти и край на всичко.

— Така е.

Хелма кимна сковано. Рут не можеше ли да помълчи малко?

— Мога ли да ви поканя на разходка из залива? — Той вдигна хладилната чанта. — Има с какво да се освежим, а обядът ще стигне за трима, ако никой не е прегладнял.

— Готово! — отговори Рут.

— Днес ще вечерям с майка си — възрази Хелма.

— Кога?

— В пет.

Мистър Ъпман си погледна часовника.

— Сега е едва един часът. Обещавам да ви върна до три. Ще ви остане време да минете през дома си, тъкмо ще гостувате на майка си отпочинала и освежена.

— Хайде де, Хелма — подкани я Рут.

— Можеш да отидеш и сама.

Рут прехапа долната си устна.

— Ако ти не дойдеш, аз също не искам.

— Денят е толкова хубав — увещаваше я мистър Ъпман. —
Може да няма такъв още няколко седмици.

— Наистина ли ще успеем да се върнем до три часа? — попита Хелма.

Мистър Ъпман пусна чантата на пристана и вдигна три пръста като скаут.

— Заклевам се. Ще ми бъде много приятно да дойдете с мен.

— Кимна последователно към Хелма и Рут. — И двете. Не се случва често да возя на яхтата си приятели. Ще се радвам.

Рут вдигна въпросително вежди към Хелма.

— Добре. Но не забравяйте — в три часа.

— Великолепно — усмихна се мистър Ъпман. — Яхтата ми е ей там. Док Н.

Поведе ги по пристана. Рут мушна Хелма в ребрата, посочи набъбналите от мускули прасци на мистър Ъпман и изду устни.

Той спря до яхтата. Хелма на око прецени дължината ѝ към осем-девет метра. Синьо-бяла с релинги от светла тикова дървесина.

— Изглежда нова — отбеляза тя.

— Благодаря. — Мистър Ъпман стоеше до яхтата си и възторжено я оглеждаше. — Имам я от две години. Отнема ми много време, но полагам усилия да я поддържам. Когато се преместих тук, реших, че трябва да се възползвам от живота до океана. Доста дълго спестявах, обаче си купих точно това, за което мечтаех.

Той леко скочи на малката палуба и подаде ръка на Хелма и Рут.

— Добре дошли на борда.

Яхтата се заклати от стъпките им. Хелма веднага се отпусна на седалката до руля.

— Може ли човек да спи тук? — попита тя.

— И още как — веднага отговори Рут.

Лицето на мистър Ъпман почервеня.

— Разбира се. Мога и да готвя. Ще отворя люка да разгледате.

— Благодаря, но ще поседя, докато свикна с вълните.

— Какво ще кажете да си сипем от онова освежително нещо, което споменахте? — попита Рут.

Хелма остана на седалката, а Рут се спусна в кабината след мистър Ъпман. По пристана минаха мъж и жена, Хелма им кимна и се усмихна с желанието да изглежда невъзмутима като опитен мореплавател. Наблизо кацна чайка и се зае да оправя перата си с човка. Хелма не бе плавала с яхта от девическите си години в Мичиган. Тогава Доналд, който живееше някъде по източното крайбрежие, дойде на гости на роднини за цялото лято. На него отдаде девствеността си. Всеки слънчев ден прекарваха на миниатюрната му петметрова яхта. Най-щастливото лято в живота ѝ.

Рут и мистър Ъпман се подадоха над люка с бутилка вино и две чаши. Рут подхвърли възглавничка на Хелма.

— Седни на това. Пази си дупето.

Хелма я подложи на седалката и се облегна назад.

— Приятно е — събщи на другите двама.

— Че ние още не сме се отдалечили от пристанището — каза Рут.

— Зная за какво мислите. — Мистър Ъпман погледна Хелма. — Щом стъпя на борда и вече чувствам, че съм избягал от всичко. Забравям неприятностите, те остават на сушата.

— А напоследък ни се събра много за забравяне — вметна Рут.

Мистър Ъпман кимна сериозно.

— Последните няколко дни бяха истинска трагедия за нашия град. Убийствата...

— А вие смятате ли, че между двете убийства има връзка? — попита го Хелма.

— Задавах си този въпрос. Въпреки написаното в местния вестник вярвам, че има някаква връзка. Просто е твърде необичайно тук да се случат две убийства на непознати в града хора.

— Но каква е тази връзка? — намеси се Рут. — Единият бил от Чикаго, другият — от Лос Анджелис. Единият — обикновен скитник, а другият бил забъркан в тъмни афери. Искам да кажа, че на мен „предприемач“ не ми говори нищо за работата му.

— Може да са били замесени в какви ли не отвратителни престъпления — предположи мистър Ъпман. — Ако си представите обаче целия свят, без дори да споменаваме самолетите, Чикаго и Лос Анджелис не са толкова отдалечени места. Но ми се иска да не бяха избрали Белхавън и нашата библиотека за сцена на тази драма.

Наля вино в двете чаши и ги подаде на Хелма и Рут.

— Благодаря. Вие няма ли да пиете?

— Щом навлезем в залива и закрепя платната, ще се присъединя
към вас.

— Наздраве — каза Рут и двете с Хелма чукнаха чашите си.

ГЛАВА 12

С ЯХТА ПО ЗАЛИВА УОШИНГТЪН

Хелма придрямваше под топлото слънце, подпряла глава на релинга и затворила очи. Яхтата на мистър Ъпман се плъзгаше през водата с тих шепот, леко я полюшваше като кротък кон. От движението слаб ветрец рошеше косата ѝ. Тя отметна глава назад и слънцето погали шията ѝ. Мелодия в ритъм с вълните запълни нейното съзнание, но когато реши да си затананика, гърлото ѝ сякаш бе онемяло от леност. Отвори очи и се взря в правата стрела на мачтата, като че докосваща небето. Но тя шеметно се завъртя пред погледа ѝ. Хелма пак затвори очи.

— Ей, Хелма!

— Ъ-ъ?

— Ти как ши? — изфъфли Рут.

Рут за кой ли път изпи много. Хелма се надигна с намерението да ѝ каже това.

— Рут... — започна тя.

Лицето на приятелката ѝ сякаш се увеличи, после се сви разкривено.

Да, Рут се бе напила, но Хелма знаеше, че самата тя глътна съвсем малко, преди скришом да излее чашата в залива. Алкохол по обяд би означавало да прекара доста неприятно останалата част от деня.

Цялата яхта, блещукащата вода, дърветата и хълмовете на отсрещния бряг се кривяха като отразени в лъжица. Усещаше главата си прекалено тежка.

— Олеле, Рут! — промълви Хелма, опитвайки се да задържи главата си изправена.

— Какъв ден — обади се мистър Ъпман някъде над нея. — За пръв път тази година.

Хелма отвори очи, мускулестите му бедра потрепваха наблизко.

— Вие... — изрече тя, но не можа да продължи.

— Лошо ли ви е? — попита той. — Рут? Хелма? Какво ви е?

Отпусна се на коляно до Хелма. Тя усети хладната му длан на челото си. Очите му зад дебелите лупи изглеждаха огромни.

— Гади ми ше — измънка Рут и се просна на кърмата.

Провеси глава над релинга и повърна обилно.

Хелма се мъчеше да докопа яркочервения панталон. Рут се отпусна и се свлече опасно от релинга. Ръката на Хелма стисна само въздух.

— Божичко! — провикна се мистър Ъпман.

Хелма смътно видя как скочи и хвана Рут за раменете. Потупа я по гърба, защото тя хълцаше неудържимо.

— Нещо не е наред ли? — попита някаква жена.

Хелма различи неясно черен моторен катер, доближил яхтата. Подскачаше по вълните — нагоре, когато яхтата на мистър Ъпман хлътваше, после обратно. Други лодки пъстрееха из залива и се мержелееха пред очите ѝ — бели и цветни платна, стремителни скутери, които ту се раздвояваха, ту се сливаха, горделиви корабчета, които изведнъж ѝ се струваха грамадни като фериботи.

Хелма се опита да вдигне ръка, както правеха в училище. „Извинете. Моля ви, отведете ме от тази яхта. Веднага.“ — Добре сме, благодаря ви — отвърна мистър Ъпман. — Само лек пристъп на морска болест.

— Не е свикнала с морето, а? — засмя се някакъв мъж.

— Сигурно.

Ръката ѝ тежеше. Падна в скута ѝ.

Черният катер се изгуби от погледа на Хелма. Изоставяха я. Отидоха си. Рут още лежеше на кърмата, а мистър Ъпман я придържаше.

— Вече по-добре ли сте? — попита той. — Да ви издърпам ли навътре?

— Шета.

— Какво?

— Аж шета — старателно повтори тя.

Мистър Ъпман се засмя.

— Да, но е време да се изправите, за да дишате — напомни той и издърпа Рут на палубата.

Тя си изтри устата.

— Гадошт.

Хелма бръкна в джоба на панталона си и извади памучна кърпичка.

— Дайте ѝ това — помоли тя и извърна очи от някак странния поглед на мистър Ъпман.

— Това било моршка вълчича — обяви Рут, след като си избърса устата.

— Така ще кажва — „Моршка вълчича“.

— А, името на яхтата — сети се мистър Ъпман, седнал до Рут и отпуснал една ръка на руля.

— Морски вълк — поправи я Хелма, като че принудена да изтръгва думите от дълбок склад, виждаше ги бели на черен фон, докато ги произнасяше.

— „Морски вълк“, като в романа на Джек Лондон.

— И вие ли не се чувствате добре? — попита я мистър Ъпман.

— Вие ми се свят — обясни тя. — Всичко е като в мъгла.

— Май е по-добре да ви върна на пристанището.

Рут се плъзна надолу от седалката и настани главата си на възглавничката. Последното, което Хелма чу, бе тихото хъркане на приятелката ѝ, примесено с унасящото съскане на водата край яхтата на мистър Ъпман.

Хелма отиваше при зъболекаря на четвъртия етаж в „Уокър Билдинг“. Избягваше да влиза в асансьори, но сега нямаше избор — пред стълбището имаше четливо изписана табела „Затворено за ремонт“.

Неохотно застана пред вратата на асансьора и натисна бутона за повикване.

Метален звън обяви слизането на кабината във фоайето.

Черната врата гладко се плъзна встрани, всички стояха вътре, рамо до рамо. Развеселени, устните им още разтеглени от смеха след някаква шега, наредени плътно, запълнили асансьора, живи и топли под светлината на лампата в кабината.

Нейният мъртъв баща стоеше в средата, със загоряло лице и твърде късо подстриган. До него беше дядо ѝ, зад тях — чичо Мик и

леля Алдона. А в ъгъла палавата леля Панси побутваше с лакът чичо Тони.

Щом забеляза Хелма, баща ѝ я зяпна учудено, влажните му устни се отвориха в усмивка. Плесна веднъж с ръце, силно и радостно, после вдигна ръка да я повика.

— Татко! — изкрещя тя, чантата ѝ падна на пода.

Вратата на асансьора зееше все така отворена. Еднаквите им очи се вираха в нея. По бузите им играеха трапчинки. Пристъпваха наместо, усмихваха се, сместиха се по-плътно към стените, за да направят място в средата, между бащата и дядото на Хелма, колкото тя да се промъкне при тях.

Баща ѝ протягаше ръка с деформираното кутре, излезе по-напред, но не прекрачваше във фойето. Хелма също се пресегна към него, първо трескаво, после по-колебливо, спря пред линията, отделяща я от вратата на кабината, почти докоснала пръстите му.

Ръката ѝ се отпусна.

— Татко — повика го отново безпомощно, защото звънецът отекна.

Вратата се плъзна безшумно. Всички се усмихваха, но вече натъжено, подканящото кимане се превърна в сбогуване. Блестящите очи на баща ѝ жадно се вираха в нея, сякаш вече никога нямаше да се срещнат.

Хелма се събуди от съненото полюшване на света и тихото механично бръмчене. Сгърчи лице от тежките удари на пулса в главата си. Къде ли се намираше? Лежеше неподвижно със затворени очи и дишаше с диафрагмата — вдишване, докато преброи до четири, задържане до четири, издишване до осем. Съсредоточи се единствено в дишането си. Пет пъти, десет пъти. Десет вдишвания и издишвания обикновено бяха достатъчни, сега се наложи да стигне до двадесет. Това винаги помагаше.

Отвори очи. Покривка на койката, лъскаво дърво, кръгло прозорче. Боцкащо вълнено одеяло я завиваше до шията. Тя преглътна тежко и провери дали беше облечена — беше, дори с обувките на краката си. Усещаше гаден вкус в пресъхналата си уста, като от

разваленото сирене, което веднъж беше изяла от невнимание. Опита да завърти глава и се надигна на лакти. Беше в кабината на яхтата.

В здрача различни безупречно почистения кухненски кът, прилежно подредените карти с етикети, избърсаната до блясък маса. Хелма погледна лявата си китка в светлината от илюминатора. Почти осем и половина.

Осем и половина! Спала е седем часа! Майка ѝ сигурно отдавна е изпаднала в паника. Но как е могла да спи толкова дълго? Спомни си замайването и ужасно разкривените образи в погледа си. Невъзможно бе да е изпила толкова много. Дори Рут не прекали чак дотам. А къде ли беше Рут?

Хелма се подпря с две ръце и се надигна от леко поклащащата се койка. Черни и златисти ивици се стрелкаха в очите ѝ. Хвана се за шкафа и зрението ѝ се проясни постепенно. Въпреки тежките удари в главата поне виждаше нормално кабината и люка.

Стъпалата нагоре ѝ се сториха мъчително стръмни. Изпълзя на ръце и колене, издърпа се през люка в гаснещата светлина на вечерта.

Рут още лежеше, подпряла глава на възглавничката и отвори уста. Беше завита с подобно одеяло като онова на койката. Хелма се взря в Рут и забеляза, че бърчеше нос.

Платната бяха свалени, яхтата леко се тресеше от равномерния ход на двигателя. Мистър Ъпман стоеше до руля, захапал цигара, оглеждаше светлинките на пристана. Не забеляза Хелма. Спокойно управляваше своята яхта с една ръка.

Тя долови миризмата на дизелово гориво. Забеляза наоколо и други яхти, със запъхтени и боботеци мотори. Приглушени разговори се разнасяха надалеч по водата. Бавно се придвижваха в дълга колона лодки и корабчета, връщащи се в пристанището за през нощта. Хелма се сети как кравите на дядо ѝ стъпваха мудно една след друга по дълбоката пътека, издълбана покрай оградата от тежките им стъпки. Връщаха се в обора, за да бъдат издоени.

Тя се подхлъзна на палубата и се хвана за люка. Мистър Ъпман метна цигарата си във водата и протегна ръка да я прихване.

— Хелма! По-добре ли сте сега? Толкова съжалявам. Не знам защо стана така. Мога само да предположа, че във виното е имало някакъв примес.

— Ужасно ме боли главата — съобщи тя, седна и разтри челото си. — На вас как ви се размина?

Мистър Ъпман се усмихна смутено.

— Нали въобще не пих. Исках и аз да си сипя, но като видях как ви събори, отказах се.

— Откъде купихте това вино?

— Не си спомням. Днес го взех от мазето. Мисля, че бутилката отдавна беше там.

Хелма чукна с нокът по часовника си.

— Майка ми сигурно е много уплашена. Трябваше да вечеряме заедно. Защо толкова се забавихте в залива? Спомням си ясно... е, не чак толкова ясно, как казахте, че се връщаме към пристанището.

Мистър Ъпман седна до нея.

— Повярвайте ми, точно това исках да направя, а и би трябвало в подобно положение. Но когато и двете заспахте, реших да останем в залива, докато се опомните. Стори ми се най-подходящото решение.

— Искате да кажете, за да не ни видят в това състояние?

Той сви рамене.

— И за да не разваляте доброто име на библиотеката — уверено продължи Хелма.

Мистър Ъпман поклати глава.

— Просто за да не изпадаме в неловко положение. Не се отдалечавах много. Уверявам ви, ако имах и най-малкото съмнение, че състоянието ви се влошава, веднага щях да подкарам към пристанището.

— Признателна съм ви, че постъпихте тактично — каза му Хелма. — Вече трябва да събудя Рут.

— Тя изпи повече от вас.

— Все пак имам намерение да я събудя — Хелма се премести до главата на приятелката си.

— Рут, хайде — подкани я с потупване по рамото.

Хъркането спря, Рут изпъшка.

— Събуди се, Рут. Стана късно.

— О, Боже! — изстена тя и закри очите си с длан. — Толкова злини ли съм сторила, че ме наказваш?

— Нищо не си направила. Но е късно и сме почти до брега.

Хелма я дръпна за ръката и Рут седна, олюляваше се несигурно от поклащането на яхтата. Махна одеялото от раменете си. Преви се напред и притисна ръце към лицето си.

— Искам само да умра.

— Няма да е днес — увери я Хелма.

Рут вдигна глава и с надебелял глас попита мистър Ъпман:

— Пак ли си направил нещо смахнато като оня път, когато отидохме в къщата на твоя приятел до брега и ме помоли да...

— Не, кълна се — побърза да я прекъсне мистър Ъпман. — Двете пихте от това вино, а аз не. И двете се „отнесохте“, както казват. Не знам каква е причината.

— Вино-убиец — промърмори Рут. — Такова нещо ми се случва за пръв път.

Мистър Ъпман намали оборотите на двигателя и майсторски промуши яхтата на мястото ѝ в редицата. Навсякъде наоколо се чуваха смекчени от вечерния въздух гласове:

— Хвани въжето!

— Прибери сака.

— Нали не си забравила ключовете?

— Вземи спасителните жилетки.

Хелма и Рут безмълвно наблюдаваха мистър Ъпман, който привърза яхтата към оранжевите фендери на пристана. Хелма за миг помисли дали да му помогне, но веднага се отказа.

Светлината се отразяваше от маслените петна по водата до пристана и се пръскаше в дъгоцветни искри. През безбройните мачти последните отблясъци на залива преливаха от розово в пурпур. Беше хубав ден. Хелма съжали, че го пропусна.

Мистър Ъпман с лекота скочи на пристана и пусна хладилната чанта до себе си. Подаде ръка на Хелма и Рут.

— Ще ви откарам по домовете — предложи той.

Рут хвана ръката му и се изправи колебливо. Яхтата се залюля и тя ахна, размаха свободната си ръка като крило на вятърна мелница в опит да запази равновесие. Хелма я улови здраво.

— Да, поне това можеш да направиш — с укор се обърна Рут към мистър Ъпман. — Можеш да напишеш и извинителна бележка до майката на Хелма.

Щом стъпи на пристана, Рут се свлече върху хладилната чанта и подпря лакти на коленете си.

— Хелма, моля да ме извините, че пропуснахте вечерята с вашата майка — каза мистър Ъпман с протегната към нея ръка. — Ако желаете да ѝ обясня случилото се, ще направя това най-охотно.

— Не, благодаря — Хелма стъпи върху релинга на яхтата и се престори, че не забелязва ръката му. — Способна съм и сама да обясня на майка си каквото и да било.

— Вероятно вече се е обадила на шефа Галънт с надеждата, че те е натиснал на задната седалка в някоя полицейска кола — обади се Рут.

— О, не знаех... — промълви мистър Ъпман, все още с протегната ръка към Хелма, която сама прекрачи на пристана. — Значи вие и началникът на полицията...

— Моля ви, не обръщайте внимание на Рут, тя говори глупости.

— Не аз ги говоря, а майка ти.

— Рут!

— Извинявай.

— Ще тръгваме ли? — подкани ги мистър Ъпман.

— И то веднага!

Рут се облегна тежко върху рамото на Хелма.

— Нека ви хвана под ръка — предложи мистър Ъпман, взе хладилната чанта и протегна другата си ръка към лакътя на Рут.

— А, не — тя притисна ръката си плътно до тялото. — Като гледам, днес вече достатъчно ми помогна.

— Можеш ли да ходиш? — попита я Хелма.

— Не по-зле от тебе.

Мистър Ъпман тръгна пред тях. Рут се озърна през рамо към яхтата и ръгна с лакът Хелма.

— Видя ли? Не бях толкова къркана, колкото си мислеше.

— За какво говориш?

Рут посочи кърмата на яхтата.

— За лодчицата на дъртия Ъпи. Казва се „Морска вълчица“, а не „Морски вълк“. Ти обаче все трябва да търсиш някаква връзка с книгите, нали така?

Хелма се взря в тъмните ръкописни букви по кърмата — „Морска вълчица“.

— Поздравявам те — каза на Рут. — Значи можеш да четеш.

— Цъ, цъ — Рут се облегна още по-тежко върху Хелма. — Сарказмът не ти подхожда.

Мистър Ъпман чакаше да го настигнат.

„Морска вълчица“, а не „Морски вълк“. Нещо зашава в паметта й.

Мистър Ъпман се изкашля.

— Надявам се, че и друг път ще ми гостувате на яхтата, стига да отделите време. Днес не ни потръгна добре. Следващият път бихте могли вие да подберете припасите.

— Бих искала да си поговорим с тебе за онова вино — надигна глас Рут.

Мистър Ъпман се закова на място.

— Извинете — каза мъжки глас зад гърбовете им и те отстъпиха встрани, за да пренесе човекът грамадната си платнена торба.

Мистър Ъпман потупа хладилната чанта.

— Искам да знаете, че бутилката от виното е тук и още утре ще я занеса за анализ в лабораторията на полицейското управление. Щом получа резултатите, веднага ще ви съобщя.

— Да бе, голяма полза ще имаме — изръмжа Рут.

— Рут, било каквото било. Поне ще знаем какво е съдържало виното — успокой я Хелма.

— Ама хората разправят — затваряй кокошките, преди да е дошла лисицата...

— Желаете ли да ви откарам в болницата? — попита мистър Ъпман. — Може би така е най-правилно, ако усещате и други симптоми.

— Остави тая работа — каза Рут. — Достатъчно познати са ми симптомите, за да знам, че вече се оправям.

— А вие, Хелма? — настоя той.

— Много по-добре съм — увери го тя.

Когато минаваха край сградата на яхтклуба, оттам излизаше жена с дълго до коленете кожено палто. Млад мъж, облечен в строг костюм и вратовръзка, отвори вратата пред нея. Виж ти — в Белхавън имало и портиери!

— Ал! — извика жената с вдигната ръка, сякаш спираше такси, и затропа към тях с токчетата си.

— Здравей, Бренда. Как си?

— Добре, но всички бихме се чувствали още по-добре, ако минаваш насам по-често. Къде се губиш напоследък?

— Имаме много работа в библиотеката. — Мистър Ъпман неловко прехвърли хладилната чанта от ръка в ръка.

Бренда драматично завъртя очи. Около нея се разнасяше аромат на гардении.

— Божичко, разбира се. С всички тези убийства под носа ти.

Тя само плъзна преценяващ поглед по Рут и Хелма и след секунда вече не ги забелязваше. Всички стояха под живачната лампа, придаваща на кожата им неестествено ярък зеленикав оттенък.

— Как беше — „Луната е от сирене зелено...“ — незнайно защо изтърси Рут.

— Бренда — мистър Ъпман махна с ръка към Хелма и Рут, — позволи ми да ти представя...

Бренда вдигна ръка с лакирани дълги нокти.

— Ал, само не тази вечер. Бързам. И по-скоро мини да се видим, нали?

— Разбира се. — Мистър Ъпман все местеше хладилната чанта в ръцете си, сякаш не знаеше какво да прави с нея.

Бренда леко плъзна върховете на пръстите си по бузата му и го дари с въздушна целувка. Рут намигна на Хелма и каза на мистър Ъпман:

— Ъпи, тая може да те схруска наведнъж и да си свари бульонче от костите ти.

Мистър Ъпман не отговори. Намести очилата на носа си и ги поведе през паркинга към своето комби. Рут и Хелма се настаниха, а той вдигна капака отзад, за да прибере чантата. Купето на колата миришеше на цигарен дим. Освежител за въздух във формата на зелена елхичка висеше над радиокасетофона.

— Искам да проспя поне две седмици — промърмори Рут и изпружи крака.

— После може пак да ми се появи желание за живот.

Задният капак на комбито тресна, последван от хрускация звук на счупено стъкло.

— По дяволите! — изруга мистър Ъпман.

— Какво стана? — попита Хелма.

Отвори вратата, за да излезе. Твърде бързо. В очите ѝ светнаха сини точки, почерняха и изчезнаха. Тя се свлече на седалката.

Мистър Ъпман мина откъм нейната страна, стискаше очилата си в ръка. Лявата лупа беше напукана. Той примижа срещу Хелма.

— Паднаха и ги настъпих.

— Имате ли други?

— Вкъщи са.

— Аз ще карам — предложи Рут от задната седалка.

Мистър Ъпман поклати глава с крива усмивка.

— Ако нямате нищо против, домът ми се намира само на две-три квартала отук. Ще се отбием, за да си взема другите очила. Ще се забавим само минута.

— Достатъчно добре ли виждате, за да карате? — усъмни се Хелма. — Мога да ви оставя пред дома ви с моята кола, после ще откарам Рут и ще се прибера. Наистина се чувствам значително по-добре.

— Карате ме да се притеснявам. Както и да погледнем на случката, вината е моя. Ще си взема очилата и ще ви отведа по домовете ви. Утре мога да ви докарам тук, за да си приберете колата.

— Но... — подхвана Хелма.

— Хелм, нека стане както той иска — спря я Рут. — Май повече му вярвам да кара с едно око, отколкото ти с пияната си глава.

— Уверявам те, не съм пияна — сопна се Хелма. — Но Рут може би е права, мистър Ъпман. Вероятно е по-безопасно вие да сте зад волана.

— Благодаря.

Мистър Ъпман се намести на седалката и неохотно нагласи очилата на носа си, примижал с едното око.

Зави на заден ход, подал глава през прозореца, и в този миг Хелма си спомни.

— Vilke — произнесе гласно и си представи думата написана.

— Vilke? — повтори Рут. — Не беше ли една от думите в...

— Рут — решително я прекъсна Хелма, — виж какво направи на седалката, това е колата на мистър Ъпман!

— Какво пък толкова? — изграчи Рут и смъкна обувките си от седалката.

— Какво казахте, мис Зукас? — подметна през рамо мистър Ъпман.

— Аз ли... ами нищо, вече забравих. Извинете.

Vilke. Vilkas означава вълк. А не беше ли kate женска котка? Дали vilke е женският род на vilkas? Вълчица? Не можеше да се сети. Литовският език бе останал в далечното й минало.

Зад островите Сан Хуан се виждаше бледа ивица светлина. Мистър Ъпман бавно караше край залива в обратна посока на „Бейсайд Армз“, сякаш желаше да потънат в смрачаващата се вечер, далеч от пристанището, от града и хората в него. Хелма с копнеж изви глава да погледне смаляващите се в далечината прозорци на своя блок.

Тя махна ръка от устата си и я притисна в скута. Не си бе гризала ноктите от девети клас досега.

Яхтата на мистър Ъпман бе кръстена „Морска вълчица“. Vilke, думата в средата на „кода“, означаваше „вълчица“ на литовски. Но как беше възможно това? Взря се в мистър Ъпман. Бе изпружил врат над волана, вниманието му бе приковано в пътя. На задната седалка Рут си припяваше еднообразна мелодия.

Мистър Ъпман зави по отклонение от крайбрежния булевард, завършващо със задънена улица. Натисна черен бутон на таблото пред себе си и вратата на гаража се отвори до къщата от тухли и кедрови дъски. В гаража, където имаше място за два автомобила, светнаха лампи.

Той вкара колата отдясно. На бетонния под личеше петно от моторно масло. В лявата половина на гаража имаше малък, но очевидно скъп комплект спортни уреди. Оксидиран и хромиран гладиатор „Наутилус“, машина за гребане, велоергометър. Дори голямо огледало. Рут стисна рамото на Хелма и посочи снимките на мускулести мъжаги около огледалото.

— Значи така го правиш — отбеляза Рут. — По-добре, отколкото да изчакваш разни типове в спортния клуб.

SQ VILKE HRC. Дали SQ трябваше да означава Скуобли Харбър?

Стомахът на Хелма се сви. Погледът ѝ се замъгли, обзе я чувството, че е затворена в асансьор, когато вратата на гаража се спусна и им отрязва пътя към света навън.

Мистър Ъпман изключи двигателя и поседя така няколко секунди, гледаше разсеяно през предното стъкло. В притихналия гараж се чуваше само неясният шепот на изстиващия двигател.

— Бих желал да дойдете в къщата — хладнокръвно събщи мистър Ъпман и излезе от колата.

Рут се наведе към Хелма. Погледна затворената врата на гаража, после очите им се срещнаха.

— Хелм, подушвам нещо гнило — прошепна тя.

Мистър Ъпман отвори вратата откъм Хелма и зачака да излезе.

Тя не помръдна. Мистър Ъпман нетърпеливо чукна по покрива на колата и мушна глава вътре.

— Мис Зукас? — подкани той любезно. — Мис Уинтърп?

Рут въздъхна и цъкна с език.

— Ох, Ъпи. В какви съмнителни истории си се забъркал?

ГЛАВА 13

ХЕЛМА И РУТ В ДОМА НА МИСТЪР ЪПМАН

— Моля ви да излезете от колата и да дойдете с мен в къщата — каза мистър Ъпман с нов, безизразен глас.

Хелма и Рут излязоха и се озоваха пред дървена врата. Замайването на Хелма изчезна в миг. Чувстваше се съвсем бодра, но като че измръзнала. Мистър Ъпман пристъпи зад тях.

— Не е заключено. Влизайте.

Тя не бе видяла оръжие, но присъствието му се усещаше в гласа му — уверен, че няма да се сблъска с неподчинение, глас на човек, който напълно контролира положението.

Буцата лед сякаш растеше в нея и заплашваше да я парализира. „Недей да мислиш — заповяда си тя. — Дишай. Гледай внимателно.“ Спокойна вода, празен лист.

Рут отвори вратата, една подир друг влязоха в празен коридор. В нишата бяха сложени пералня и сушилня, до тях имаше дъска за гладене. Минаха през кухнята — първо Рут, след нея Хелма, най-отзад мистър Ъпман. Кухнята блестеше от чистота, също като кабинета му в библиотеката и кабината на яхтата. Тигани с греещи медни дъна висяха над печката, наредени с вкус. Мивката от неръждаема стомана искреше.

— Направо — заповяда мистър Ъпман зад гърба на Хелма.

Една от стените в хола беше изцяло заета от прозорец с изглед към залива. Светлинни точки очертаваха черните извивки на водата. Спокойни сиви, сини и бледоморави оттенъци се съчетаваха и допълваха в стаята. По стените висяха картини и индианска маска от някое крайбрежно племе.

— Мили дами, бихте ли се настанили на диванчето? — предложи любезно мистър Ъпман.

Но Хелма долови заповедта, прикрита зад вежливост.

Върху масичка за кафе от розово дърво във ваза от гравирани кристал бяха сложени тъмнопурпурни, почти черни стъклени лалета, крехки и едва ли не живи.

Рут се препъна нервно и се плъосна на диванчето до Хелма.

— Ох, милост за главата ми! — изохка тя.

Мистър Ъпман стърчеше над тях, стиснал в дясната си ръка малък черен револвер.

— Хелма, какво става тук? — попита Рут. — Той защо има оръжие?

— Мисля, че според него ние сме жени, които твърде много знаят.

Рут впи поглед в Хелма, веждите ѝ се очертаха като арки над широките очи.

— Какво пък толкова знаем?

— Именно това бих желал да обсъдя с вас — каза мистър Ъпман.

— Стига бе, Ъпи. Нищо не знаем. Искам да кажа, че каквото и да си мислиш, няма как да го знаем. Нали така, Хелма?

— Всъщност може и да не е така — започна Хелма и изохка от забилия се в ребрата ѝ лакът на Рут.

— Твърде късно е да се преструвате — натърти мистър Ъпман. — Вече ви подозирах, но не бях сигурен, докато не чух думата *vilke* в колата.

— Да, *vilke*. Вълчица — каза Хелма.

— Не бихте могли да научите това, ако не разполагаете с копие от бележката на нашия покоен приятел.

— А *вие* откъде знаете това? — попита Хелма. — Да не сте литовец?

— Определено не. Мис Зукас, нима забравихте, че в библиотеката разполагаме с речници? Дори речници на селяшки езици като литовския.

— Но откъде ще знае, че думата е литовска? — настоя Рут. — Защо да не е холандска или на суахили?

— Познах думата още на оригиналната бележка — обясни ѝ Хелма. — Пък и нали Ърни Ларсен е бил от Чикаго.

Рут щракна с пръсти.

— Чикаго!

Хелма кимна.

— Където живеят най-много литовци в света, ако не броим самата Литва.

— Ето го ключа от бараката! Значи старият Ърни не е бил никакъв скитник, нали?

— Бих се обзаложила и че фамилията му не е била Ларсен — добави Хелма.

— Извинете — намеси се мистър Ъпман. — Имате ли нещо против да ви задам един въпрос?

— Чувствайте се като у дома си — подкани го Рут.

Мистър Ъпман насочи револвера към челото ѝ и тя се дръпна назад с вдигнати ръце.

— След този въпрос очаквам да ни освободите — изрече Хелма с най-отчетливия звън на сребърни монетки в гласа си.

Мистър Ъпман дори не мигна.

— Не си насилвайте късмета. Ако днес нямаше толкова свидетели из залива, досега да сте нахранили рибите.

— Да сме нахранили рибите ли? — присмехулно повтори Рут. — Ъпи, това е пошла приказка. Поне я кажи като Джими Кагни.

— Значи сте сложил нещо във виното? — попита Хелма.

— Явно не е било достатъчно.

— И наистина си замислял да ни убиеш? — промърмори Рут.

Той насочи оръжието към Хелма.

— Къде е книгата?

— Коя книга? — попита Хелма.

— Коя книга? — като ехо се обади искрено озадачената Рут.

Мистър Ъпман бавно приближи револвера към Хелма. Сочеше между очите ѝ, без да трепне. Вътрешността на цевта беше непрогледно тъмна — черна дупка към вечността.

— В моя апартамент.

— Бихте ли ми обяснила точно къде е.

— Защо?

— Изтече ѝ срокът за връщане. Ще пратя някой да я прибере, за да не си платите глобата, ясно ли е? Ако не е точно където ми обясните, ще ви се случат най-неприятни неща.

— Значи вие влязохте в апартамента ми? Търсил сте книгата.

— Каква книга? — пак попита Рут. — Какво става тук?

— Не е твоя работа — прекъсна я той. — Продължавайте — обърна се към Хелма.

— В библиотеката, в обложката на „История на Шотландия“. Но как научихте, че я взех от Обществената библиотека?

— Грижливо сте я записала на свое име. А сега, госпожи, време е да се обадя тук-там — той махна със свободната си ръка към портала в другия край на хола. — Моля ви да запомните, че мога да видя всяко ваше движение. По-здравословно ще бъде да си останете по местата.

— Защо... — обади се Рут, но мистър Ъпман се усмихна само с устни и завъртя револвера към нея.

— Ей сега ще се върна — съобщи им той.

Рут се отпусна на диванчето.

— Нашият добър стар Ъпи май вече не е добродушният, безобиден библиотекар, поставил се в служба на хората? — Тя огледа хола. — Това обзавеждане е най-очевидният пример за синдром на анално напрежение, който съм виждала. Само картините струват нещо.

Рут примижа напрегнато към стените наоколо, после извъртя глава нагоре към картината, окачена над диванчето.

— Божичко, Хелма! Струва ми се, че това е *истински* Шагал.

Някъде откъм далечната стена се чу метално щракане. Много познат звук. Хелма се наведе напред. На три метра от нея, между гръцка ваза и голяма стъклена фигура на елен, бе поставен апарат с наредени един над друг улей със сребърни топчета в тях. Топчетата падаха от улей на улей и отмерваха времето. Хелма бе виждала такива часовници в магазин за подаръци. Топчетата се удряха и издаваха звука, който тя чуваше по телефона. Записът или каквото друго отговаряше на обажданията, бе направен в тази къща.

— Според мен трябва да се махаме колкото може по-скоро — каза Хелма на Рут. — Вероятно тези негови телефонни разговори няма да ни се отразят добре.

— Идеята е чудесна, Хелма Зукас. Просто ще станем и ще излезем през парадния вход. Все някоя от нас няма да улучи с първия изстрел.

— Уютно сте се настанили, а? — попита влезлият в хола мистър Ъпман.

— Май не си намерил очилата си? — отвърна Рут.

Светлите му очи хладнокръвно разглеждаха Хелма и Рут. Без очилата и с този нов леден поглед той бе загубил и последната следа от преструвка колко е тих и безобиден. Гледаше ги уверено, без леката глуповатост по лицето, която Хелма често свързваше в мислите си с Албърт Ъпман. Не ѝ се вярваше да действа с оръжието толкова тромаво, колкото понякога боравеше с каталожните чекмеджета.

— Как го правиш това? — не мирясваше Рут. — С контактни лещи?

— Млъкни!

— Не ви е била нужна такава маскировка, за да си придадете вид на библиотекар — отбеляза Хелма.

Мистър Ъпман насочи малкия черен револвер към нея.

— Мисля, че вие ще се чувствате по-удобно в спалнята.

Рут подскочи от диванчето и се изпъна в целия си ръст, с разрошена коса и зейнали кръвясали очи.

— Да не си посмял да я пипнеш, двуличен кретен такъв!

Мистър Ъпман обърна оръжието към нея и се ухили.

— Седни. Държиш се глупаво. Ще е по-удобно за всички, ако двете сте в отделни стаи.

— Значи разделяй и владей? — Хелма отново опита гласа си със сребърния звън, самоуверен и презрителен.

— Ами че това е тъпо — намеси се Рут. — Не ти ли е по-лесно да ни държиш под око, ако сме заедно? Поне аз така щях да направя.

— Сядай, сядай — мистър Ъпман я бутна с цевта. — Настоявам да седнеш.

— Рут е права, мистър Ъпман — каза Хелма, без да помръдне от диванчето. — Ако ни разделите, все някоя от нас ще се опита да избяга.

— Оставете на мен да преценя кое е правилно. Вие — посочи Хелма с револвера — ставайте, а ти сядай — заповяда на Рут.

Хелма и Рут се спогледаха. Мистър Ъпман извади от джоба на шортите си парче пластмасов шнур, приличащ малко на канапчетата, с които връзваха боклукчийските чували. Погледна заплашително Хелма и остави оръжието на пода до коляното си, омота единия край на шнура около лявата китка на Рут. Извади от другия си джоб нож и проби дупка в тапицираната странична облегалка на диванчето, прокара шнура през нея и стегна дясната китка на Рут с другия край.

Тя беше принудена да се подпре на облегалката. Той ѝ се усмихна и я тупна по ръката.

— Удобно ли ти е?

Рут го изгледа бясно и се извърна.

— Оттук — посочи той на Хелма и я побутна по гърба с револвера.

Минаха по коридор зад хола и влязоха в спалня, обзаведена в хладно зелено и бяло. Тежка бяла мебел — бюро, гардероб, нощно шкафче до легло с размери, подходящи по-скоро на кралска спалня. По стените висяха акварели и графики. Хелма не познаваше изобразителното изкуство като Рут, но се досети, че и тези картини са истински.

Мистър Ъпман я бутна към бяло кресло, обърнато към леглото.

— Защо правите това? — попита го Хелма.

— Не ми се вярва, че има смисъл да отговарям на въпросите ви. — 676-1649 е вашият телефонен номер, нали? Не личният, а другият със записа и автоматичното насрещно набиране.

— Олеле, вие още малко ще надминете Шерлок Холмс.

— Бихте могъл да ме сравните с някоя от многобройните жени детективи. Не е нужно винаги да ни сравнявате с мъже.

Хелма внимаваше да не натрапва ръцете си на погледа му, надяваше се да не я върже за креслото, както постъпи с Рут.

— Вие убихте Ърни Ларсен, нали? И с какво се занимавахте, когато ви изненада? После сте сложил на краката си неговите обувки, за да направите отпечатъците до входа на библиотеката, все едно, че е познавал убиеца си и го е пуснал да влезе. Затова обувките му бяха развързани, нали? Всъщност кой сте вие и какво има в онази книга? С Калвин Уитингтън ли работихте? И въобще имате ли диплома на професионален библиотекар?

— Достатъчно.

Мистър Ъпман отиде до нощното шкафче, откачи кабела на телефона от розетката и взе апарата.

— Само за да сте спокойна, ви осведомявам, че в тази стая няма скрити оръжия. Прозорците не се отварят, а вратата ще бъде заключена отвън.

— Вратите на спалните обикновено се заключват отвътре — изтъкна Хелма.

Мистър Ъпман се разсмя.

— Страдате от манията да поправяте всекиго, независимо от обстоятелствата. Уверявам ви, че поради допуснати небрежности в проекта точна тази врата на спалня се заключва отвън.

— Чакайте. Защо бяха всички тези преструвки? Ами телефонните обаждания?

— Дори престъплението може да бъде украсено, за да стане по-интересно.

— Какво ще правите с нас? Поне това ми кажете.

— Скоро ще решим. Моля ви да проявите търпение.

Мистър Ъпман затвори вратата.

Хелма стана от креслото и опита да натисне дръжката. Никакъв резултат. Претърси стаята, започна от бюрото и гардероба. Чекмеджетата бяха празни, откри в тях само няколко разкъсани хартиени опаковки. Същото намери и в гардероба. На нощното шкафче бяха оставени само лампа с платнен абажур и бяла полирана черупка на морски охлюв. Ако това не беше спалнята за гости, значи мистър Ъпман съвсем наскоро бе решил да се премести.

Оказа се, че думите му са верни. Нищо, което тя би могла да използва като оръжие. Прозорецът или беше закован, или поради грешка в конструкцията на къщата рамката бе подложена на твърде силен натиск. А може би също се заключваше отвън. Тя се напъна да я повдигне, но тя изобщо не поддаде. Опита отново. Нямаше дори намек за движение. През стъклото виждаше черните очертания на устремно спускащия се склон. Дори да счупи прозореца и да скочи, може да си натроши краката... или дори по-лошо.

Обикаляше из заключената спалня, търсеше нещо остро или тежко, достатъчно смъртоносно, за да стане оръжие. Но какво ли би могла да направи — да нападне мистър Ъпман, който имаше револвер, като размахва лампата или чекмедже от бюрото? Или да го заколи с острия ръб на чупливата черупка? Пак обходи стаята. Беше по-лошо, отколкото да я затворят в асансьор. Сенките ѝ се струваха твърде резки, твърде отчетливи и потискащи. Ходеше от стена до стена, от ъгъл в ъгъл.

„Или прекрати това — каза си, — или скоро ще изиграеш някоя сцена от евтино криминално романче.“ Спря по средата на спалнята, преглътна и задиша равномерно. Завъртя се бавно наляво, преброи до

двадесет и позволи на съзнанието си да отдъхне колкото беше възможно, позволи му да наблюдава и преценява без намесата на нейната воля.

Пристъпи към две от познатите ѝ графики. На едната бяха нарисувани с дебели линии на въглен жени в саронги. Не беше подписана, но личеше стилът на скиците, правени от Гоген в южните морета. Другата несъмнено бе на Тулуз-Лотрек — танцьорки, метнали крака високо във въздуха.

Хелма свали рисунката на двете жени и внимателно я обърна. На гърба бе написано „Пол Гоген (1891?)“.

Дръпна хартиения гръб и с черупката отдели рамката. Графиката остана в ръцете ѝ и тя предпазливо я задържа, попиваше с очи смелите весели линии, за да ги запамети.

— Толкова съжалявам — прошепна Хелма.

Затвори очи и със сгърчено лице скъса рисунката на четири назъбени парчета.

С бързи движения махна калъфките от възглавниците и ги метна върху лампата така, че да затъмни стаята и да освети нощното шкафче като с прожектор. Нареди четирите парчета в светлинното петно и за по-силно въздействие смачка едното от тях, подпря долната половина на една от таитянките в основата на лампата, за да проличи още по-безжалостно неравният ръб.

Отстъпи в сенките и огледа делото на ръцете си. Очите ѝ се насълзиха. Това беше ужасно, беше светотатство.

И беше свършено.

Лампата се включваше от ключ до вратата. Хелма взе празната остъклена рамка и я угаси. Стаята потъна в мрак, само най-слаби отражения проникваха през прозореца.

Хелма опипваше с ръка неравната повърхност на стената и се отдалечаваше от ключа за осветлението. Картина се наклони под пръстите ѝ. Тя я върна на мястото ѝ и спря.

Би трябвало да каже нещо внушително, преди да направи това. Но нищо не измисли. И без това щеше твърде да наподобява предсмъртно желание.

Вместо това пое дълбоко дъх, вдигна рамката над главата си и я запрати с цялата си сила в отсрещната стена.

Разби се, стъклените парчета хвъркнаха из стаята с удовлетворително за слуха й дрънчене. И тогава Хелма отприщи гласа си, истински и докрай. Закрещя.

Започна като тънък писък някъде в гърлото й, после прозвуча от по-дълбоко — по-дълбоко от белите дробове, дори от сърцето, вик като рев, твърде мощен за това затворено пространство, твърде мощен за цялата къща на мистър Ъпман и може би твърде мощен, за да го издържи самата Хелма.

Свърши й се въздухът и кръсъкът затихна, изтъня и накрая заглъхна. Хелма се усмихна.

Вратата се блъсна в стената. Светлината от коридора отвори леглото, проблесна в стъкло на стената.

— Какво става тук?

Хелма се залепи за стената, не смееше да диша.

— Мис Зукас, без номера — изрече мистър Ъпман с подигравателно мил глас. — Знам, че сте тук. Нима стоите на тъмно и си представяте с малкото си мъждукащо мозъче, че можете да ме надхитрите? Не можете да излъжете и бебе, мис Досадницата Вилхелмина Зукас. Ясна сте ми като всяка глупачка.

Мистър Ъпман стоеше в рамката на вратата, осветен отзад, фигурата му се очертаваше като в комикс на ужасите. В периферното зрение на Хелма избухваха червени светкавици от недостиг на кислород.

— Виждам ви, Хелма. По-добре ми отговорете.

Той лъжеше. Хелма не бе помръднала.

Мистър Ъпман пристъпи в стаята, протегнал напред ръката с револвера.

В този момент, сети се Хелма, героинята от телевизионните глупости изскача и със саблен удар избива пистолета от ръката на убиеца. Тя се притискаше към стената и си представяше, че е малка, дребна, незабележима. Мистър Ъпман направи още една крачка в стаята. Държеше оръжието с прекалено небрежна увереност, посегна към стената и включи осветлението.

И лампата на нощното шкафче освети разкъсания шедьовър на Гоген, сякаш бе олтар. Неравните краища на парчетата потрепваха в светлината, изрисуваният с цветя саронг на таитянката изпъкна на хартията с осквернената си красота.

Мистър Ъпман се вцепени само на сантиметри от Хелма. Изумено ръмжене се изтръгна от гърлото му.

— Кучко гадна! — Той тръгна към унищожената рисунка. — Боже мой. Какво е направила тази?

Зад гърба му Хелма се отблъсна от стената и излетя през вратата на спалнята. Той рязко се извъртя, но тя беше по-бърза. Сграбчи дръжката и тресна вратата, лакътят ѝ се удари в рамката.

Стиснала дръжката и налегнала вратата с цялата си тежест, тя трескаво опипваше за бутона, с който трябваше да заключи. Ръцете на мистър Ъпман вече натискаха дръжката от другата страна, тя се завъртя под дланта ѝ като живо същество. Хелма намери бутона, а мистър Ъпман връхлетя вратата с тяло. С цялата си сила Хелма я върна назад и натисна бутона. Втурна се по коридора към хола. Мокетът беше прекалено хлъзгав. Стори ѝ се, че тича като насън. Зад нея мистър Ъпман тресеше вратата с ритници.

— Рут!

Рут лежеше на пода в хола, вързана за диванчето. Събореният от масичката телефон беше до нея.

— Той май не вярва, че съм толкова силна, колкото изглеждам — заяви Рут от пода. — Но влаченето с това нещо не ми се отрази добре на ръцете.

Китките ѝ бяха окървавени от пластмасовия шнур. Двойна следа минаваше по килима зад диванчето. По пода бяха пръснати парчета от кристалния елен заедно с останките и топчетата от металния часовник.

Хелма вдигна слушалката. Познатият успокояващ глас говореше монотонно.

— Вече се обадох — каза Рут и се изплези. — Използвах си езика. Подкрепленията препускат насам.

— Стига сте плямпали, по-добре побързайте! — кресна Хелма в слушалката.

Откъм спалнята изтрещя изстрел. Хелма изпусна слушалката и притисна ръка към гърдите си.

— Ще довгаса за нула време — промърмори Рут. — Я се махай оттук!

Хелма дръпна здравата пластмаса, стегнала китките на Рут.

— Трябва да намеря нещо за рязане. Не мога да те оставя.

— И още как можеш. Той знае, че няма как да се помръдна. Сега мисли само как да отърве кожата. Излизай навън да чакаш полицаите.

— Не.

Рут се надигна и я ритна по крака.

— Разкарай се оттук, смотанячко такава!

В края на коридора се разхвърчаха трески.

— Омитай се или аз ще те убия вместо него.

Хелма колебливо тръгна към кухнята. Нож. Имаше нужда от нож.

— Тръгвай! Ще те вземат мътните.

— Ох, Рут!

— Тръгвай!

Хелма профуча през кухнята и нахълта в гаража. Натисна ключа за осветлението. Опипом намери комбито на Ъпман и рязко отвори предната дясна врата. Промуши се вътре. Светлина. Трябваше да си светне с нещо.

Отчаяно натискаше всичко по таблото, търсеше бутона за фаровете. Зад нея автоматичната врата на гаража започна да се надига с тихо бръмчене. Фаровете светнаха и тя изскочи от колата.

Искаше да намери инструменти — чук или брадва. Закле се, че той нямаше да се добере до колата си, за да избяга.

В къщата отекна изстрел.

Рут!

Хелма се вцепени с ръка върху дръжката на някакво шкафче.

Мистър Ъпман е застрелял Рут! Хелма реши да се върне. Направи крачка към вратата.

По тихата улица се завъртя лъч и освети къщата на мистър Ъпман. Полицията бе дошла най-сетне.

Хелма се обърна и изтича от гаража до средата на алеята. Размаха ръце срещу връхлетялата със скърцащи гуми кола, която се закова на три метра от нея. Вратата откъм шофьора се отвори.

— По-бързо! — извика тя. — Той е въоръжен...

Излезлият мъж не беше униформен. Едната му ръка се плъзна нагоре към сакото. Излезе и втори. Делови, спокоен. Отблясък на улична лампа се отрази от нещо, което държеше в ръка.

— Елате насам, госпожо. Тук сме, за да ви помогнем — каза шофьорът.

Хелма се колебаеше. Вторият вдигна ръка към нея и пристъпи на светло.

— Минете отгук, госпожо.

Познаваше този глас, познаваше и модерната прическа. Агентът по продажбите от „Дестини Компютър Систъмс“.

С мощен скок Хелма се хвърли встрани от светлината, зад ъгъла на гаража. Над главата ѝ прелетя парче от мазилка. Не чу изстрел. Просна се на земята и се претърколи под хвойновите храсти, притисна лице в парчетата кедрова кора, нападали около дървото.

Двамата мъже разговаряха тихо, после единият повиши глас:

— Госпожо, ще облекчите положението си, ако излезете оттам.

Хелма не помръдна. Лежеше с лице в кората, връхлетяна от непоносима тъга — мистър Ъпман бе убил Рут. Тя я остави вързана за диванчето и избяга страховито. А трябваше да остане с нея. Каквото и да се бе случило на Рут, посрещнала го е сама. Същото очакваше и Хелма. Може би трябваше да стане, за да свърши всичко по-бързо.

Сирени. Воят им се усилваше сякаш под тялото на Хелма. Сирени. Полицията идваше.

— Вдигаме си чуковете! — кресна единият мъж.

— Ами тая там?

— Ти какво бе, искаш да ти пръснат задника ли? Забрави я!

Вратата между кухнята и гаража се отвори с трясък, по бетонния под изтропаха тичащи стъпки.

— По-бързо! — викна шофьорът на мистър Ъпман.

Мъжът отдясно отвори задната врата, докато шофьорът изкарваше на заден ход колата от алеята. Мистър Ъпман се гмурна с главата напред върху задната седалка. Гумите изсвириха, двигателят изрева и колата се понесе надолу по улицата с угасени фарове, а задната врата още не беше затворена. Поднесе на завоя. В къщите наоколо прозорците светнаха.

Хелма затича по алеята. Червените и сините мигащи лампи на полицейски коли проблясваха по улицата към къщата на мистър Ъпман. Тук вече бяха две патрулни коли, а в далечината виеха множество сирени.

Хелма разпери ръце пред първата кола. Полицаят свали стъклото на прозореца.

— Натам тръгнаха! Наляво по долната улица. Трима са, в тъмен „Понтиак“. Извикайте линейка! Той застреля приятелката ми.

Полицаят кимна отсечено.

— Госпожо, изчакайте отвън. Следващите колеги ще се погрижат за вас. Линейката също идва.

Шофьорът вече изреждаше кодови номера и имена на улици по радиостанцията.

Хелма се обърна и побягна към къщата, а по улицата прииждаха още патрулни коли. Сирени, светлини. Викове на съседи.

— Госпожо, останете отвън — заповяда усилен от мегафон глас.

— Млъквай! — кресна Хелма и притича през кухнята. — Рут?

Спря пред вратата на хола. В къщата беше тихо.

— Рут? — отново повика тя, по-слабо.

Диванчето пречеше на погледа ѝ. До единия му край в килима попиваше тъмночервено петно. А в другия стърчеше едното стъпало на Рут. Хелма вдиша дълбоко и пристъпи по-наблизо.

От дясното рамо на Рут се стичаше кръв по жълтата ѝ фланела. Лицето ѝ беше бледо като на смъртник, дишаше съвсем слабо. Хелма коленичи до нея.

Двама полицаи и шефът Галънт влязоха в хола с насочени пистолети.

— Хелма! — Шефът Галънт прибра пистолета в кобура и я хвана за раменете.

Тя му кимна, опитваше се да поеме дъх.

— Рут, той застреля Рут — прошепна. — Мистър Ъпман. Избяга с другите.

— Албърт Ъпман — изрече шефът Галънт.

Не прозвуча нито въпросително, нито с особена изненада.

Галънт свали сакото си и зави Рут. Опипа пулса на шията ѝ, а от другата страна на Рут коленичи единият от полицаите и разреза пластмасовия шнур, вързал окървавените ѝ ръце за диванчето. Тя изпъшка, когато свали ръцете ѝ на пода.

— Проверете другите стаи — заповяда шефът Галънт на следващите полицаи, появили се на вратата с оръжие в ръце.

Леман влезе и постоя един миг, загледан в Рут, преди да продължи по коридора.

После влязоха хората от линейката. Внимателно отстраниха Хелма и се заеха с Рут, отвориха кутии със сребристи и пластмасови инструменти, преслушаха сърцето ѝ, подготвиха кислородната маска, надникнаха в зениците ѝ — толкова умело и уверено, че буйната паника на Хелма позатихна.

— Ще се оправи ли? — попита тя лекаря, който разрязваше фланелата на Рут откъм деколтето.

— Не знам, госпожо.

— Сигурна съм, че с вашия опит можете да определите — каза Хелма.

— Пулсът и дишането са сравнително добри. Ще знаем повече, когато я закараме в болницата.

— И как вие и вашата приятелка се озовахте тук? — попита шефът Галънт, когато двамата се изправиха, вперили погледи в лекарите.

— Мистър Ъпман ни качи на яхтата си за разходка из залива и според мен ни упои. Каза, че щял да ни удави, но времето било прекалено хубаво.

— Моля?

— Денят беше толкова приятен, че заливът гъмжеше от лодки — обясни Хелма. — Имаше твърде много свидетели, за да ни хвърли ей така зад борда.

Двама санитарии се готвеха да отнесат Рут в линейката. Вързаха я с ремъци за носилка на колела, която неприятно приличаше на онази в моргата, във вените ѝ капеше течност от пластмасова торбичка, кислородната маска беше закрепена на лицето ѝ.

— Бих искала да я придружа — каза Хелма.

Шефът Галънт докосна ръката ѝ.

— След малко ще ви заведе в болницата. Имам още малко въпроси към вас.

— Не може ли по-късно да ги зададете?

— Само няколко минути, обещавам.

— Ако отговоря на вашите въпроси, вие ще отговорите ли на моите?

— Ами... да речем, че се споразумяхме — съгласи се шефът Галънт.

Дръпна я настрана от окървавения килим.

— Как успяхте да се освободите?

— Той ни раздели — обясни Хелма. — Постъпи глупаво. Върза Рут за диванчето, а мен заключи в спалнята.

— Ще ми покажете ли?

Хелма го поведе по коридора към спалнята. Вратата висеше само на горната панта, а долната ѝ половина беше пръсната на парчета.

— По този начин ли избягахте? — учуди се шефът.

— Не, той избяга по този начин. Успях да се измъкна и да го заключа вътре.

— С удоволствие ще изслушам подробностите — каза началникът на полицията и влезе в стаята.

Огледа лампата и скъсаната рисунка.

— Унищожих творба на Гоген — пророни Хелма. — За да му отвлека вниманието.

Шефът Галънт я погледна, усмихваше се едва забележимо.

— Естествено — одобри той.

Обиколи спалнята, пишеше в бележника си, без да поглежда страницата. Взря се смръщено в рисунката, после и в останалите по стените.

— Както виждам, Ъпман е натрупал внушителна колекция.

— Рут твърди, че това са оригинали — съобщи Хелма.

Шефът Галънт подсвирна през зъби.

— Хенри — повика той.

Един от униформените полицаи влезе.

— Да, сър?

— Погрижи се всичко в тази стая да бъде заснето.

— Единият от мъжете, с които мистър Ъпман избяга, идваше няколко пъти в библиотеката, уж се опитваше да ни продаде компютърна система.

— А някой от вас видя ли го да я демонстрира как работи?

Хелма поклати глава.

— От персонала — никой. Само мистър Ъпман.

Шефът Галънт не каза нищо.

— О! — възкликна Хелма. — Подозирате, че не е имало никаква компютърна система?

— Сигурен съм, че има, но не вярвам това да е било основното им занимание.

— А какво? Каква е причината да умират хора?

— Мисля, че още преди да свърши тази нощ, ще разполагаме с всички отговори. А сега дали да не ви закарам до болницата?

ГЛАВА 14

ХЕЛМА И ШЕФЪТ ГАЛЪНТ В БОЛНИЦАТА

Болниците вече не бяха толкова бездушно официални, както преди. Хелма помнеше как като дете седеше на стол от лята пластмаса в чакалня с цвят на повръщано, докато нейната майка навестяваше баба ѝ след инсулта. А тази чакалня беше застлана с килим в мек сив цвят, с бледокремави стени и скрито осветление, обзаведена с удобни дивани и кресла.

Сега Рут беше в операционната. Куршумът бе заседнал съвсем близо до гръбнака ѝ.

— Искате ли кафе? — попита шефът Галънт, държеше пластмасова чаша.

— Благодаря. Много мило — отвърна Хелма и махна капачето от чашата.

Беше пила кафе само веднъж в живота си, през първата година в института. Стори ѝ се твърде горчиво, за да свикне с тази напитка. Сега предпазливо отпи от черната течност. Вкусът въобще не беше какъвто го помнеше. Всъщност беше почти приятен.

Шефът Галънт седна до нея и разтри врата си отзад. Над тях в ъгъла на стаята работеше цветен телевизор с намален докрай звук. Хелма се огледа за дистанционно управление, искаше да го изключи, но не намери.

— Още ли продължава операцията? — попита Хелма.

Шефът Галънт кимна.

В чакалнята бяха само двамата. По смълчаните коридори на болницата безшумно стъпваха сестри, грижещи се за среднощните нужди на пациентите си.

— И сега, като заловихте мистър Ъпман и неговите приятелчета, не трябва ли да отидете в управлението, за да ги разпитате? — каза Хелма.

— По-късно и това ще направя. В момента с тях се занимават най-способните ни офицери.

— Признаха ли си? — продължаваше да любопитства Хелма.

— Вече разбират, че е по-добре да станат приказливи. А вие как разбрахте, че думата vilke означава „вълчица“?

Шефът Галънт вече вадеше вездесъщия бележник от джоба си.

— Вече ви обясних. Произходът ми е литовски. Знаех, че vilkas означава „вълк“ — бях запомнила част от детско стихче. Лесно се сетих за думата в женски род. Но вие не ми казахте защо Ърни Ларсен си е послужил с тази дума.

Шефът Галънт извади огризан молив от джоба на ризата си.

— Истинското име на Ърни Ларсен е Ернест Лесаускас.

— О, значи литовец от Чикаго. Предполагахме, че е така. И обувките му бяха марка „Рокпорт“, значи не е бил никакъв скитник, нали?

Шефът Галънт се загледа в хората на телевизионния екран.

— Всъщност не.

— Но какъв е бил тогава? — не млъкваше Хелма.

— Според събраните досега сведения трябва да е бил човек, когото моята племенница би нарекла „техноспец“. Блестящ ум, но напуснал рано колежа, отчаян самотник с неясно минало и още по-неясни средства за препитание. По някое време съчинявал ролеви игри.

— Какво е това?

— Създавал светове и образи за фанатични играчи. Като...

— Да, игрите на въображаеми светове. Като „Подземия и Дракони“.

— Нещо подобно. После решил да престъпи границата на закона. Кражби на софтуер, компютърен шпионаж ту за едната страна, ту за другата. Напоследък според нашите данни си е играл на детектив любител.

— Значи когато дойде в библиотеката, той се е вживявал в някаква роля?

— И така може да се каже.

— И за кого е работил този път?

— Временно се е преструвал на почти добро момче, разследвал за една фирма, от която изтичала информация за нови технологии в производството на компютърни чипове.

— И накрая умря в нашата библиотека.

— Очевидно събраната информация, която намерихте и вие, и съучастниците на Ъпман, е била предназначена само за лично ползване от него. Ако знаехме написаното на листчето, след като вече бяхме установили самоличността на Ърни Ларсен, все щяхме да се досетим, че трябва да направим справка в литовско-английския речник.

— Вече ви се извиних за това — напомни Хелма. — И ако аз знаех нещо за самоличността на Ърни Ларсен, разбира се, веднага щях да ви предам листчето.

— Нима?

— Не се съмнявайте — увери го Хелма. — Ами книгата за организационните взаимоотношения? Какво е нейното място във всичко това? Прегледах я цялата и не намерих нищо странно, дори една подчертана дума.

— А проверихте ли под сигналната лепенка на задната корица?

— Не, това въобще не ми хрумна. Хитри, лукави мъже. Роли, преструвки, игри. Значи никога не е имало план за компютъризирането на библиотеката? Само прикритие за компютърен шпионаж. Хората от „Дестини Компютър Систъмс“...

— Която всъщност е филиал на „Уърлд Текнокръси“ — добави шефът Галънт, — лидер в новите компютърни технологии... са предавали крадената информация чрез мистър Ъпман, а той я скривал под сигналната лепенка на досадна книга, която никой друг не би взел от библиотеката. А после?

— Читател с карта, издадена на фалшиво име, взимал книгата...

— И я предавал на „предприемача“ Калвин Уитингтън — довърши Хелма.

— Точно така. И по целия път на кражбата следите са били добре прикрити.

— Затова мистър Ъпман толкова се разстрои, че вадя от колекцията ненужните книги без негово разрешение — страхувал се е да не изхвърля безценната му книга.

— Вярно — потвърди шефът Галънт и се протегна с прозявка, ръката му допря рамото на Хелма.

— Значи когато мистър Ъпман оплескал всичко с убийството на Ърни Ларсен, Калвин Уитингтън пристигнал в нашия град да оправи каквото може?

— И също срещнал смъртта си.

Хелма дръпна чашата от устата си. Следи от зъбите ѝ личаха по ръба и тя я завъртя, за да допие кафето.

— Според вас дали вече би трябвало да са свършили с операцията?

Той си погледна часовника.

— Сигурен съм, че няма да чакаме още дълго. Щом свършат, ще ни кажат.

Някъде изплака бебе, но бързо млъкна.

— А какъв е мистър Ъпман? — попита Хелма. — И той ли си е присвоил друго име? Каза ми, че бил от Невада.

— Вярно е.

— А баща му бил проповедник?

Шефа Галънт прихна.

— Не съвсем. Родителите му са били страхотна двойка — хазартни играчи и рекетъори на дребно. В момента са изпаднали в мизерия благодарение на своя син и на чудесния пример, който са му дали — живеят на гърба на обществото в старчески дом в Невада. Ъпман им обрал парите, натрупал и сериозни дългове от хазарт. Накрая фалшифицирал банков кредит, за да купи картини, и изчезнал.

— Как научихте?

— Проверихме всеки от работещите в библиотеката. И досега получаваме нови сведения.

— Дори за мен? — попита тя.

Той кимна.

— Не се събира колкото за досие, нали?

— Да, сведенията за вас са съвсем кратки.

Хелма пак се върна на това, което дразнеше любопитството ѝ.

— Значи Ъпман напуснал Невада и дошъл тук?

— Не веднага.

— Каза ми, че съпругата му била библиотекарка.

— Да, била е. Завършила института в Северна Каролина. Типична... е, доколкото знаем, била е съвсем невинна. Бих искал да проумея защо се е забъркала с тип като него. Всъщност с данните за нея стигнахме до миналото на Ъпман. Името ѝ е било Алберта Ъпман.

— Алберта? Какво съвпа... — Хелма се задави. — Не, не е съвпадение, нали?

Полицейският началник поклати глава.

— Ъпман е фамилията ѝ преди брака.

— Значи си е присвоил *нейното* име и *нейната* професия? Сатанинско хрумване! Тя наистина ли е починала от рак?

— Паднала лошо.

— Колко удобно! Значи нашата библиотека четири години беше под ръководството на измамник. Не мога да повярвам.

— Преценил е, че това е идеалното място да се скрие. Библиотекар в малък град. Но старите навици не се губят лесно. — Шефът Галънт изпъна крака. Хелма се учуди колко надалеч се изпружиха. — Вие какво ще кажете за уменията му да ръководи библиотека?

— Чутото от вас само потвърждава досегашното ми мнение.

Шефът Галънт се засмя.

— Подозирам, че когато получим експертните оценки за картините по стените на къщата му и в заключения килер зад спалнята, ще се окаже, че е притежавал значително богатство, което с времето само е щяло да нараства.

— Да, картините не привличат вниманието. Никакви лъскави коли или дивашка екстравагантност.

— Правилно. Единствената му явна страст е била яхтата, но в тази част на страната никой дори не забелязва подобно нещо.

— Било е доста напрегнато разследване — предположи Хелма.

— Някои моменти в него бяха наистина приятни — усмихна се шефът Галънт.

Хелма сведе глава.

Поседяха в мълчание. По телевизията показваха пресилена семейна сцена, също толкова безмълвна — сълзи, усмивки, прегръдки.

Хелма затвори очи. Може би се унесе, не беше сигурна. Нощта влияеше странно на усещането ѝ за времето. Вдигна клепачи, през нея стоеше лекар, още не беше свалил зелените си дрехи от операционната. Усмихваше се.

— Имаме добри новини за вас. Приятелката ви ще трябва да се възстановява дълго, но няма трайни увреждания. Гръбнакът не е засегнат.

— Чудесно — възкликна Хелма. — Кога мога да я видя?

— Утре. Още е в интензивната терапия.

— Благодаря ти, Бен. — Шефът Галънт стисна ръката на хирурга.

— За мен е удоволствие да нося добри вести — увери ги лекарят.

— Ще ви откарам до блока — предложи Шефа Галънт на Хелма.
— Опитайте се да поспите и елате тук утре. Сутринта бихте могла да се обадите на майка си.

— Майка ми! О, Фокнър! — възкликна Хелма. — Забравих. Тя ме очакваше тази вечер... по-точно вчера вечерта.

— Когато видяла, че закъснявате много, тя ми се обади. И трябва да ви кажа, че това ускори разследването. Но не се тревожете. Един от нашите служители се свърза с нея веднага щом се уверихме, че вие сте добре. Вече знае някои подробности, но предполагам, че е любопитна да научи останалото.

— Непременно — въздъхна Хелма.

— Едва ли е уместно да идвате на работа в такова облекло — отбеляза Патрис.

— Хелма! — Иви се наведе през гишето и я прегърна. — Значи нищо ти няма! Чухме вече всякакви истории. Има ли нещо вярно?

— Не зная — вдигна рамене Хелма. — Ти какво си чула? Иви ухаеше на бебешка пудра и шоколад. Започна да брои на пръсти.

— Нашият вожд бил крадец, шпионин и *убиец*. Опитал се да убие и тебе.

— Лицето на Иви стана мрачно. — И застрелял приятелката ти. Тя ще се оправи ли?

— Предполагам. След малко отивам да я видя.

— Уведомихте ли някого, че ще ползвате отпуск? — попита Патрис.

— Ще оставя бележка на бюрото на мистър Тъпман — отвърна Хелма.

Иви се засмя и закри устата си с ръка. Бузите на Патрис се изпънаха.

— Не виждам нищо смешно в сегашното ни положение — извиси глас тя. — Абсолютно нищо. Аз... тоест всички ние се доверявахме на този шарлатанин.

Лицето ѝ се сгърчи, сякаш ей сега щеше да заплаче. Всички я зяпнаха. Иви я погали по рамото.

— Аз се съмнявах в него, и то от първия ден — заяви Джордж Мелвил, понесъл препълнена с кафе чаша.

— Като стане белята, всички са много умни — присмя се Иви.

— Вероятно това е крайт на нашия малък набег в света на компютърните каталози — добави той.

— А, от самото начало е било същинска подигравка — каза Патрис. — Въобще не е имал такива намерения. Но дори и да се отнасяше сериозно, няма полза от подобна система.

— Не съм сигурна — възрази Хелма. — Може би ако всички участваме в избора на най-подходящата...

— Хелма, подстрекавате ни към съвместна работа? — учуди се Джордж Мелвил.

— Чувала съм, че на други места работят точно така.

Тя вдигна очи към часовника над заемното гише. Наближаваше десет — времето да отворят библиотеката за читатели и времето за посещения в болницата.

Хвана дръжката на вратата, когато Иви я настигна задъхана.

— Хелма, не исках да те питам пред Патрис, но нали познаваш Поли от полицейското управление? Тя ми каза... е, каза, че шефът Галънт седял цялата нощ с тебе в болницата, вместо да се занимава с престъпниците.

Хелма усети необичаен прилив на кръв в бузите си.

— Уверявам те, съвсем не беше каквото си въобразяваш. Откара ме в болницата и изчакахме да свърши операцията на Рут, а през това време ми задаваше въпроси само във връзка с неговите служебни задължения. Това беше. И нищо друго. Уверявам те.

Иви се ухили и стисна ръката ѝ.

— Готин е, нали?

— Не съм забелязала — уведоми я Хелма.

Хелма постоя до вратата, вираше се в бледата, легнала по гръб Рут, облечена в бледосини болнични дрехи.

Откъм главата леглото беше вдигнато, дясната страна на Рут изглеждаше издута от превръзките. Изпод тях излизаше дренаж, а

иглата на венозна система бе забодена в лявата ѝ ръка. Лишена от привичните пищни одежди, нейната приятелка сякаш се бе смалила. Само косата ѝ упорито отказваше да се подчини.

— Какъв кеф — каза Рут, щом зърна Хелма.

— Нима? — усъмни се Хелма. — Ето ти задължителните дарове за болен.

Тя показа букета и кутията шоколадови бонбони.

— Миличката ми, веднага отвори кутията да се наплюскаме.

— А може ли?

Рут се намръщи от болка, когато се обърна към Хелма.

— Може и още как — потвърди тя. — Тук се отнасят с най-нежни грижи към оздравяващи жертви на престрелки.

— Шефът Галънт мина ли да те види?

— Още на зазоряване. Жадуваше да чуе всички скверни подробности на злодеянията. Разбрах, че Ъпман и компания вече си почиват в панделата. Май се канел да се върне след това малко приключение. Мисля, че е огорчен от несправедливостта на съдбата, провалила хубавите му планове.

Рут взе бонбон с лявата ръка, изчегърта шоколада, за да се покаже розовият пълнеж. Върна бонбона в кутията, взе друг и направи същото. Щом видя бял пълнеж, веднага го пъкна в устата си.

— Това ще бъде процес, на който ще присъствам с голямо удоволствие. Като го тикнат зад решетките, току-виж, му позволили да отвори спретнатата библиотечка.

— Ти наистина имаш късмет, че не те уби — каза Хелма с пълна уста.

— Нали ми върви като по вода? Ама че е чеп тоя. Как можа да се забъркаш с такъв плужек?

— Не бих казала, че съм се забъркала.

Рут ѝ намигна.

— Смело момиче си ти. Така да му се измъкнеш от стаята и да го заключиш!

За втори път днес лицето на Хелма поруменя.

— Но нали ти се довлече с диванчето до телефона, а после сама му се опълчи.

— Добре де, значи и двете сме смели момичета. Рицарят с блестящата броня каза, че Ъпман — или както му е името — така се

разбъбрил, та чак не можел да спре. Скарал се с Уитингтън, когато оня се оплескал с мен. Стариат Ъпи май обича да приключва скандалите веднъж завинаги.

— Хъм.

Рут изгледа Хелма от главата до петите.

— Доста небрежно си облечена за един работен ден.

— Взех си почивка.

— Стига бе!

— И без това в библиотеката сега е ужасна бъркотия.

— Представям си. Ще ви трябва нов директор. Ти пасваш идеално. Ето работа, която ти подхожда.

— Има още много време, докато изберат някого.

— Изглеждаш ми весела — отбеляза Рут.

Отпусна глава на възглавницата. Долната ѝ устна беше изцапана от шоколада.

— Вече нищо не ни заплашва, затова — обясни Хелма.

— Ами като си помисля какво ставаше тия дни, ти даже си доволна. Гледам те и си мисля, че май си се позабавлявала напоследък.

Рут затвори очи замалко.

— Уморена си — каза Хелма. — Застоях се при тебе. Утре ще дойда пак.

Рут въздъхна и промълви сънено:

— Ще ми донесеш ли боите? Всичките червени. Трябва да я довърша тая картина.

Хелма затвори кутията с бонбоните и я остави на шкафчето до вазата с букета.

— Рут, тръгвам — прошепна тя. — Почини си, ще се видим утре.

Рут кимна, без да отваря очи. Хелма провери дали в пластмасовата банка на венозната система има достатъчно течност и излезе от стаята.

Хелма бавно караше своя „Буик“ по булеварда. Островите не се виждаха, изгубени сред облаци сива мъгла, които докосваха водата и пъплека през залива към Белхавън. Отби в първата площадка над брега и изключи двигателя. В другия край млада двойка седеше в колата си. Погълнати един от друг, те не забелязваха нищо наоколо.

Хелма си свали обувките и чорапите, изпъна босите си крака на седалката. Размърда пръсти и се сети за червения лак на Рут. Собствените ѝ стъпала бяха доста добре оформени, доколкото това можеше да се каже за тази не най-привлекателна част от тялото.

Самотна яхта маневрираше срещу усилващия се вятър. Хелма проследи с поглед пътя ѝ през залива, докато мъгливите облаци стигнаха брега и лек дъжд закапа по предното стъкло на колата.

Издание:

Джо Дереске. Убийства в библиотеката
ИК „Камея“, ИК „Орфия“ София, 1995

Редактор: Весела Петрова

Оформление на корицата: Иван Крумов

ISBN 954-444-28-7

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.